

**T.C.**  
**İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**  
**SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM**  
**DALI**



**EREN LEBLEBİCİ**

**PKK TERÖR ÖRGÜTÜ'NÜN SİYASALLAŞMA SÜRECİ VE KCK**

**Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı**

**Yrd. Doç. Mehmet BARDAKÇI**




**İSTANBUL-2017**

T.C.  
İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER Anabilim Dalı SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER Bilim Dalı YÜKSEK öğrencisi EREN LEBLEBİCİ, "PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN SİYASALLAŞMA SÜRECİ VE KCK" adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 28/09/2017 tarih ve 2017/32 - 4 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği oy çokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 06/10/2017

Öğretim Üyesi Adı ve Soyadı			İmzası
1.	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Mehmet BARDAKÇI	
2.	Jüri Üyesi	Yrd. Doç. Dr. Hüdayi SAYIN	
3.	Jüri Üyesi	Yrd. Doç. Dr. Ahmet ÖZCAN	
4.	Jüri üyesi (Yedek)	Yrd. Doç. Dr. Emrah KONURALP	

## ÖZ

Terör ve terörizm sözcüklerinin anlamlarının bilinmesi ve açıklanması, bu kavramların ilerleyen zamanlarda geçirmiş olduğu aşamaları ve günümüzde bu kavramların hangi somut olgulara büründüğünü görmemize imkân sağlamasında önem teşkil etmektedir. Bu kavramların bilinmesi ülkemizde etkinliğini sürdüren terör örgütlerinin ve başta Pkk (Partiye Karkaren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi) terör örgütünün ne amaçla hareket ettiğinin, ideolojisinin, ülkemiz aleyhine hangi faaliyetlerde bulunacağıının önceden tahmin edilmesinde ve örgütle etkin mücadelede önemli bir yer tutmaktadır. Pkk terör örgütü günümüzde yabancı devletlerinin desteği ile ülkemizde ve uluslararası siyasi arenada söz sahibi olabilmek için faaliyetlerinde yeni strateji belirleyerek siyasallaşma çabası içerisine girmişlerdir. Tüm bu çabaları doğrultusunda örgütün kurulduğu tarihten günümüze kadar gerçekleştirmiş oldukları faaliyetler ve siyasallaşma yolunda attıkları adımlar yapılan bu çalışmanın özünü meydana getirmektedir.

Ülkemizin geçmişten günümüze kadar sorunu olan terör örgütünün kuruluşu, ideolojisi, stratejisi ve siyasallaşma yolunda atmış oldukları adımlar ayrıntılı bir şekilde çalışmada yer almıştır. Örgütün siyasallaşma faaliyetleri doğrultusunda yapmış oldukları kongreler, konferanslar ve kurmaya çalıştıkları siyasi partilerin ayrıntılı bir şekilde çalışmada yer alması yapılan çalışmanın değerini arttırmıştır.

“Pkk Terör Örgütünün Siyasallaşma Süreci Ve KCK” isimli bu çalışmada örgütün kuruluşundan bugüne kadar geçen sürede sadece kırsal alan faaliyetlerinde bulunmadığı, özellikle günümüzde demokrasi ve halk sözcüklerini kullanarak siyasete ağırlık vererek kendilerine ait bir alternatif devlet kurma hayali peşinde oldukları konusu farklı yönleriyle ele alınarak sunulması amaçlanmıştır.

## ABSTRACT

Knowing and explaining the meanings of the words Terror and Terrorism are important in the way that these concepts have been passed on and the possibility of not seeing what concrete phenomena these concepts are nowadays. These concepts have an important place in the effective struggle against the terrorist organizations and the PKK (Party Karkaren Kurdistan-Kurdistan Workers' Party) terrorist organization which is continuing its activity in our country and for what purpose the terrorist ideology is going to be against our country. Today, with the support of foreign countries, the PKK terrorist organization has made a struggle for politics by setting a new strategy in order to have a say in our country and international political arena. All of these efforts, along with the day-to-day activities of establishing associations and the steps they have made towards politicization, have brought the nature of this work

The steps taken by the Pkk Terrorist Organization, which is the problem of our country from day to day, to the establishment, ideology, strategy and politicization took place in detail. Congress had been done in accordance with the politicization of the organization's activities, take part in a thorough study of the political parties are working to establish and conferences has increased the value of the work performed

"PKK Terrorist Organization of Politicization Process And KCK" is that there's only rural activities in the period until today the establishment of the organizations in this study, especially nowadays democracy and the public emphasis on politics using the word submission by considering an alternative to state-building imaginary subjects that they are pursuing the different aspects will be theirs intended.

## ÖNSÖZ

Terör olgusu insanlığın varoluşundan günümüze kadar uzanan ve insanlığın kaçınılmaz mücadelesi haline gelmiş olan bir olgudur. Terör kelimesi söylendiğinde her zaman insanların aklına şiddet, korku ve gözyaşı gelmektedir. Terör olgusu maalesef günümüz Türkiye'sinde de birçok masum insanın hayatının son bulmasına neden olmuştur. Pkk terör örgütü, parlak bir geleceğe sahip olan Türkiye'nin gelişmesinde zaman kaybına neden olmuştur.

Yapılan bu çalışmada da ilk olarak terör ve terörizm olgularının tanımlarından yola çıkılmış ve insanlığın yaratılışından, Osmanlı Devletinin kuruluşundan ve günümüz Türkiye'sine kadar olan dönemde terör olgularını kullanarak oluşturulan terör faaliyetleri incelenmiştir. Özellikle de ülkemizde faaliyet gösteren ve ülkemize kurulduğundan bugüne kadar can ve mal kaybı yaşatan Pkk terör örgütünün geçirdiği tüm evreler, görev yaptığım Şırnak ili Cizre ilçesinde yaşamış olduğum deneyimlerden de yararlanılarak irdelenmeye çalışılmıştır. PKK'nın ülkemizde artık silahlı mücadeleyle değil siyasi olarak da mücadele etmek için çaba harcadığı, bunun içinde siyasi partiler kurarak ve siyasi oluşumlar oluşturarak yapay bir devlet oluşturma çabasında olduğu belirtilmiştir

Bu çalışmada ilk olarak tez danışmanım olan ve benden sürekli yardımını esirgemeyen kıymetli hocamız Yrd. Doç.Dr. Mehmet BARDAKÇI' ya, dersleriyle ve fikirleriyle yol gösterici olan Prof. Dr. Yaşar HACISALİHOĞLU, Yrd. Doç.Dr. Hüdayi SAYIN'na ve Yrd. Doç.Dr. Tülay YILDIRIM'a, Cizre İlçe Emniyet Müdürlüğünde görev yapan tüm personele ve benden desteklerini esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

Eren LEBLEBİCİ

## İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	ii
ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİN.....	x
GİRİŞ.....	1

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### TERÖR VE TERÖRİZM

1.1 TERÖRİZMİN TANIMI.....	3
1.2.TERÖRİZMİN GEÇMİŞİ.....	4
1.3 TERÖR KAVRAMININ FAKTÖRLERİ .....	5
1.3.1 İdeolojik Faktör.....	6
1.3.2 Örgüt Faktörü .....	6
1.3.3.Şiddet Faktörü .....	7
1.4 TERÖRİZMİN ÇEŞİTLERİ .....	8
1.4.1.Ülke İçinde Meydana Gelen Terörizm.....	8
1.4.2.Uluslararası Alanda Meydana Gelen Terörizm.....	8
1.4.3.Dışarıdan Destek Alan Terörizm .....	9
1.5 GLOBAL TERÖRÜN TÜRKİYE’ DE MEYDANA GETİRDİĞİ ETKİLER VE GELİŞEN OLAYLAR .....	9
1.6 TÜRKİYE’DE MEYDANA GELEN TERÖR ÇEŞİTLERİ.....	10
1.6.1 İdeolojik Olarak Siyasal Terör .....	10
1.6.2 Etnik Kimliğe Dayalı Terör .....	11
1.6.3 Dini Motifli Terör .....	12
1.6.4 Ermeni Kökenli Terör .....	12
1.7 ÜLKEMİZDE BÖLÜCÜ FAALİYETLERİN GELİŞME SÜRECİ.....	13
1.8 TÜRKİYE’DE MEYDANA GELEN ÖRGÜTSEL FAALİYETLER VE DÖNEMLERİ .....	14
1.8.1 Birinci Dönem.....	15
1.8.2 İkinci Dönem.....	15

1.8.3 Üçüncü Dönem.....	15
-------------------------	----

## İKİNCİ BÖLÜM

### KÜRTLERİN TOPLUMSAL YAPISI VE TÜRKİYEDE OLUŞAN KÜRTÇÜLÜK HAREKETLERİ

2.1 KÜRT TARİHİ .....	16
2.2 KÜRT KÜLTÜRÜ .....	18
2.3 OSMANLI DÖNEMİNDE KÜRTLERİN DURUMU .....	19
2.3.1 Osmanlı Zamanında Hamidiye Alayları Ve Kürtler .....	19
2.4 CUMHURİYET DÖNEMİNDE KÜRTLERİN DURUMU .....	20
2.5 PKK' NIN KURULUŞUNA ZEMİN HAZIRLAYAN KÜRT ÖRGÜTLERİ VE CEMİYETLERİ .....	22
2.5.1 Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO) .....	23
2.5.2 Devrimci Demokratik Kültür Dernekleri (DDKD).....	23
2.5.3 Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği (ASKD.DER) .....	23
2.5.4 Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (TKDP) .....	23
2.5.5 Kürdistan Kurtuluş Partisi-Rizgari (KKP) .....	24
2.5.6 Kawa Örgütü .....	24
2.5.7 Kürdistan Kurtuluşçular Örgütü (KUK) .....	24
2.5.8 Kürdistan Mücadele Örgütü (TEKOŞİN) .....	25
2.5.9 Kürdistan Sosyalist Hareketi (TSK).....	25
2.5.10 Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi (TKSP) .....	25
2.5.11 Kürdistan Öncü İşçi Birliği (KÖİP-PPKK) .....	25
2.5.12 Kurtuluş Bayrağı Örgütü (ALARIZGARI).....	26
2.5.13 Kürdistan Kurtuluş Hareketi (TEVGER).....	26

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### PKK PARTİ ÖRGÜTÜ VE TEŞKİLAT YAPISI

3.1 PKK'NIN KURULUŞ SÜRECİ .....	27
3.2 PKK TERÖR ÖRGÜTÜ'NÜN İDEOLOJİK YAPISI .....	28
3.3 ÖRGÜTÜN KURULDUĞU DÖNEMİN ÖZELLİKLERİ VE TARİHÇESİ.....	30
3.4 ABDULLAH ÖCALAN'IN ORTAYA ÇIKIŞI .....	35
3.5 PKK TERÖR ÖRGÜTÜ'NÜN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ.....	37
3.6 PKK'NIN İLAN EDİLME SÜRECİ VE HEDEFLERİ .....	37
3.7 PKK TERÖR ÖRGÜTÜ'NÜN YAPILANMA ŞEKLİ.....	38
3.8 PKK TERÖR ÖRGÜTÜ'NÜN KAYNAKLARI .....	41
3.8.1 Örgütünün Ekonomik Kaynakları .....	43

3.8.2. Örgütün Uyuşturucu kaynakları.....	43
3.8.3 Örgütün Silah Kaynakları .....	45
3.9 PKK TERÖR ÖTGÜTÜNÜN DIŞ KAYNAKLARI .....	45
3.9.1 Suriye .....	46
3.9.2 Irak .....	47
3.9.3 İran .....	47
3.9.4 Yunanistan .....	48
3.9.5 Almanya .....	49
3.9.6 Belçika.....	49
3.9.7 Hollanda .....	50

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **SİYASALLAŞMA VE SİYASALLAŞMA YOLUNDA KURULAN PARTİLER**

4.1 SİLAHLI MÜCADELE DÖNEMİ (1980-1984).....	51
4.1.2 Siyasallaşma Faaliyetlerinde 1984-1998 Dönemi.....	54
4.2. SİYASALLAŞMA BAĞLAMINDA ERNK'NİN KURULUŞU VE AMAÇLARI .....	55
4.2.1 Siyasallaşma Yolunda Cephe Faaliyetleri.....	55
4.2.2 Siyasallaşmada Legalleşme Alanındaki Faaliyetler.....	57
4.2.3 Basın Yayın Faaliyetleri.....	57
4.3. PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN SİYASALLAŞMASI YOLUNDA YAPILAN FAALİYETLER	
4.3.1 Kongre Ve Konferanslar .....	59
4.3.1.1 Üçüncü kongre .....	59
4.3.1.2 Dördüncü kongre.....	60
4.3.1.3 Üçüncü konferans.....	61
4.3.1.4 Beşinci kongre.....	62
4.3.1.5 Altıncı kongre .....	63
4.3.1.6 Yedinci kongre .....	64
4.3.1.7 Sekizinci kongre.....	65
4.3.1.8 Dokuzuncu kongre .....	67
4.3.1.9 Onuncu kongre .....	69
4.3.1.10 Onbirinci kongre .....	69
4.3.2.Siyasallaşma Yolunda Örgütün Parti Kurma Faaliyetleri .....	72
4.4. PKK'NİN SİYASALLAŞMASI VE KÜRT SİYASİ PARTİLER .....	75
4.4.1 Halkın Demokrasi Partisi (HADEP) .....	75
4.4.2 Halkın Emek Partisi (HEP) .....	79
4.4.3 Özgürlük Ve Eşitlik Partisi (ÖZEP).....	82
4.4.4 Özgürlük Ve Demokrasi Partisi (ÖZDEP).....	82
4.4.5 Demokratik Parti (DEP).....	83



4.4.6 Demokratik Toplum Partisi (DTP) .....	84
4.4.7 Barış Ve Demokrasi Partisi (BDP) .....	86
4.4.8 Halkların Demokratik Partisi (HDP).....	87

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **KÜRDİSTAN HALKLAR TOPLULUĞU (KCK) NEDİR?**

5.1 KCK İLANINDA ATILAN İLK ADIMLAR.....	89
5.2 KCK NEDİR? .....	90
5.3 KCK/TM (TÜRKİYE MECLİSİ) YAPILANMASI VE FAALİYETLERİ.....	91
5.4 DEMOKRATİK TOPLUM KONGRESİ VE KCK/TM İLİŞKİSİ .....	92

<b>SONUÇ.....</b>	<b>93</b>
-------------------	-----------

<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>97</b>
----------------------	-----------

**ŞEKİLLER DİZİNİ:**

**Şekil 1:.....53**

**Şekil 2:.....88**



## SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

<b>ARGK</b>	<b>: Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu</b>
<b>ALARIZGARI</b>	<b>: Kurtuluş Bayrağı Örgütü</b>
<b>BDP</b>	<b>: Barış Ve Demokrasi Partisi</b>
<b>DEP</b>	<b>: Demokrasi Partisi</b>
<b>DDKO</b>	<b>:Devrimci Doğu Kültür Ocakları</b>
<b>DTK</b>	<b>: Demokratik Toplum Kongresi</b>
<b>DTP</b>	<b>: Demokratik Toplum Partisi</b>
<b>DDKD</b>	<b>: Devrimci Demokratik Kültür Dernekler</b>
<b>ERNK</b>	<b>: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi</b>
<b>FKÖ</b>	<b>: Filistin Kurtuluş Örgütü</b>
<b>HEP</b>	<b>: Halkın Emek Partisi</b>
<b>HADEP</b>	<b>: Halkın Demokrasi Partisi</b>
<b>HDP</b>	<b>: Halkların Ve Demokrasi Partisi</b>
<b>HPG</b>	<b>: Halk Savunma Güçleri</b>
<b>KUK</b>	<b>: Kürdistan Kurtuluşçular Örgütü</b>
<b>KKK</b>	<b>: Kürdistan Demokratik Konfederalizm</b>
<b>KCK</b>	<b>: Kürdistan Topluluklar Birliği</b>
<b>KKP</b>	<b>: Kürdistan Kurtuluş Partisi</b>
<b>KÖİP</b>	<b>: Kürdistan Öncü İşbirliği</b>
<b>KOMKAR</b>	<b>: Federal Almanya Kürdistan İşçi Partisi</b>
<b>ÖZEP</b>	<b>: Özgürlük Ve Eşitlik Partisi</b>

**ÖZDEP** : **Özgürlük Ve Demokrasi Partisi**

**ÖZEP** : **Özgürlük Ve Eşitlik Partisi**

**PKK** : **Kürdistan İşçi Partisi**

**SSCB** : **Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliği**

**TEKOŞİN** : **Kürdistan Mücadele Örgütü**

**TKSP** : **Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi**

**TEVGER** : **Kürdistan Kurtuluş Hareketi**

**TİP** : **Türkiye İşçi Partisi**

**TM** : **Türkiye Meclisi**

**TKSP** : **Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi**

## GİRİŞ

Terör ve terörizm faktörleri bünyesinde şiddet ve zor kavramlarını barındıran olgulardır. Bu olguları birçok ülke bir araç olarak kullanmaya başlamıştır. Dünyada meydana gelen birçok önemli olayın ve ülkeler arası çekişmelerin galibiyetle sonuçlanması için bu olguları ülkeler kendi çıkarları doğrultusunda farklı şekillerde kullanmışlardır. Bunlardan birkaçına baktığımızda Fransa'da yapılan devrim sonrasında mevcut düzene karşı olanlara "terörist" denilmesiyle terör olgusunun daha da bilinçaltına yerleştiğini ve Fransa'da yapılan devrim sonucunda da ortaya çıkan milliyetçilik akımı ile birlikte bölücülük faaliyetlerinin başlangıcının meydana geldiğini söyleyebiliriz. Terör ve terörizm kavramlarının kullanıldığı bir başka alan ise; soğuk savaş dönemi ile birlikte ortaya çıkan sömürgecilik faaliyetleridir. Sömürgecilik faaliyetinde bulunan ülkeler hedeflerini gerçekleştirebilmek için sömürge altına almak istedikleri ülkelerde terör ve terörizm kavramlarını kendine amaç edinen örgütleri desteklemişlerdir. Türkiye'de 1978 yılında kuruluşunu ilan eden Pkk terör örgütü de bu yapılardan bir tanesidir.

Pkk terör örgütü Türkiye'de uzun yıllar faaliyetlerini ve eylemlerini sürdürmüş ve günümüzde de halen devam ettirmektedir. Pkk birçok ülkenin maşası haline gelmiştir. Pkk terör örgütü kendisinden önce aynı ideolojiler çerçevesinde kurulan örgütlerden de etkilenmiştir. Yapılan çalışmada da incelendiği üzere özellikle Ermeniler tarafından kurulan Asala terör örgütünden etkilenmiş ve işbirliği içinde olmuştur.

Pkk terör örgütü, Abdullah ÖCALAN öncülüğünde silahlı mücadeleye önem vermiştir. Silahlı mücadele örgütün hedeflerini gerçekleştirmesinde yeterli olmamıştır. Öcalan söylemlerinde ve faaliyetlerinde örgütün siyasallaşması gerektiğini vurgulamıştır. Siyasallaşma faaliyetlerini demokrasi ve özgürlük kavramlarını kullanarak gerçekleştirmeye çalışmıştır. Örgüt artık sadece kırsal alanda gerilla faaliyeti yürüten bir örgüt olarak değil siyasi alanda da söz sahibi olacak bir örgüt haline getirilmeye çalışılmıştır. Yapılan bu çalışmada da örgütün siyasallaşma çabaları doğrultusunda atmış olduğu adımlar, siyasallaşma yolundaki aşamaları ayrıntılı bir şekilde incelenmeye çalışılmıştır. Ayrıca çalışmada bugüne kadar kırsal

alanda faaliyet gösterdiğini bildiğimiz örgütün, KCK isimli bir şehir yapılanmasını oluşturduğunu, kırsaldan şehirlere geçtiklerini ve faaliyetlerinin çoğunun bu şekilde devam ettirmekte olduğunu görmekteyiz.

Yapılan Tez çalışmasında örgütün daha iyi anlaşılması ve kavranması için ilk bölümde “terör” ve “terörizm” kavramlarının açıklanması yapılmış ve çeşitleri ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Pkk terör örgütü dünden bugüne Kürt vatandaşlarının hakkını savunan bir örgüt olduğunu söylemiştir. Bu söylemleri doğrultusunda ikinci bölümde; aitlik duyduğu Kürt vatandaşlarının tarihi, dili, dini yapısı ve kurulan Kürt kökenli dernek ve örgütler çeşitli kaynaklardan yararlanılarak araştırma yapılmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise; Pkk terör örgütünün kurulum aşamasında ve kurulduktan sonra etkilendiği ideolojiler, örgütün kuruluş aşaması, Abdullah ÖCALAN’ın ortaya çıkışı ve yükselişi, PKK’ya lojistik ve ekonomik destek sağlayan ülkeler ve destek sağlama amaçlarının nedenleri belirtilmiştir. Dördüncü bölümde; örgütün siyasallaşma süreci, siyasallaşmada gerekli olan araçlar, yapılan kongreler ve kurulan siyasi partiler belirtilerek ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Son bölüm olan beşinci bölümde ise; örgütün demokrasi kılıfı altında oluşturmuş olduğu bir nevi kendilerine alternatif bir devlet kurma amacı güttükleri KCK şehir yapılanması, kaynaklardan ve Cizre’de edindiğim gözlemler ve deneyimler ışığında çalışmaya aktarılmıştır.

## BİRİNCİ BÖLÜM

### TERÖR VE TERÖRİZM

#### 1.1 TERÖRİZMİN TANIMI

Terör sözcüğü “terrere” kelimesinden meydana gelmektedir (Wilkinson,1974:9). Terör sözcüğü baskı kurarak korkutma, yıldırma ve sindirme gibi kelimeleri ifade etmektedir (Türkçe Sözlük,1983:1159-1177). Terör sözcüğü ile birlikte ülkemizde “tedhiş” sözcüğü kullanılmaktadır. Terör sözcüğü ile aynı anlama gelen yıldırma, tedhiş gibi ifadeler geneli kapsamaktadır. Bu tür sözcüklerin ifade etmiş olduğu anlamlar halk arasında infial oluşturmak, insanların genelini korkutmak ve ruhsal yapılarında korku hissi oluşturmaktır. Dünya da her olay gibi “Terör” kelimesi de dünyayı etkileyecek bir devrim sonucunda ortaya çıkmıştır. Nitekim de Fransa’da meydana gelen Devrimden sonra “Terör” kelimesi kullanılmaya başlanılmıştır (Çaşın, 2004:878).

Fransa’da meydana gelen devrimden sonra birçok akım ortaya çıkmıştır. Bunların başında da “Milliyetçilik” gelmektedir. Milliyetçilik kavramının da ortaya çıkmasıyla Fransa vatandaşlarının ülkelerine olan sadakat ve bağlılıkları bir kat daha artmıştır. Bundan sonra Fransa yönetiminin de katkılarıyla gerçekleşen bu devrime karşı çıkan olursa veya muhalefet olmaya çalıştığında, bu kişilere “Terörist” ismi veriliyordu. İşin özüne bakıldığında bu tür kelimeler siyasi rejime karşı olan olursa veya mevcut yönetime çatlak bir ses çıkartan olursa onlar için bu ifadeler kullanılıyordu. Genel olarak bakıldığında ise güç kimdeyse ve bu gücü tanımayan olursa onun hakkında “Terörist” ifadesi kullanılıyordu (Mango, 2005:11).

Bir zamanlar siyasetin bu kadar gün yüzüne çıkmadığı ve Fransa Devriminden kısa bir süre önce “Terörist” kelimesi vatanını seven anlamı yerine konuluyordu. Bu dönemde yine birçok Fransa vatandaşı idam ediliyordu. Belli dönemde vatanını seven anlamının da eş anlamlısı olarak kullanılan “Terör” kavramı daha sonraları siyasetin çıkarları doğrultusunda değiştirilerek artık insanlar da şiddet, huzursuzluk telkin edecek bir kavram olarak kullanılacaktı. Siyaset ve politika neyi nasıl kullanmak istemişse halka da o şekilde empoze edilmiştir (Çitlioğlu, 2006:82).

Bu zamanlara gelindiğinde çok fazla bir şeyin değişmediğini göreceğiz. “Terörist ve Terörizm” gibi kavramlarda siyasetin şiddet sopası halindedir. Fransa Devriminden sonra bu kelimeler neyi ifade etmek için kullanılmışsa ve ne amaçla kullanılmışsa günümüz içinde aynı amaç ve anlam için kullanılmıştır. Eski zamanlardan farklı olarak günümüz teknolojisinin ve ekonomi yapısının giderek kendini yenilemesi ve geliştirmesi terörizm olaylarında farklılık olmasına neden olmuştur. Bu yenilik ve gelişmelerle silah ile gerçekleştirilecek olan stratejiler de değişikliğe uğramıştır. Terörizmin yapmış olduğu etki günümüzde gerçekleşen yeniliklerle, Fransa Devriminden sonra yapmış olduğu etkiye nazaran kat ve kat artış göstermektedir. Artık işler değişikliğe uğramış ve boyutlar farklılaşmıştır (Güzel,2002:15-16). Terörizm günümüzde artık sadece meydana geldiği ülkeyi değil, tüm dünyayı etkilemektedir. Geçmişe bakıldığında bunun en iyi örneğini 1.Dünya Savaşı ile görmekteyiz. 1.Dünya savaşı bilindiği üzere Arşidük Ferdinand’ın Sırp Milliyetçisi bir şahıs tarafından öldürülmesiyle meydana gelmiştir. Bu olay sadece bir öldürme vakası olmayıp ve olayın geçtiği bölgeyi etkilememiştir. Aksine tüm dünya çapında bir etki oluşturarak Uluslararası arenayı karıştırarak dünya ülkelerinin birbiriyle savaşmasına neden olmuştur. Bu savaştan sonra terörizm denilen olgunun en büyük etkilerini, meydana getirdiği yeni oluşumlarını görmekteyiz. Dünyada terörizm faaliyeti 1. Dünya Savaşından sonra uluslararası alanda sadece savaşlara neden olmamış aksine tüm dünya çapında kalıcı barışı engellemiştir (Öktem, 2007:15-16).

## **1.2.TERÖRİZMİN GEÇMİŞİ**

“Terörizm” kelimesinin anlamına baktığımızda çok eski yıllara gitmek mümkündür. Özellikle de insanoğlunun yaradılışından bu yana incelendiğinde kötüyle iyinin, mazlum ile zalimin mücadelesi süregelmiştir. İnsan oğlunun ilk yaradılışındaki zamanlarda bile H.z. Adem’in oğullarından Habil ve Kabil’de sürekli mücadele içinde olmuşlardı. Bu iyiyle kötünün, mazlum ile zalimin mücadelesiydi ve kötü olan hileyle, zorbalıkla mazlum olanı yok etmek istiyordu. Terörizmin mantığına inildiğinde de zalimin mazluma karşı baskı, şiddet, cebir kullanarak onu yok etmek istemesi bulunmaktadır. Sadece kendisinin güç sahibi olmasını ister. Geçmişte Roma gibi büyük ün yapmış devletlerin liderleri de terörizm faaliyeti



sonrasında hayatlarını kaybetmişlerdir. Bu tür olaylardan sonra da terörizm oldukça yaygın bir faaliyet haline gelmiştir. Yaygınlaşmasıyla birlikte terörizm artık örgütlü bir yapılanmaya gitmiştir. İlk örgütlü terörizm faaliyetleri Ortaçağ zamanında meydana gelmiştir. İlk örgütlü terörizm faaliyetleri “sicarii” ismi verilmiş olan yasadışı bir örgüt tarafından gerçekleştirilmiştir (Yavuz ve Şahin, 2011:17-19). Bu eylemler kendinden oldukça fazla bahsettirmiştir. Bu “sicarii” ismi verilen örgüt namını gerçekleştirdikleri eylem sırasında kullandıkları kısa hançerlerden almaktadır. Bu hançerlere “sica” ismi verilmektedir. Bu örgütün hedefinde Roma İmparatorluğu vardı. Roma sınırlarında uyulması gereken kurallara ve yasaklara Yahudi toprak sınırları içerisinde de uyulması gerekiyordu. Bu kurallara uymak istemeyen ve bu kurallara isyan eden kişiler Roma askerlerini hedef olarak seçmekteydi. Sicarii ismi verilen bu örgütün hedefi ise hem Roma askerlerini zayiata uğratmak ve Roma mallarına zarar vererek ticaretin yeteri kadar ilerlemesini önlemektir (Çelik, 2012:1-17). Bu tür faaliyetler artık terörizm denen olgunun dünya çapında çıkar uyumsuzluğu sırasında nasıl örgütlü kullanıldığı ve hangi amaçla kullanıldığını göstermektedir. Roma İmparatorluğu dışında biraz daha geleceğe yaklaştıkça karşımıza çıkan devlet İran’dır. İran’da Roma İmparatorluğu’nda yaşanan terörizm olayının bir başka boyutu yaşanmaktadır. İran’da karşımıza “Haşhaşi” diye isimlendirilen bir örgüt çıkmaktadır. “Haşhaşi” örgütü de Terörizm olayının bir başka boyutunu yansıtmaktadır. Bu örgüt ise biraz daha dini olguları kullanmaktadır. Bir mezhep tarafına üye olan “Haşhaşiler” İslam’ın yozlaşmasını, dejenere olmasını sağlayarak Müslüman ülkelerin önderlerini kendilerine hedef olarak seçmekteydi. Siyaseti kullanmayı kendilerine amaç edinmiş ve siyasal terör olarak adlandırdığımız terör faaliyeti ilk kez bunlar ortaya çıkarmıştır. Bu örgütün kurucusu Hasan El SABBAH’ TIR (Yavuz ve Şahin, 2011:17-19).

### **1.3 TERÖR KAVRAMININ FAKTÖRLERİ**

Bu kısımda terör kavramının faktörleri olan ideolojik, şiddet ve örgüt faktörlerinden bahsedilmiştir. Faktörler aşağıda belirtilmiştir.

### **1.3.1 İdeolojik Faktör**

Terörizm faaliyetinin gerçekleşmesi için bunun bir amaç doğrultusunda yapılması gerekir. Bu amacı da oluşturan temel faktör ideolojik faktördür. İdeolojik faktör terör olayının ne için, nasıl ve hangi amaç için yapılacağını gösteren bir rehberdir. Günümüze ve geçmişe baktığımızda ideolojik unsur terör olaylarının yapı taşını temsil etmektedir. İdeolojik unsur sayesinde örgütler kendisine aynı ideoloji çerçevesinde eleman temin eder. Bu elemanların örgüt için ne yapması gerektiğini, amaçlarını, ulaşmak istediklerinin ne olduğu konusunda ideolojik unsur sayesinde elemanlara yön tayin eder. Terör örgütleri genellikle ilk defa kendilerine katılmış olan örgüt elemanlarına kendi ideolojilerini ve hedeflerini anlatmak için oryantasyon eğitimi yaparlar. Bu eğitim ile kendi siyasi düşüncelerini yeni katılan örgüt mensuplarına empoze ederler. Örgüt mensupları ise bu empoze sonucunda örgütün temel düşüncesini kendi düşünceleri olarak görür ve benimserler. Bu eğitimden sonra artık örgüte bağlılık artmış ve bu bağlılık inancı doğrultusunda elemanlar hareket ederler. Günümüzde örgütlerin genel ideolojik yapısı Marksist-Leninist ve Maoist düşünce sistemleri çerçevesinde şekillenir. Birçok örgüt bu ideolojileri benimsemiştir. Bunlardan farklı olarak dini ve etnik ideolojilerde bulunmaktadır. Kimi ideolojiler etnik kimliğe dayalı sadece kendi düşüncesinden olanların kuracağı bir devleti hayal eder ve bu doğrultuda eylemlerine yön verir (Borum, 2004).

### **1.3.2 Örgüt Faktörü**

Bu unsur birden fazla insan topluluğunun bir araya gelerek ve aynı ideoloji, felsefi ve siyasi düşünce etrafında toplanmış yapıları ifade eder. Günümüzde terör örgütleri de bu tanım doğrultusunda oluşmaktadır. Bu tür örgütlü yapılarda örgütün başını çekecek bir lidere ihtiyaç vardır. Başında bir lideri bulunan örgütlü yapılar bölümlerden ve parçalardan oluşur. Terör örgütleri de kendi içinde birimlere ayrılmış, il, ilçe, sorumlukları alanlarından oluşmakta ve bu sorumluluk alanlarının başında birer lider bulunmaktadır. Örgütler günümüzde illegal yapılanma içerisinde bulunmaktadır. Bu illegalite ile birlikte örgütlerin temel yapısında gizlilik önemli bir duruma gelmiştir. Örgütler kendileri için ihtiyaç olan eleman teminini sağlarken, legal alanda faaliyet gösteren örgüt elemanlarından faydalanırlar. Terör eylemleri

sırasında ve operasyonlarda kaybettikleri elemanların yerine legal alanda faaliyet yürüten elemanlarını illegal alana kaydırırlar. Böylelikle eleman kayıpların da yaşayacakları aksaklıkları engellemiş olurlar. Bu şekilde sistematik çalışmaları ayrıca legal alandaki elemanların illegal alana geçtiklerinde, örgütün ideolojisini ve amacını benimsemiş bir şekilde sağlam örgüt mensubu meydana gelmiş olur (Ahmet Yesevi Stratejik Araştırmalar Merkezi Dergisi,2010).

### **1.3.3. Şiddet Faktörü**

Terörizmin içeriğine ve anlamına baktığımız da insanlara bıktırma, yıldırma gibi anlamları ifade etmekteydi. Terör örgütleri de geçmişte ve günümüzde bu tanımı sağlayabilmek ve eylemlerini gerçekleştirebilmek için şiddet faktörünü kullanmıştır. İnsanlarda şiddet faktörünü uygulayarak devlete olan güvenlerini sarsmak ve ülke içi huzuru bozarak halk arasında infiale yol açmaya çalışırlar (Aydın, 2009:131).

Bu faktörün gerçekleşmesini sağlayabilmek için örgütler saldırılar, eylemler ve suikastlar gerçekleştirmektedir. Ülkemize baktığımızda gerçekleşen terör eylemleri genellikle Molotof kokteyli saldırılar, araç yakma eylemleri ve el yapımı bombalı saldırılar şeklindedir. Bu saldırılar yapılarak şiddet faktörü etkisini göstermektedir. Yapılan saldırılarla örgütün vermek istediği mesaj genellikle mevcut siyasi otoriteyi benimsemedikleri ve başkaldırdıkları yönündedir. Bu saldırıları sadece patlayıcı maddelerle ve silahlar yöntemiyle değil, söz ve ifadelerle de gerçekleştirmektedirler (Bozkurt, 2013:54).

Örgütlerin genelinde şiddet faktörü kullanılırken bu şiddetin kime ve nasıl uygulanacağı belirsizdir. Bu tür şiddet faaliyetlerinde belirli bir hedef gözetmezler. Terör örgütlerinde vicdan denilen bir mekanizma bulunmadığı için şiddet faktörü hemen herkesi kapsayabilir ama genellikle de şiddet uygulayacakları kişiler ve topluluklar kendi siyasi, ideolojik düşüncelerine karşı olan, aynı hedef doğrultusunda gitmeyen kişiler yönündedir. Terör örgütleri için şiddet faktörünün kime uygulandığı önemli değildir. Özellikle ülkemizde kaçırma ve şiddet eylemleri daha çok güvenlik güçlerine olmaktadır. Genellikle güvenlik güçlerine karşı yapılan eylemlerin nedeni eylemin devlet otoritesine karşı yapıldığı izlenimini verebilmektir (Wilkinson, 2002:142-162).

## **1.4 TERÖRİZMİN ÇEŞİTLERİ**

Terörizm çeşitleri ülke içinde meydana gelen terörizm, uluslararası alanda meydana gelen terörizm, dışarıdan destek alan terörizm ve etnik kimliğe dayalı terörizm olarak ayrılmaktadır.

### **1.4.1. Ülke İçinde Meydana Gelen Terörizm**

Ülke içinde meydana gelen terörizm denildiğinde akla ilk gelen, ülke sınırları içerisinde meydana gelen ve sadece bu eylemlerin o ülkeyi etkilediği faaliyetlerdir. Bu tür terörizm faaliyetlerinin geneline bakıldığında, faaliyet gerçekleşirken dışarıdan destek alınmadan gerçekleştiği görülmektedir. Eylemi gerçekleştiren teröristlerin hedefinde sadece o ülke vatandaşlarının olduğu ve etkisinin ülke sınırları içerisinde kaldığı görülmektedir. Ülke içinde meydana gelen terörist eylemlerine bakıldığında hem geçmişte hem de günümüzde bu tür terörizm eylemleri çok fazla kullanılmamıştır. Terörizm faaliyetini saf ve duru bir şekilde gerçekleştirdiğini görmek günümüz şartlarında pek mümkün değildir (Taşdemir, 2006:34).

### **1.4.2. Uluslararası Alanda Meydana Gelen Terörizm**

Uluslararası alanda meydana gelen terörizm ulusal sınırlar içerisinde etkisini göstermesinin yanında etkilerinin dünyaya yansımalarıdır. Ülke içinde meydana gelen terörizm faaliyetleri sadece ülke sınırları içerisinde meydana gelmekte ve dışarıdan hiçbir şekilde yardım alınmadan yapılan faaliyetlerdir. Oysa; uluslararası alanda gerçekleştirilen terörizm faaliyetlerinde dışarıdan yardım alınmakta ve eylem sonucunda oluşan etkiler dünyayı etkilemektedir. Bu tür eylemler dünya devletleri arasındaki samimiyeti azaltmakta ve ikili anlaşmaları sıkıntıya düşürmektedir. Ülkeler arasında önemli projelere imza atılacakken terörizm olayının gerçekleşmesiyle karşılıklı güven sarsılmış ve bir ülkenin geleceği için önemli olan nice projeler sekteye uğratılmıştır. Uluslararası alanda meydana gelen terörizm faaliyetler gerçekleştiği ülkenin geleceği için kötü sonuçlar doğurmaktadır. Bu sonuçların başında ülkenin ekonomik yönden sarsılması ve ülkelerin çağdaş medeniyetler düzeyine ulaşması engellenmektedir. Ayrıca bu faaliyetlerin sonucunda gerçekleştiği ülkede emniyet ve güvenin azalmasıyla yapılacak yatırımlar ve önemli gelir kaynakları azalacaktır.(Gün, 2000.80-81).

### **1.4.3. Dışarıdan Destek Alan Terörizm**

Dışarıdan destek alan terörizm faaliyetleri, genellikle terörizm faaliyetinin gerçekleşeceği ülke dışında başka bir devletin bu eylemleri desteklemesi ve eylemler için gerekli lojistik desteği sağlanması sonucunda meydana gelir. Dışarıdan destekli terörizm faaliyetlerinde ülkeler arası kardeşlik ve dostluk zedelenir. Bu tür sonuçlar ise ülkeler arası diyalogların ve gelecek vadeden nice güzel planların engellenmesine neden olacaktır. Bu tür olaylarda terörizm faaliyetlerine destek veren devlet kendi çıkarları ve menfaatleri doğrultusunda hareket eder. Bu menfaatleri uğruna suçsuz ve masum kişilerin de zarar görmesine neden olurlar. Uluslararası arena da tepki oluşturan eylemler, eylemin gerçekleştiği ülke için olumsuz yönde imaj oluşturulmasına neden olur. Bu imaj doğrultusunda eylemin meydana geldiği ülkenin ekonomik, siyasi ve daha birçok gelişiminin, ilerlemesinin önüne geçilmiş olur (Başeren, 2006:15-16).

## **1.5 GLOBAL TERÖRÜN TÜRKİYE’ DE MEYDANA GETİRDİĞİ ETKİLER VE GELİŞEN OLAYLAR**

Geçmişten günümüze ülkemizde terörün oluşum ve gelişim sürecine bakıldığında birçok ülkenin teröre yardım ettiğini görmekteyiz. Birçok ülke teröre çıkarları doğrultusunda yardım etmiştir. Türkiye birçok değişik renkten vatandaşı kendi içinde huzurlu bir şekilde barındırmaktadır. Bu huzuru ve mutluluğu çekemeyen dış mihraklar Türkiye’nin renkli bir yapıya sahip olmasını kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak istemektedirler. Çıkarlarını sağlayabilmek için ülkemizde farklılık oluşturmaya ve kardeşi kardeşe düşürmeye çalışmaktadırlar. Dış ülkelerin Türkiye için düşünceleri böl-parçala-dağıt politikasıdır. Bundan dolayı Türkiye’de bulunan kardeşlik bağlarının kopmasını sağlayarak ve ayrışmalara neden olarak bölücü faaliyetlerin de tohumlarını atmışlardır. Türkiye’nin bu kadar hedefte olmasının bir başka nedeni ise komşu olduğu ülkelere kaynaklanmaktadır. Özellikle Türkiye’nin, yıllarca Ortadoğu’ya hâkim olacağını hayal eden Sovyetler Birliği ile komşu olmasından kaynaklanmaktadır. Yıllarca dünyaya hâkim olmak ve özellikle Ortadoğu’yu egemenliği altına almak isteyen Sovyetler Birliği, Türkiye’yi çekememiş ve ülkemizde birçok sıkıntının baş göstermesine neden

olmuşlardır. Ülkemiz bundan dolayı birçok kanlı eylemlere ve olaylara şahit olmuştur. Ülkemizin gerek coğrafi konumu gerekse yeraltı ve yerüstü zenginliklerine sahip olması birçok ülkenin hedefi haline gelmesine neden olmuştur. Ülkemiz bu nedenlerden dolayı 25-30 yıl süregelen terörizm olaylarına, birçok bölücü faaliyetlere bundan dolayı maruz kalmıştır (İlhan, 1998:11-12).

## **1.6 TÜRKİYE’DE MEYDANA GELEN TERÖR ÇEŞİTLERİ**

Terörün Türkiye’ye etkisiyle birçok terör çeşitleri ülkemizde ortaya çıkmıştır. Bunlar; İdeolojik olarak siyasal terör, etnik kimliğe dayalı terör, siyasal islamcı terör, ermeni terörü olmak üzere 4 çeşitten meydana gelmektedir.

### **1.6.1 İdeolojik Olarak Siyasal Terör**

Türkiye birçok terör örgütüyle karşı karşıya kalmış ve bunlarla mücadele etmiştir. Özellikle bölücü faaliyetlere yönelik örgütler askeri müdahalelerden sonra artış göstermiştir. Ülkemizde geçmişte askeri müdahale dönemi sonrası ortaya çıkan ve 1961 anayasası sonrası ifade özgürlüğü gibi kavramlarının kısıtlandığı konularını bahane ederek sol terör örgüt faaliyetleri artmıştır. Sol terör örgütü mensupları değişik isimler altında illegal bir şekilde birçok oluşum meydana getirmişlerdir. Bu oluşumlarda bulunan örgüt mensupları ülkemizde birçok kanlı eylemler gerçekleştirmiştir. Eylemlerinin başında genellikle adam kaçıрма, tehdit, bombalı ve silahlı eylemler gelmektedir. Askeri müdahalenin ardından 1963 yıllarında sol eksenli terör olayları gittikçe artmaya başlamıştır. Ülkemizde bu yıllar arasında yaşanan otorite boşluğundan dolayı ve ülkede yaşanan iç çatışmalardan sol hareket faydalanmış ve şiddet eylemlerini giderek artırmıştır. Marksist, Leninist ve diğer sol yörengeli düşünce yapıları da bu boşluktan yararlananlar arasındadır. 60’lı yıllarda öğrenci hareketleri de giderek artmaya başlamış ve ülke içi karışıklığın bir nedeni de bu tür hareketlenmeler olmuştur. Bu yıllarda anayasanın değişmesiyle birlikte birçok illegal yapıda olan örgütler legal alanda partileşmeye gitmiştir. 1961 anayasasından sonra sol legal partilerin oluşmasıyla meclis ilk olarak artık sol tabanlı parti ve hareketlerle karşı karşıya kalmıştır. Sol hareketleri mecliste de yerini almasına rağmen illegal faaliyetlerine son vermemiş üstüne gün geçtikçe şiddet ve silahlı eylemler artmaya başlamıştır (Denker, 1997:5-6).

### 1.6.2 Etnik Kimliğe Dayalı Terör

Etnik kökene dayalı terör; bir kimliğe, bir zümreye ve bir kökene bağlı toplulukların mevcut otoriteye karşı şiddet ve silahı kullanarak yapmış olduğu faaliyetlerdir. Bu tür etnik kimliğe dayalı terör eylemlerini ülkemizde en çok gerçekleştiren ve etnik yapıyı ülkemiz aleyhine en çok kullanan örgüt Pkk terör örgütüdür. Pkk terör örgütünün yapısı ve amaçları incelendiğinde halkı ayrıştırmaya çalışan, kardeşi kardeşe düşüren, ülkenin bölünmez bütünlüğünü bölmeye çalışan kanlı bir bölücü örgüt olduğu görülmektedir. Pkk sürekli olarak özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizdeki insanlarımızı kullanarak ve bu bölgelerdeki insanların sürekli ezildiği, dışladığı gibi söylemlerle insanların bilinçaltına kendi fikri ideolojilerini empoze ederek bölücü faaliyetlerine devam etmiştir (Özcan, 1999:43).

Özgürlüklerin ve demokrasinin sürekli dünya gündeminde yer almasından dolayı, kendisine sempati duyanların hayranlığını daha da sağlamlaştırmak için bu kavramları örgüt sık sık kullanmaya başlamıştır. Özgürlüklerin gerekliliğinden ve siyasal bir yapının varlığı vurgusunu yapmışlardır. Pkk terör örgütü, Doğu ve Güneydoğu'da bulunan halkın tüm değerlerine sahip çıkıyormuş görüntüsü verebilmek için dil, kültür vb. konularını sürekli gündeme getirmeye başlamışlardır. O yıllarda sürekli demokratikleşmeden bahsedilmesinden dolayı örgütte bu çizgide bir yol izlemeye başlamıştır. Birçok kuruluşu olan derneklerin isimlerini değiştirmeye başlamış ve özellikle halk kelimesi kullanılmaya başlanılmıştır. Birçok illegal yapılarından cephe, savaş, ordu gibi kelimeler kaldırılmış ve önderlerinin de istediği şekilde siyasallaşma sürecine girdiklerini ve bu sürecin kendi toprakları olarak adlandırdıkları bölgelerde huzur ve barışı getireceğini söylemişlerdir. Bunları söylerken yine de istikametlerini koruduklarını, silahlı mücadeleyi sürdürecekleri mesajını da vermeyi unutmamışlardır. Şimdilik bu tür silahlı eyleme ara verdiklerini, çıkarlarına aykırı bir durum olduğunda yine de şiddet eylemlerini bırakmayacaklarını görmekteyiz (Denker, 1997:6-7).

### **1.6.3 Dini Motifli Terör**

Ülkemizde bölücü, sol terör örgütlerinden sonra 80 askeri müdahalesinden sonra dış ülkelerde faaliyet yürüten din motifli terör örgütü Türkiye'ye de sirayet etmiştir. Artık ülkemizde sadece Marksist-Leninist anlayışın dışında farklı anlayışlar da çıkmaya başlamıştır. Dini motifli terör örgütlerini ülkemizde sağ terör olarak nitelendirmekteyiz. Sağ terör örgütleri ülkemizde ilk ortaya çıktıkları zaman da birçok kanlı eylemler gerçekleştirmiştir. Özellikle ülkemizde aydın kesim olarak nitelendirdiğimiz sınıfın laik ve demokrat bir Türkiye'yi savunmasından dolayı birçok eylemlerini bu söylemi yapmalarından bu kesime karşı uygulamışlardır. Bu tür faaliyetler ülkenin demokratik yapısına da zarar vermektedir. Bilimsel çalışmaların meydana gelebilmesi için aydın kesimin kendini güvende hissetmesi ve bu doğrultuda huzurlu bir ortamda ülkesi, milleti için güzel çalışmalar yapması gerekiyordu. Sonuç olarak baktığımızda bu terör örgütü de ülkemizin çağdaşlaşma ve geleceği için önüne çıkartılmış engellerinden biridir (Kongar, 2002:93).

### **1.6.4 Ermeni Kökenli Terör**

Bu terörün başında ülkemizde faaliyet yürüten, eylemlere imza atan Asala terör örgütü gelmektedir. Asala terör örgütü, Ermeni kökenli vatandaşların kendi etnik çevrelerinden ve Ermenistan'ın özgürlüğü için savaştıkları elemanlardan oluşmaktadır. Bu örgüt Ermenistan'ın kurulmuş gizli örgütüdür. Bu örgütün liderliğini asıl ülkesi Lübnan olan Agop AGOPYAN yapmaktadır. İdeolojileri, diğer terör örgütlerinde olduğu gibi Marksist-Leninist bir ideoloji temeline dayanmaktadır. Hedefleri kendi etnik kökenlerinin bağlı olduğu Ermenistan vatandaşlarına Türkiye tarafından uygulanan tehcir olayını tüm dünyaya katliam olarak göstermek ve ülkemizi büyük sıkıntılar içine sokmaktır. Örgüt birçok yabancı istihbarat örgütleri ve devletleri tarafından eğitilmiş, lojistik destek görmüştür (İşeri, 2008:57-58).

Asala terör örgütü de kendi içinde bazı fikir ayrılıklarına düşmüş ve birkaç parçaya ayrılmıştır. Parçalara ayrılan örgüt yapılarının Asala'dan ayrılan tek farkı; bu örgüt bağımsız bir Ermenistan'ı kurmak istiyordu. Asala'nın hedefinde ise soykırım iddiasını gündeme getirerek bunu tüm dünya kamuoyuna benimsetmek istiyordu (Ulutürk, 2007:51-52).



## 1.7 ÜLKEMİZDE BÖLÜCÜ FAALİYETLERİN GELİŞME SÜRECİ

Geçmişten günümüze bakıldığında ülkemizde bölücü faaliyetler genellikle dış destekli olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizi dışarıdan bölemeyeceklerini anlayan güçler bunun çaresinin içeriden parçalamak olduğunu düşünmüşler ve bu doğrultuda ülkemizin huzurunun bozulması için çalışmalara başlamışlardır. Ülkemizin kozmopolit bir yer olması ve bağrında birçok farklı kültürü barındırması nedeniyle milliyetçilik akımının da meydana gelmesiyle ile barındırdığı farklı kültürden milletlerin iyi niyeti suiistimal edilerek kendilerinin özgür bir devlet kurması düşüncesi, ülkemizde bölücü faaliyetlerin artmasına sebep olmuştur. Bölücü faaliyetlerinin bir başka nedeni ise otorite boşluğundan kaynaklanmaktadır. Yerinden yönetimlerle merkezi yönetim arasındaki çatışmalar da ayrışmalara neden olmaktadır. Geçmişte birçok yerel isyan meydana gelmiştir. İsyancılar büyümeden bastırılmıştır (Şehirli, 2000:86).

Ülkemizde bölücü faaliyetlerin en sıklıkla yaşandığı bölge Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleridir. Bu bölgelerde bölücü faaliyetlerin fazla olmasının nedeni ise; buralarda etnik köken olarak Kürt vatandaşların çoğunlukta olmasından kaynaklanmaktadır. Etnik kökenli terörizme baktığımızda, belli kökene sahip toplulukların, ezilen bir topluluk olduğunu bundan dolayı da kendi etnik yapısına ait bir devlet kurarak bu ezilmeden kurtulmak ve özgürlüğe erişmek gibi hedefleri vardır. Bundan dolayı bu bölgelerimizde bölücü hareketlerin ve terörizm faaliyetleri sıklıkla yaşanmaktadır. Bölücü faaliyetlerin düşünce temelini Marksist ve Leninist düşünce yapısı oluşturmaktadır. Üniversite de okuyan Doğu ve Güneydoğu Anadolu gençleri bu düşünce yapısını benimsemişler ve Dev-Genç, FKF gibi sol görüşü benimseyen oluşumlar içinde yer almışlardır (Kotan, 1975:6).

Marksist ve Leninist düşünce akımlarını benimseyen Doğu kökenli gençlerin bir çatı altında toplanması gerekiyordu. İdeoloji kaymasını engelleyebilmek için bu tür oluşumlar şarttı. Bunun içinde DDKO'yu (Devrimci Doğu Kültür Ocakları) kurmuşlardır. Böylelikle Marksist ve Leninist ideolojisi temelli aynı kültür ve etnik kökenden gelen gençler bir araya toplanmıştır. Bu derneğin kurulmasıyla bir araya gelen gençleri ileride kendi ideolojileri ve amaçları doğrultusunda bölücü faaliyetler

içerisinde kullanabileceklerdi. Devrimci Doğu Kültür Ocakları fazla yaşam sürememiş ve askeri müdahale sonucu kapatılmış, birçok üyesi tutuklanmıştır. Derneğin kapatılmasından sonra ideolojinin benimsetilmesinin devam edilmesi gerekiyordu. Bunun içinde başka bir dernekte faaliyet gösteren Abdullah ÖCALAN, bu işin öncülüğünü yapacak ve Kürt etnik kökenli düşüncenin benimsetilmesini sağlayacaktır. Buradaki öncülüğü ile ileride kurulacak olan ve liderliğini üstleneceği Pkk terör örgütünün temelleri atılmış olacaktır (Kirişçi, 2007:204-205).

Örgüt için ilk aşama olan ve fikri yapının atılmış olduğu DDKO'ların kapatılmasından sonra artık düşünce ve ideoloji boyutu tamamlanmış silahlı faaliyetlere geçme zamanı gelmişti. Bundan sonra fikri oluşumların yanı sıra silahlı propagandaya da önem verilmiştir. Silahlı propaganda yaptıklarında yabancı devletlerden de destek almışlardır. Silahlı eylemlerini ülkemizin bütünlüğüne karşı yapmışlardır. Silahlı eylemleri yaparken yasal olmayan birçok partileşme yapıları oluşturmuşlardır. Silahlı Propaganda eylemleri sadece güvenlik güçlerine ve devlet otoritesine karşı olmamıştır. Bu propagandalar sivil vatandaşları da etkilemiştir. Örgütün silahlı eylemleri, söylemleri 1980 askeri müdahalesine kadar devam etmiştir. Müdahaleden sonra bir süre duraklama dönemine girmiştir (Güçlü, 2004).

## **1.8 TÜRKİYE'DE MEYDANA GELEN ÖRGÜTSEL FAALİYETLER VE DÖNEMLERİ**

Türkiye dünden bugüne birçok planın odak noktası olmuştur. Türkiye hem coğrafi olarak hem de jeostratejik olarak önemli bir konuma sahiptir. Bundan dolayı ülkemiz üzerinde oynan oyunlar hiçbir zaman son bulmamıştır. Gelecek için öneme sahip yer altı kaynaklarına sahip olması da ayrı bir nedendir. Bu nedenlerle yabancı ülkelerin Osmanlıdan bugüne kadar sürekli gözleri topraklarımızda olmuştur. Bu topraklara belki sahip olabiliriz düşüncesiyle ülkemiz aleyhine her türlü faaliyete girişilmekte ve ülkemiz aleyhine çalışanlara da destek verilmektedir (Tbb, 2006:531).

Ülkemizin içinde faaliyet gösteren ve faaliyetlerine devam eden terör faaliyetlerini, 3 ana bölüm şeklinde inceleyebiliriz.

**1.8.1 Birinci Dönem:** İlk dönem Asala terör örgütü dönemidir. Asala kanlı eylemlerini Ermenilere Türklerin soykırım yaptığı iddiasını gündeme getirerek birçok üst makam sahiplerine yapmıştır. Bu eylemler hem ülke gündeminde hem de ülke dışında oldukça büyük ses getirmiştir (Uyar, t.y.:19).

**1.8.2 İkinci Dönem:** Türkiye’de yapılan değişiklikler ve yeni anayasa ile birlikte sol düşünce yapısına sahip kişiler yönetimde söz sahibi olmaya başladılar. Marksist – Leninist ideoloji yapısı artık belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır. Sol ideolojinin çıkması ile birlikte sol terör örgütleri, işçi sınıfının ezildiği yönünde söylemler yaparak işçi kısmını şiddet eylemlerine karşı yöneltmişlerdir (Dilmaç, 1997:66). 1961 anayasası ile birlikte dini motifli terör örgütü de meydana çıkmıştır. Dini motifli terör ise dini duyguların istismar edilmesiyle ortaya çıkan bir terör örgütü türüdür. Ülkemizde dini motifli terörün adı olan sağ terörün ortaya çıkmasıyla birlikte ikili çatışmalar ortaya çıkmıştır. Sağ ve Sol görüş olmak üzere memleket iki farklı görüşe ayrılmıştır. Bu görüşlerin karşılıklı çatışması ülkemiz adına olumsuz sonuçlar doğurmuştur (Alkan, 2002:59).

**1.8.3 Üçüncü Dönem:** Türkiye’de 1980 askeri müdahalesinden sonra Pkk terör örgüt elemanların yakalanmasıyla terör örgütü yeni bir yapılanmaya gitmişti. Bu yapılanmadan sonra gerçekleştirmiş olduğu eylemlerle Türkiye’ye hızla ismini duyurmayı başarmıştır. Artık ülke gündeminde bölücü faaliyetlerde bulunan Pkk terör örgütü vardı.

## İKİNCİ BÖLÜM

### KÜRTLERİN TOPLUMSAL YAPISI VE TÜRKİYEDE OLUŞAN KÜRTÇÜLÜK HAREKETLERİ

#### 2.1 KÜRT TARİHİ

Türkiye birçok medeniyete beşiklik etmiş bir ülkedir. Bunlardan bir tanesi ise Doğu ve Güneydoğu Bölgelerimizde yaşayan Kürt halkıdır. Kürtlerin geçmişte Avrupa'nın Kuzeyinden gelerek Karadeniz'in kuzey kısımları olan Hazar Denizinin batısı ve bu yolu takip ederek Mezopotamya bölgelerine yerleştikleri söylenmektedir. Bazı araştırmacılar Kürtleri bir etnik temele oturtmak istemiş ve bunun sonucunda ise Med İmparatorluğu'nun Kürtlere ait olduğunu söylemişlerdir. Zaman geçtikten sonra Med İmparatorluğu Persler tarafından yıkılmış ve etnik yapı birlikteliği sona ermiştir. Kürtlerin yaşadıkları alanlara bakıldığında buralarda Türklerin de var olduklarını görmekteyiz. Genel olarak baktığımızda Türklerin bulunduğu ortamlar da Kürtler de bulunmaktadır. Bu da bize Kürtler ve Türklerin birçok şeyi paylaştığını ve bir ilişki içinde olduklarını göstermektedir. Kürtlerin beylerinden olan Alp URUNGU isimli beyin kendi eliyle kaleme aldığı yazıtın saf Türkçeye yazılmış olması Kürtlerin ve Türklerin aynı değerleri paylaştığını, Kürtlerin Türklerin içinden oluştuğunu göstermektedir (Çay, 1986:7). Bir milletin millet olabilmesi için geçmiş bir tarihi, kültürü, dini, dili ve gelenek ve göreneklere olması gerekir. Ülkemize baktığımızda ise Kürt diye tabir ettiğimiz topluluk sürekli Türklerle birlikte yaşamış ve kendi beyleri de Türkçeyi yazı dili olarak seçmiştir. Çeşitli araştırmacılar baktığında Kürt diye bir milletin geçmişte yaşadığı konusunda net ve kesin bilgilere ulaşamamışlardır. (Çay, 1986:7).

Kürt toplumu, terimini araştırmak için kullanılan bilimsel yollarının hiçbirinde bu terime rastlanılmamıştır. Böyle bir millet ve topluluktan bahsedilmemiştir. Sadece bu terime benzer ilk kelimeler "Mesudi" tarafından kullanılmıştır. Mesudi bu kullanımı yaparken, Kürtleri göçebe bir topluluk olarak ele almıştır. Selçuklular zamanında ise, günümüzde Hakkâri ilimizin güneyinde bulunan dağlarının etekleri tarif edilmek istendiğinde Kürdistan terimi kullanılmaktaydı. Tarihe bakıldığı zaman Orta Asya'da yazılmış olan eserlerde Kürt kelimesi karşımıza

çıkılmaktadır. Özellikle Göktürk kitabelerinde bunu daha çok görmekteyiz. Bunlara bakıldığı zaman Türklerle ile Kürtlerin ayrı olmadığını aksine Kürtlerin Türklerle birlikte hayat sürdüğünü görmekteyiz. Türklerin hayat sürdüğü yerlerde Kürtlerin de izine rastlamaktayız. Kürt beylerinin isimlerini Türklere ait yazıtlarda görmekteyiz (Orkun, 1940:183). Ceyhun deltasında bulunan şehir isimlerinde geçen “Kürder” terimleri yazıtlarda geçen kürt terimiyle benzer olduklarını ve Türkçe eserler de geçen terimlerle aynı olduklarını görmekteyiz (Eröz, 1984:475).

Tüm bu yazıtlara, kitabelere ve tarihe bakıldığında Kürtlerin bir millet olmadığı ve Türklerin yaşayışlarına göre bir şekil aldıklarını görmekteyiz. Kürtlerin Türklerle birlikte göç ettiklerini görmekteyiz. Kürtler Türklerden ayrı bir hayat sürmemişlerdir. Türklerin gittikleri Hazar ve diğer yerlerde Kürtlerinde bulduklarını görmekteyiz (Rasonyi, 1971:114-121-128).

Göç eden Kürtlere baktığımızda hazarın güneyinde bulunanlar buradan geçerek İran’a yerleşmişlerdir. Bu Kürtlerin Oğuzlar ile birlikte göç ettikleri düşünülmektedir. Ülkemiz coğrafyasında aynı dili konuşan Kürtlerden başka, bu topluluklara benzer toplulukların olduğu Arap tarihçileri tarafından tespit edilmiştir. Bu toplulukların ismi Kurmanclar, Lurlar vb. topluluklardır. Bu topluluklardan Kurmanclar hem kelime olarak hem de terim olarak Kürtlere benzemektedir. Lurlar ise böyle değildir. Terim olarak da Kürt teriminden farklıdır. Lurlar daha sonra kendi isimlerini kullanarak bir topluluk oluşturmuşlardır (Eröz, 1984:475).

Tüm yazılanlara bakıldığında Kürtlerin, Türklerin oluşturmuş olduğu bir bütün içinde yer aldığı ve Türk birliğinin bir parçası olduğunu görmekteyiz.(Süslü, 1993:101) Türkler Anadolu’ya islamiyeti kabul etmeden önce göç etmişlerdir. Anadolu’ya gelmeleri çok geçmiş yıllara dayanmaktadır. Kürtler de Türklerin bir parçasıdır. Türklerden geriye kalan kısımlar zamanla Kürt terimi kapsamına girmişlerdir. Fars ve Arap bölgelerine bakıldığında birlikte yaşadıklarından dolayı kültürlerinde ve dillerinde dejenerasyonlar meydana gelmiştir. Aynı şekilde çağımızda da Doğu ve Güneydoğu Bölgelerimizde yaşayan insanlarımızın farklı bir dil kullanmasından dolayı Türklerden ayrı bir millet olduklarını göstermeye çalışılmaktadır. Bu kullanmış oldukları mahalli şive ise Türkçenin farklı bir ağızını

oluşturmaktadır. Bundan dolayı Kürtlerin bir millet olduğu değil, Türklerle birlikte yaşadığı ve Türkçenin ağızlarını kullandıklarını görmekteyiz (Buran, 1985).

## 2.2. KÜRT KÜLTÜRÜ

Kürtler genel olarak yerleşik hayat süreçlerinde dört devletin etkisi altında kalmışlardır. Bunlar; Türkiye, İran, Suriye ve Irak'tır. Bu ülkelerin kullandıkları dil gruplarından Kürtçeye en yakın olan dil grubu Farsça dil grubudur. Kürtçeye baktığımızda lehçe ve şivelerin farklı olduğunu görmekteyiz. Yöre yöre, şehir şehir konuşma dili farklılık göstermektedir. Diğer Milletler inanışları yönünden kimileri ineğe, ata ve diğer değişik objelere taparken Kürtler ise tek tanrılı dini inancı taşıyan Zerdüştlük dinine mensuplardı. Zerdüştlüğün temelinde Allah ile Şeytan savaşı yatmaktadır. Zerdüştlük inancının İslamiyetlin ortaya çıkışına kadar devam ettiği söylenir. Kürtler, Müslümanların Pers topraklarını ele geçirmesiyle birlikte İslamiyet'e adım atmışlardır. Bu adım atış ise ilk olarak Hz. Ömer zamanında Sasaniler ile Müslümanlar arasında meydana gelen savaş ile gerçekleşmiştir. Kürtlerin Müslümanlığa geçmeleri çok zor olmamıştır (Gezici, 2013:36-48).

Ülkemizin bölünmesi isteyen güçler kendi emellerini gerçekleştirmek için ülkemizde birçok gerçekdışı olaylar meydana getirme gereği duymuşlardır. Kürtlerin bir millet olduğu hatta bir bayrağa sahip oldukları propagandasıdır. Kürtlerin bayrağı diye tabir edilen bez parçasında bulunan renkler İran'da mevcut olan Zerdüştlük inancını temsil eden renklere oluşturmaktadır. Tüm bunlara bakıldığında Kürtler için var dedikleri değerlerin aslında olmadığını ve bu değerlerin başka milletlerde olan değerlerden kopya çekildiğini göstermektedir. Ayrıca "Kürdistan" diye kullandıkları terimin Irak'ın kuzeyinde bulunan bölge tarifinde kullanıldığı ve herhangi bir siyasi birliktelik ve devlet kavramını taşımadığını görmekteyiz. Bu tür terimlerin geçmişte ve günümüzde kullanılmasının nedeninin ise ülkemizi bölmek ve parçalamak isteyen güçlerin bu tür stratejileri kullandıklarını görmekteyiz. Kürt, Kürdistan vb. terimleri kullanarak ülkede farklılıklar oluşturarak ve bazı kesimin dışlandığı, ezildiği algısı yaratarak ülkede bölücülük faaliyetlerinin artmasına neden olmuşlardır. Yapmış oldukları bu planları günümüzde de uygulamaya koymuşlardır (Yılmazçelik, 1999:221-237).

## **2.3 OSMANLI DÖNEMİNDE KÜRTLERİN DURUMU**

16.Yüzyılda yazılmış olan şerename, Kürtler açısından tarihi bir öneme sahiptir. Yazıldığı dönem ve sonrasında gerçekleşen olaylar hakkında birçok bilgi bulundurmaktadır. 16.Yüzyılda 2 büyük güç olan Osmanlı ve Safevi Devleti arasındaki anlaşmazlıklar, Kürt Halkları için tarihe bir öneme sahiptir. Safevi Hükümdarı olan şah İsmail'in önemli askeri başarılarının ardından Kürt topluluğu Safevi Hükümdarlığu himayesinin altına girdi. Safevi Devleti ile Kürt toplumlarının ilişkileri olumsuz yönde seyir etti. İlişkilerinin olumsuz seyir etmesinin sebebinin mezhep farklılığu olduğu söylenebilir. Mezhepleri şii olan Safeviler'in, Sunni Kürtleri kendi mezheplerine çekmek istemeleri ve kendi mezhebine çektikleri Kürt liderler haricindekileri Sünni diye ayırmaları Safevi Devleti ile Kürt toplumu arasındaki olumsuzlukların çıkmasına neden olmuştur. Osmanlı Devletine baktığımız zaman Safevi Devletine göre ayrıştırımcı değil bütünleştirici bir politika izlemelerinden dolayı birçok Kürt Topluluğunun desteğini almasına neden oldu. Osmanlı saflarında yer alan ve Safevi Devletine karşı mücadele ederken Osmanlı ile birlikte yer alan birçok Kürt vatandaşı bulunmaktaydı. Bunlardan önde gelen isimlerden olan siyaset içerinde yer alan İdris-i BİTLİS'idir. Safevi Devletinden alınan yerlere Osmanlıdan hariç Kürt halkından da liderler gelmiş ve bu derebeylik şeklinde devam etmiştir.Kürtlerin kaderleri sürekli bu iki devletin çatışmalarıyla belirlenmiş, Safevi Devletin'in mağlup olmasıyla birlikte Kürtler için yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Kürtlerin buldukları bölge ara ara İran'ın etkisi altında kalsa bile genel mana da Osmanlı Devleti'nin kontrolü altındadır (Altıntop, 2011:20).

### **2.3.1 Osmanlı Zamanında Hamidiye Alayları Ve Kürtler**

Osmanlı Devleti Doğu Bölgelerinde çıkan isyanları bastırmakta zorlanıyordu. Bunun için Doğu Bölgelerinde Hem isyanların bastırılması hem de merkezi otoritenin sağlamlaştırılması gerekiyordu. Bunu sağlayabilmek için ve halkın Devlete olan bağlılığını artırabilmek için Hamidiye Alayları kurulmuştur. Alaya genellikle Doğu Anadolu Bölgesinin aşiret reislerinin çocukları ve mensupları seçiliyordu. Hamidiye Alaylarının kurulmasını bazı çevreler ordu alanında yeni bir düzenlemeye

gidildiğini savunuyorlardı. Oysa Abdülhamit'in izlemiş olduğu politika farklıydı. Abdülhamit'in Hamidiye Alaylarını kurması, Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde çıkan ayaklanmaların bastırılmasını önlemek ve Kürt Halkını da merkezi yönetime kazandırarak birlik ve beraberliği arttırmaktır (Altıntop, 2011:27). Ayrıca, Doğunun Osmanlı toprakları içerisinde kalmasını sağlamak, bölgenin Ermeni Çetelere ve diğer farklı güçlere bırakmak istemiyordu. Bu bölgelerde bir isyan çıktığı zaman ani müdahaleyi sağlaması gerekiyordu. Bu şekilde Kürt halkından önde gelen isimlerinin Devlete olan bağlılığını arttırmak, onları ısındırmak ve onların fayda sağlayacağı durumlarından yararlanabilecekti (Hocaoğlu, 1978:181-182).

## **2.4 CUMHURİYET DÖNEMİNDE KÜRTLERİN DURUMU**

Kürtler, Cumhuriyet Döneminde Kürt Teali Cemiyetinin etkisinin artık eskisi gibi olmamasından dolayı gruplaşma işlevlerini tam yerine getirememişlerdir. Artık eskisi gibi olmamalarının sebebi ise dış devletlerin artık Kürtler üzerindeki politikasını farklılaştırmasıdır. Özellikle İngiltere'nin Kürtler üzerindeki düşünceleri ve bunu kendi çıkarları doğrultusunda kullanma politikasından dolayı da bu farklılık meydana gelmiştir. Bir başka devlet ise Yunanistan'dır. Yunan Devleti de Kürt ayrılıkçı grupları desteklemiş ve birçok elçisini Kürt vatandaşlara göndererek kendileriyle ortak çıkar etrafında birleşebileceklerini iletmışlerdir. Bu müzakereler neticesinde Kürtlerinde Yunan Devletinden bir istekleri vardı. Bu istekleri Yunanistan'da yakalanan Kürtlere iyi muamele edilmesiydi. Diğer esirlerden farklı ve özenli davranılmasıydı. Kürtlerin bu istekleri Yunan komutana iletilmiş ve komutanda bu isteklerini kabul etmiştir. Bu karşılıklı ilişkilerden sonra Kürtler, Yunanistan ve İngiltere devletlerine hizmet etmeye başladılar (Kurubaş, 1997:5).

İngiltere'nin Kürtler üzerinden yürütmüş olduğu politikalar zamanla değişime uğramıştır. Özellikle Lozan'da yapılan görüşmelerde bu politika'nın değişkenlik gösterdiği daha net biçimde bellidir. Artık İngiltere Lozan görüşmelerinde Sevr'de yapmış olduğu politika dışına çıkmış ve Ankara Hükümetinden yana tavır sergilemişlerdir. İngiltere'nin ilk başlarda planladıkları Kürt Meselesi politikası raftan kaldırılmıştır (Öke, 1992:5).



Kürt Meselesi dünya gündemi haline getirilmeye çalışılıyordu. Bunun içinde İngiltere gibi devletler de bunu kendi dış politikası haline getirmiştir. Lozan görüşmelerinden sonra İngiltere'nin tekrar politikasını değiştirmesi ve Ankara Hükümetinden yana olması artık Kürt meselesinin bir dünya meselesi olmaktan çıkarak tekrar bir iç mesele haline dönmesine neden olmuştur. Kürt meselesi yine amacına ulaşamamış ve sınırlar içinde bir mesele olmaktan başka dışarıya çıkmamıştır (Törel, 2002:21).

Lozan görüşmeleri Kürtler için bir fayda sağlamamıştır. Aksine bu görüşme de Kürt meselesi görüşülmemiş sadece Musul ile alakalı konularda birkaç yerde değinilmiştir. Kürt vatandaşların oluşturmuş oldukları partiler, cemiyetler bu görüşmeye katılmamışlardır. Katılma talebinde bulunsalar da bu görüşmeye katılmaları oldukça zor olacağı görülmektedir. Bu görüşme de diğer devletlerin amacı Ankara Hükümeti ile ilişkileri güçlü tutmaktı. Bundan dolayı hiçbir devletin Kürt Meselesini konuşmak ve dile getirmek gibi bir çabaları olmamıştır. Ankara Hükümetinin tavrı da net bir şekilde belliydi. Bir muhatap alınacaksa bu Ankara Hükümeti olmalıydı. Ankara Hükümeti hem Türklerin temsilcilerinden hem de kürt vatandaşların temsilcilerinden oluşmaktaydı (Lozan Barış Konferansı Tutanaklar, 1973:348).

Ankara Hükümeti zamanında Sevr'de sıklıkla gündeme gelen ve Lozan görüşmelerinde ise kısmi olarak gündeme gelen Kürt Meselesi masaya yatırılmıştır. Lozan görüşmesinden sonra da bir mektupla TBMM'ye Kürtlerin Türklerden ayrılmak isteyip istemedikleri sorulmuş ve bunun neticesinde Mustafa Kemal ATATÜRK gizli bir toplantı düzenlemiştir. Toplantıya Kürt milletvekilleri de katılmıştır. Toplantıya katılan milletvekillere Atatürk ayrılmak isteyip istemedikleri yönünde bir soru yönelmiştir. Kürtler ise bu soruya Türklerle yaşamaya devam etmek istediklerini ve ayrılmak istemedikleri yönünde cevap vermişlerdir. Aynı cevabı Kürt milletvekilleri Lozan'a da telgraf çekerek ayrılmak istemediklerini söylemişlerdir (Dersimi, 1992:180).

Kürt Meselesi her geçen gün farklı anlam kazanmaktadır. Özellikle Lozan Anlaşmasından sonra Kürtleri ilgilendiren konular açısından oldukça önemli

sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçların başında gelen ilk önemli gelişme ise Kürt meselesinin artık uluslararası boyuttan çıkması ile olmuştur. Lozan genel olarak bakıldığında ülkemiz adına bölücü bir anlaşmadır. Kasrı Şirin anlaşmasıyla özellikle kürt vatandaşların yaşadığı bölgelerin batı-doğu diye ayrılmıştı. Lozan Anlaşmasıyla da bu ayırım kuzey-güney olarak ayrılmıştır. Kürt ayrımcılığı çıkartmak isteyenler Lozan Anlaşmasıyla birlikte artık yöntem farklılığına gitmişlerdir. Lozan'a kadar olan dönemde siyaseti ve diplomatik faaliyetleri kullanan ayrımcılar Lozan'dan sonra bu tür faaliyetlerini azaltmışlardır. Lozan'da pek değer görmeyen ayrımcıların yeni yöntemi ülke yönetimine başkaldırarak isyan çıkartmak olarak belirlemişlerdir. Kürt meselesini savunanların bir diğer hayal kırıklığı ise artık seslerini duyacak ve bu meseleyle alakadar olacak uluslararası düzeyde kimseyi bulamayacaklarıdır. Bu mesele artık Uluslararası düzeyden yerel düzeye indirgenmiştir. Faaliyetlerini yürütecekleri alan sadece yaşadıkları yer olarak kısıtlı kalmaktadır. Kürt ayrımcılığı yapanların belirlemiş olduğu yeni politika sonucu isyanlar çıkartılmaya başlanılmıştır. Özellikle Cumhuriyet Döneminde bu isyanlar başlamıştır. Kürtler artık kendilerine ait bir devlet inşa etme düşüncesiyle ayaklanmalar çıkartmaktadır. Bu ayaklanma Hakkari'de çıkartılan Nasturiler ayaklanmasıdır. Bu dönemdeki isyanlar genel olarak bakıldığında Nasturiler ayaklanmasın da olduğu gibi bölgesel nitelikte ayaklanmadır (Törel, 2002:23-24).

## **2.5 PKK' NIN KURULUŞUNA ZEMİN HAZIRLAYAN KÜRT ÖRGÜTLERİ VE CEMİYETLERİ**

Cumhuriyet Döneminde isyanların aracı olarak Kürt toplumu kullanılmıştır. Bunun içinde Kürt terimini içeren ve Kürtlere hizmet ettiğini savunan birçok Cemiyet kurulmuştur (Törel, 2002:31).

Cumhuriyet'in kurulmasından itibaren 1961 Anayasasına kadar Kürtçülük faaliyetleri devam etmiştir. Bağımsız bir devlet kurma düşüncesi gündeme getirilmemiştir. 1961 Anayasasından sonra bu düşünce ortaya çıkmaya başlamış, Kürt terimi ve bağımsızlık fikirleri kitlesel olarak yayılmaya başlamıştır. Özellikle de bölücü faaliyetlerin ve terör örgütlerinin temel ideolojisini oluşturan Marksist-Leninist ideolojinin de yayılmaya başlamasıyla bağımsız Kürt Devleti kurma

düşüncesi daha da fazlalaşmıştır. Bu amaçlarını gerçekleştirebilmek için de birçok Kürt Örgütü kurulmuştur

(Egm, t.y.:85).

### **2.5.1 Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO)**

Marksist-Leninist ideolojiye bağlı olarak kurulan Dev-Geç grubundan kopan ve Kürt vatandaşları tarafından oluşturulan bir ocaktır. Bu ocağın hayatı fazla uzun sürmemiş olup, belli bir süreden sonra kapatılmıştır (İmset, t.y.:415).

### **2.5.2 Devrimci Demokratik Kültür Dernekleri (DDKD)**

Devrimci Doğu Kültür Ocak'ın kapatılmasından sonra kurulmuş bir başka Kürtçü yapılanmadır. Bu dernek genel af ile hapisten çıkan Kürtçülüğü savunan kişilerce kurulmuştur. Bu dernek'in ana kuruluş yeri Diyarbakır'dır. Daha sonra dernek küçük bir alanda kalmayıp geniş kitlelere hitap edebilme gereği duymuştur. Özellikle de üniversite gençliğinin yüksek olduğu yerleri seçme kararı almışlardır. Bundan dolayı derneğin diğer eklentileri de İstanbul, İzmir gibi büyük şehirlerde açılmıştır. Bu derneğin temel amacı ise Osmanlı'dan günümüze kadar süren isyanların devam etmesini sağlamaktır. Bunu yaparken de isyanın temel nedenini Kürtçülük faktörü oluşturmaktır. Bu faktörleri kullanarak ülkede birlikteliği değil her zaman bölünmeyi sağlayacak yönde hareket etmişlerdir. Gerçekleştirmek istedikleri bu türlü illegal yaklaşımlarından dolayı dernek kısa bir süre içerisinde kapatılmıştır (İmset, t.y.:415).

### **2.5.3 Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği (ASKD.DER)**

Bu dernekte yine aynı ideolojilerle kurulmuştur ve Kürtçülük faaliyetlerine devam etmek istemişlerdir. Dernek hayatına 1980 yılında son verilmiştir (Törel, 2002:31).

### **2.5.4 Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (TKDP)**

Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi diğer dernek ve ocaklara göre farklı yol izlemiş ve farklı aşamalarda kurulmuşlardır. Bu parti Kürtçülük fikrini benimseyen ve Irak Kürdistan Partisi'nin direktifleri sonucunda kurulmuş olan bir partidir. Parti diğer derneklerden farklı olarak sağ görüşü benimsemiştir. Bu partinin kurulmasıyla

öncekiler de olduğu gibi özgür bir Kürdistan Devletini kurma düşüncesi yeniden meydana çıkmıştır. Parti içerisinde bulunanlar daha sonra ikilemlere düşmüş ve ayrılmışlardır. Bu partiden ayrılanlar yurtdışında yeni yapılanmalar oluşturmuşlardır (Egm, 1993:86).

### **2.5.5 Kürdistan Kurtuluş Partisi-Rizgari (KKP)**

Bu parti Kürtçülük faaliyetlerini savunanlar tarafından oluşturulmuştur. Partinin oluşturulma nedeni ise; Türkiye'nin diğer yabancı devletlerin uygulamış olduğu sömürgecilik ve mandacılık sistemini Kürtlere uygulandığı yönündeki propagandalarıdır. Bundan dolayı kendilerince sömürge bir millet olmayacaklarını ve kendi bağımsız devletlerini kurma düşüncesiyle bu partiyi oluşturmuşlardır. Böylece siyasallaşma yönünde de artık yavaş yavaş adım atmaya başlamışlardır (İmset, t.y.:441).

### **2.5.6 Kawa Örgütü**

Bu örgüt ise daha önceden kurulan derneklerden kopmuş ve kendi kendine faaliyet sürdürmeye çalışan bir yapılanmadır. Bu örgütün diğer kurulanlardan farklı olarak hedef aldığı kitle köylü ve işçi sınıfıdır. Köylü ve işçi sınıfının ezildiği yönünde propaganda yapmaya çalışmıştır. Kawa örgütünün ayrıca ideolojik temelleri de farklı bir görüşe dayanmaktadır. Temel ideolojilerinde Maoculuk yatmaktadır. Bu örgüt 1980 askeri darbesi sonrasında işlevsiz bir duruma getirilmiş ve faaliyetleri durdurulmuştur (Egm, 1993:103-121).

### **2.5.7 Kürdistan Kurtuluşçular Örgütü (KUK)**

Daha önceleri kurulan Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi'den fikir çatışmaları sonrasında ayrılanların kurmuş oldukları örgüttür. Bu örgütün amacı Türkiye ve Türkiye'ye komşu olan ülkelerde yaşayan Kürt vatandaşlarının yoğunlukta buldukları bölgelerde sosyalist Kürdistan Devleti kurma düşüncesidir. Bunu da başarmanın yolunun Sovyetlerde yapılan devrimin aynısını yaparak gerçekleştirebileceklerine inanmışlardır. Bu fikir ve ideoloji doğrusunda hareket ederek çalışmalarına devam etmişlerdir (Egm, 1993:103-121).

### **2.5.8 Kürdistan Mücadele Örgütü (TEKOŞİN)**

Bu örgüt de bazı örgütler gibi sol bir kuruluş içerisinde bulunan grup tarafından Kürtçülüğü savunanlar tarafından kurulmuştur. 1980 askeri müdahalesi sonrasında derneğin kapatılması ve birçok örgüt mensubunun tutuklanmasından dolayı Türkiye’de etkinliklerine son vermişler ve yurt dışında Almanya gibi devletler bünyesinde çalışmalarına devam etmişlerdir (Egm, 1993:133).

### **2.5.9 Kürdistan Sosyalist Hareketi (TSK)**

Bu hareket bölücülük faaliyetlerini desteklemek için kurulmuş bir harekettir. Bu hareketin temel ideolojisi Marksist-Leninist ideolojiye dayanmaktadır. Hareketin temelini oluşturan gruplar daha öncekiler de olduğu gibi Kürt kökenli vatandaşlardan oluşmaktadır. Kürdistan Sosyalist Hareketinin temel düşüncesine bakıldığında ise Pkk terör örgütünden esinlendiğini görmekteyiz (Egm, 1993:89).

### **2.5.10 Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi (TKSP)**

Bağımsız bir Kürdistan hayaliyle kurulmuş olan sosyalist bir partidir. Bu parti Kemal BURKAY gibi Kürt kökenli önde gelen isimler tarafından kurulmuştur. Bu partiyi kuranlar Kürt aydınlar diyebileceğimiz kişiler tarafından kurulmuştur. Basın ve Yayın yolu ile propaganda yaparak kendilerine hayranlık duyan yeni kişileri partilerine dâhil etmek istediler. Daha sonra bu parti de diğer partilerde olduğu gibi 1980 askeri müdahalesi sonrasında parti üyeleri Avrupa ülkelerine kaçmışlardır. Günümüz de ise faaliyetlerine Almanya’ da kurmuş oldukları dernek tarafından devam etmektedirler. Pkk kadar etkili bir yapılanmadır. Türkiye Sosyalist Partisi günümüzde faaliyetlerine ülkemizde farklı isimler altında devam etmektedir (Egm, 1993:1-45).

### **2.5.11 Kürdistan Öncü İşçi Birliği (KÖİP-PPKK)**

Bu birlik 1970’li yıllarda kurulmuştur. Bu birlik daha önce hapis cezası almış olup, daha sonra af kanunuyla tahliye olanlar tarafından kurulmuştur. Birliğin ismi diğer Kürt kökenli vatandaşların kurmuş olduğu derneklere benzediğinden isim değişikliği ile Kürdistan Öncü İş Birliği ismini almıştır (Törel, 2002:34).

### **2.5.12 Kurtuluş Bayrağı Örgütü (ALARIZGARİ)**

Daha önce kurulmuş Rızgari örgütü içerisinde ayrılanlar tarafından kurulmuştur. Amaçları ise sözde Kürdistan Cumhuriyetini kurmaktır. Bu örgütte her ne kadar geniş propagandalar yapsalar da etkili olamamışlardır. Bu örgütte diğer örgütlerin yaşadığı sonu yaşamıştır. 1980 askeri darbesi sonrasında Kurtuluş Bayrağı Örgütü üyeleri de Türkiye'yi terk etmişlerdir. Yeni faaliyet alanlarını Avrupa da sürdürme kararı almışlardır (İmset, t.y.:427).

### **2.5.13 Kürdistan Kurtuluş Hareketi (TEVGER)**

Kürdistan Kurtuluş Hareketi, daha önce kurulmuş ve 1980 askeri müdahalesi nedeniyle yurtdışına kaçan, genellikle Kürt vatandaşlarının oluşturmuş olduğu dernek ve örgütlerin elemanları tarafından kurulmuştur. Bu kişiler artık kısır bir döngüye son vermek ve Kürt meselesinin dünyanın gündemi olması için Brüksel'de platform kurarak bu hareketin başlamasını sağlamışlardır. Bu kurtuluş hareketi silahsız faaliyet yürütmekteyse de yapmış oldukları planlarında silahlı faaliyeti de unutmamaktadırlar (İmset, t.y.:442).

Komşu ülkelerimizden Irak'a baktığımızda ise durum biraz farklıdır. Irak'ta da Kürt merkezli faaliyetler devam etmektedir. Irak'ta bulunan Kürtler istediklerini elde etmişlerdir. Irak'ta yapılan askeri darbesi sonrasında Irak'a geri gelen Mustafa BARZANİ Kürdistan Demokrat Partisini Örgütleyerek ve propaganda yaparak mevcut Irak hükümetine karşı ayaklanmış, ayaklanma neticesinde mevcut hükümet ile Kürtler arasında devamlılığı sağlayacak bir anlaşmaya varılmıştır (Özdağ, 1999:14-60).

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### PKK PARTİ ÖRGÜTÜ VE TEŞKİLAT YAPISI

#### 3.1 PKK'NIN KURULUŞ SÜRECİ

2.Dünya Savaşı ile birlikte Dünya genelinde bölünmeler meydana gelmiştir. Bu bölünmelerin temelini teşkil eden iki önemli bölünme vardır. İlki Amerika odaklı ayrılan emperyalist ve kapitalist ülkelerin gerçekleştirmiş olduğu bölünme diğeri ise, SSCB odaklı sosyalist ülkelerin gerçekleştirmiş olduğu bölünmedir. Bu iki büyük kutuplaşmadan sonra soğuk savaş ortamı meydana gelmiştir. Bu ortamda emperyalist tavrını ortaya koyan Amerika ve İngiltere gibi devletler sömürgecilik alan faaliyetlerine kaymaya başlamışlardır. SSCB'ye baktığımızda ise belli bir sınıfın liderliğini ilan etmesi üzerine bu sınıfın liderliğini tüm dünyaya yaymak ve sosyalizmi tüm dünya da etkin hale getirmek istemişlerdir. Bunu sağlamak içinde soğuk savaş stratejisini yarı gelişmiş ülkelerde devreye sokmuşlardır. Bu strateji etrafında soğuk savaşın yaşandığı ülkelerde Amerika, İngiltere gibi devletlerin uygulamaya koydukları politikaya karşı savaşan devletlerde Marksist-Leninist düşünce yapısına sahip her türlü örgüt ve yapılara destek verilmişlerdir (Temizöz, 2012:60-61).

Türkiye'deki şehir merkezlerinde yaşayan Kürt kökenli gençler İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden dönemde Soğuk Savaş'ın ortam koşullarının da etkisiyle çoğunlukla sol örgütlere yönelme olmuş ve Kürtçü ideolojiyi savunan Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (TKDP)'ne fazla ilgi göstermemişlerdir. Bağımsız bir Kürt devleti düşüncesi ise solun çok fazla üzerinde durmayı hedeflediği bir mesele olmamıştır (Marcus, 2009:46). Kendini Kürt olarak adlandırılan gençler süreç içinde bağımsız bir Kürt devletine ulaşmada yetersiz kalan sol akımın dışında bir siyasal akım olan etnik siyasete yönelmişlerdir (Ergil, 2009). PKK'nın kurucusu Abdullah Öcalan da üniversite senelerinde kendisini Mahir Çayan'ın düşüncelerine yakın, Marksist-Leninist ideolojiyi benimsemiş biri olarak kendisini ifade etmiş olsa da (Mumcu, 1993:1-34) bu zaman zarfında Kürtçülük hareketleriyle yakından ilgilenmiştir (Bila, 2004:20-22).

### 3.2 PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN İDEOLOJİK YAPISI

Terör örgütleri kuruldukları dönemin düşünce yapısı çevresinde şekillenirler. Ülkemizde de kurulan Pkk terör örgütü de bu örgütlerden bir tanesidir. Pkk terör örgütü kurulduğu dönemde sol kaynaklı olan ve soğuk savaşında etkisiyle ortaya çıkan Marksist-Leninist ideolojiyi benimsemiştir. Örgüt kurulurken bu fikir yapısı üzerine inşa edilmiştir (Bal, 1993:233).

Bu ideolojinin yansımaları Pkk terör örgütü Lideri Abdullah ÖCALAN üzerinde görmektedir. Abdullah ÖCALAN bu ideolojiyi kendisine yol edinmiş bir kişiliktir. Abdullah ÖCALAN öğrencilik yıllarında da bu ideoloji çerçevesinde hareket etmiştir. Bundan dolayı üniversite yıllarında Mahir ÇAYAN ve arkadaşları arasına katılmıştır (Mumcu, 1993:1-34). Marksist-Leninist anlayışında büyük değişikliklerin devrimle olacağına inanılır. Devrimin gerçekleşmesinin yolu ise silahlı mücadeleden geçmektedir. Öcalan'da bu ideolojiye sahip olduğundan dolayı aynı düşünce doğrultusunda hareket etmektedir (Öcalan, 1998:31). Terör örgütü lideri ilerleyen günlerde kendisinde alışılan ideoloji dışında farklı yöntemleri uygulamaya koymuştur. Genel olarak sahip olduğu devrimci ruhtan farklı olarak din karşıtı olan ve bölücülük faaliyetlerini anlatan bir söylem ortaya çıkarmıştır (Bal, 2006:351).

Öcalan'ın meydana çıkarmış olduğu bölücülük söylemleri üzerine Kürt vatandaşları da bu söylemlerin etkisi altında kalmışlardır. Bunun neticesinde Kürt vatandaşları Kürdistan Kurtuluş Hareketi'ni başlattılar. Yapılan söylemlerde Kürt vatandaşlarının bir bütün olduğunu ve buldukları yerin yani Kürdistan diye tabir ettikleri yerin sömürgeciler tarafından bölünmek istendiğini, bununda zorla yapıldığı söyleminde bulunmuşlardır. Bu parçalanmanın engellenmesi gerektiğini, yöntemin ise devrimci anlayışla ve uzun süreli halk savaşları ile bağımsızlığı sağlayabileceklerini ve özgür Kürdistan'ı kuracaklarını söylemişlerdir (Öcalan, 1998:31). Bu söylemler üzerine Kürt vatandaşlarının aşağılandığını, ezildiği politikasını yapan (Bal, 2006:37) Öcalan'ın kabul etmiş olduğu bu düşünce yapısının çok güçlü temellere dayanan aşiret yapısı içerisinde kendisini açıklamada din unsurunun ağır bastığı görülmektedir (Koca, 1998:527). Pkk terör örgütü diğer örgütlere göre kendilerince kıyaslandığında din eksenli ve daha demokratik



olduklarını söylemektedirler. Yaptıkları eylemlere ve hareketlere bakıldığında ne din ile ne de demokratik olmakla alakasının olmadığını görmekteyiz (Katz, 2004:44). Bununla birlikte örgütün bölge halkı adına mücadele ettiği iddiasına bakıldığında ise mücadele verdiğini iddia ettiği bölge halkının özelliklerini çok da göz önünde bulundurma kaygısı taşımadığını görmekteyiz. Taraftar kitle tabanını ise, alt sınıf tabakalarından (Marianne, 1993:39-69) her an hareketlilikten hoşlanan eğitimsiz gençlerin (Bruniessen, 1993:39-69) ,işsizlerin, çoban, amele veya çiftçilerinin (Terrorisme&Violence Politique, 1992:12) ve zamanla da şehirlerde gecekondulara yerleşen işsiz ve yoksullardan oluşmakta olduğunu görmekteyiz (Hudson, 2000:129).

Pkk terör örgütü yola çıkarken haklarını arayacağını söylediği halkın isteklerini ne yerine getirebilmiş ne de geniş taraftar grubuna ulaştırabilmiştir. Örgütlerin siyasi ideolojilerini taraftarı olan halk kitlesine yayma çabası için en etkili araç olarak kullanabilecekleri basın-yayın faaliyetlerini Pkk terör örgütü ancak “Toplumsal Diriliş” dergisi ile hayata geçirebilmiştir. 1984 yılında meydana gelen Eruh ve Şemdinli baskınları sonrasında bölge halkının, “bu saldırıları kim gerçekleştirmiş olabilir” sorusuna verdikleri cevaplar içerisinde Pkk terör örgütünün bu eylemleri yapabileceği hiç akıllara gelmemiştir (Öztürk, 2002:31). Abdullah Öcalan, Pkk terör örgütünün siyasi söyleminin halkın devrimci şiddeti (Öcalan; 1993:278) ile topluluklara yansıtılabileceği belirtmiş ise de, bu açıklamaların oluşabileceği taraftar grubunun oluşmasında Pkk terör örgütünün karşısına en büyük engel olarak bölge halkı çıkmıştır. Engelin kaldırılması ve silahlı faaliyetlerinin amacına ulaşabilmesi için mutlaka kazanılması gereken halk desteğini kazanım yolunun ise; Öcalan tarafından, halkın Pkk terör örgütünün hedeflerini ve ideolojisini anlaması ve rıza göstermesi için beklemektense; silah kullanarak şiddet korkusu ile zor kullanarak bunun hızlandırılabileceği öngörülmüştür (Bal, 2006:22). Pkk terör örgütünün siyasi anlatımındaki keyfiliğin gün geçtikçe bölge halkına yönelik olarak terör faaliyetleri aracılığıyla dayatmacılığa dönüşmesinin bir diğer önemli nedeni; Öcalan’ın yapmış olduğu “askeri çizgimiz, partimizin siyasi çizgisinden kaynaklanır ve ona bağlıdır” söylemidir (Öcalan, 1993:278). Kendini açıklamasında dini olguların ağır bastığı, halkın değerlerine saygı gösterildiği izlenimi içeren bu söylem içeriği değişikliği, 4–12 Mayıs 1990 tarihinde yapılan II. Konferanstan

sonra alınan karar doğrultusunda (Egm, t.y.:361) Kürtleri dini inançları yönünden Sünni, Alevi Müslüman ve Yezidi olarak sınıflandıran Pkk terör örgütü, bu kapsamda Kürdistan Aleviler Birliği, Kürdistan İslam Hareketi ve Kürdistan Yezidiler Birliği yapılanmalarını gerçekleştirmiş ve bu oluşumlardan üyelerin katılım ve desteği ile “Kürdistan İnananlar Dayanışma Konseyini” oluşturmuşlardır (Pkk 5.Kongre Kararları, 1995:599). Pkk terör örgütünün bu çabalarına rağmen halkın dini inanca olan saygılarını kendilerine bir araç olarak kullanmada başarılı olup olmadıkları konusu ise tam netlik kazanmamıştır

### **3.3 ÖRGÜTÜN KURULDUĞU DÖNEMİN ÖZELLİKLERİ VE TARİHÇESİ**

1961 Anayasası Türkiye’ye birçok şeyin başlangıcını meydana getirmiştir. Türkiye’nin geleceğini de ilgilendiren ve yıllar boyu sürecektür Kürt Meselesinin başlangıcını ve devamını da oluşturacak yeni olayları meydana getirmiştir. Bu olayların başlangıcı Cumhuriyet döneminde çıkan isyanlar sonucu serbest kalan ve Kürtçülük propagandasını isyanlardan sonra gazete ve dergilerle yaparak bunu tüm dünyaya duyurmaya çalışan eski isyancılar tarafından meydana getirilmiştir.(Yavuz, 1998:30) Kürtçülük hareketleri Irak ve İran gibi ülkelerde ara sıra başarıya uğraması, Türkiye’deki Kürtçülük faaliyetinde bulunan şahısları da etkileyerek onlarda başarıyı elde edebileceklerine inanmışlardır (Denker, 1997:46). 1961 Anayasası ile artık cesaretlenen Kürt vatandaşları basın yayın organını da kullanarak yeni propagandalarına başlamış ve Kürt Meselesinin Türkiye gündemine girmesini sağlamışlardır (Özcan, 1999:17). Türkiye’de yaşanan olaylar dışında dünya ülkelerinde yaşanan ayrışmalar da bu tür olayları alevlendirmiştir. Sovyetler Birliği’nin Çekoslovakya’yı işgal etmesi ile birlikte Sovyetler ve Çin Halk Cumhuriyeti’nin arasında yaşanan gerginlik ortamı bu tür olaylara örnek teşkil etmektedir (Miroğlu, 2005:248). Türkiye’de bulunan sosyalistler bu olaylardan etkilenerek gerçekleştirdikleri faaliyetlerle “Kürtçülük” fikrinin yayılmasını ve gelişmesini sağlamışlardır (Özcan, 1999:22). Sosyalist faaliyetlerle yayılan Kürtçülük hareketi ilk meyvesini 1969 yılında vermiştir. Türkiye’de Kürtçülük hareketi sosyalist akımdan etkilenmiş fakat fikirlerinden ve ideolojisinden farklı olarak Marksist-Leninist ideolojiye bağlı bir şekilde 1969 yılında faaliyetlerini

gerçekleştirebilecekleri ve tek bir yapı altında birleşebilecekleri Doğu Devrimci Kültür Ocakları'nı faaliyete geçirmişlerdir (Çay, 1994:405). 12 Mart Muhtırasının yapılması ülkede yaşanan bölücülük ve Kürtçülük faaliyetleri 12 Eylül 1980 askeri müdahalesinde olduğu gibi duraklama dönemine girmiştir. Kürtçülük faaliyetinin duraklaması fazla sürmemiş ve 1974 yılında ilan edilen af ile birlikte Kürtçülük faaliyetini yürütenler tekrar hapisten tahliye olmuşlardır (Kutschera, 2001:399). Tahliye olanlar eskisine göre daha güçlenmişlerdir. Birçok lider konumundaki kişiler ise kaçmış oldukları yurtdışından tekrar ülkeye dönüş yapmışlardır. Her iki koşulun da gerçekleşmesiyle birçok bölücü Kürt örgütü kurulmuştur (Demirel, 2005:75). Legal alanda faaliyet yürüten DDKO'nın çalışmaları, siyasi amaçlarına ulaşabilmek, geniş kitleler üzerinde etki oluşturabilmek, onlara "Kürtçülük" ideolojisini benimsetebilmek için çeşitli bültenler, broşürler ve renkli afişler hazırlayıp açık bir şekilde dağıtmak suretiyle ve kamuoyu oluşturarak seminerler düzenlemektir (Denker, 1997:52).

1980 askeri müdahalesi ile birlikte Türkiye'de tüm hak arama faaliyetlerinin yürütülmesiyle Kürtler de büyük zarar görerek olumsuz yönde etkilenmişlerdir. 1980 müdahalesi ile birlikte hak arama faaliyetlerinden dünyaca ünlü olanı Diyarbakır Cezaevi'dir. Bu ceza evindeki işkence ve kötü muamelelere maruz kalan tutukluların büyük çoğunluğu Pkk terör örgütü saflarına katılarak örgütün temel omurgalarını oluşturmuştur. 1984 senesinde Diyarbakır cezaevinden tahliyelerin başlamasıyla birlikte PKK hızlı bir şekilde güç kazanmaya başlamıştır (<http://tr.wikipedia.org/wiki/pkk>).

Pkk terör örgütünün kurulmasının fikri temelleri ilk kez 1973 senesinin Nisan ayında Ankara Çubuk Barajında düzenlenen bir piknik etkinliğinde gündeme getirilmiştir. Piknik etkinliği adı altında toplantı düzenlemişlerdir. Bu toplantının temel konusu özgür bir Kürdistan kurabilmektir. Bunu başarmanın yolunun ise bağımsız şekilde yürütülebilecek bir mücadeleden geçeceğini söylemişlerdir. Mücadelenin amacına ulaşabilmesi için bölücü bir örgütün kurulması gerektiğinden bahsetmişlerdir (Egm, t.y.:42). Yapılan piknik toplantısından sonra Ankara'da Dikmen toplantısı düzenlemişlerdir. Bu toplantı da görüşülen gündem ise, faaliyet

alanı belirlenen kadroların Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde faaliyet yürütecekleri alanlara dağıtımlarının yapılmasıydı. Bu görüşmeden sonra belirlenen kadrolar faaliyetlerine başlamışlardır. Bu faaliyetlerini Apocular, Devrimciler gibi isimlerle yürütmüşlerdir (Egm, t.y.:44-45).Yapılan toplantıların sayısı gün geçtikçe artmaktaydı. Yapılan bu toplantılarda ise; Pkk terör örgütünün amacının bağımsız mücadele ile kendilerine ait olan özerk bir yapıya sahip Kürdistan kurmak olduğunu söylemişlerdir. Bu hedeflerini gerçekleştirebilmek için de kendilerine bir program gerekiyordu. Programı da kendi ideolojilerine en yakın hissettikleri Vietnam Komünist Partisi'nden örnek almışlardır (Özcan, 1999:29). Pkk yapmış olduğu toplantılar sonucunda, aldıkları kararların çoğunu uygulamaya koymuştur. Bu kararlar sonucunda yapılan eylemler ve baskılarla faaliyet yürüttükleri alanlarda hakimiyet sağlamışlardır. İstediklerini gerçekleştirdiğini düşünen örgüt artık kendilerine ait olan bir partinin kurulması gerektiği yönünde kararlar almıştır. Partileşme toplantısı için 1978 Kasım ayında Diyarbakır'ın Lice İlçesinin Fis Köyünde toplantı düzenlemişlerdir. Bu toplantı ile Pkk terör örgütünün kuruluşunun ilk adımları atılmıştır. Toplantının yapıldığı bu tarih örgütün ilk yapılan kongresi olarak kendi kayıtlarına geçmiştir (Bila, 2004:27). Pkk terör örgütünün kuruluşu açıklanmayarak belli bir süre gizli tutulmuştur. Pkk terör örgütünün kuruluşunu gerçekleştirecekleri büyük bir eylem sonrasına bırakmışlardır. Böyle bir eylem sonrası Pkk terör örgütünü geniş bir çevreye duyuracaktır (Aydın, 1992:50-51).

Pkk terör örgütü kurulduktan sonra yapacağı eylemlerle Kürt vatandaşların tepkisini çekmek istemiyordu. Kendilerine yarar sağlayacak eleman potansiyelini Kürt vatandaşlarından sağlayacaktır. Bundan dolayı Pkk söylemlerinde, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşayan Kürt vatandaşlarının Türk Devleti tarafından sömürge edildiği ve bu sömürgeciliği önlemek içinde bağımsız eylemlerle Kürt vatandaşlarına ait bir devlet kuracaklarını dile getirmektedirler (Ergil, 2009:346). Kendilerini masum göstermeye çalıştıkları bir diğer söylemleri ise; dünya geneli incelendiğinde en çok nüfusa sahip olan azınlık olduklarını ve bundan dolayı kendilerine ait bir devlet kurma haklarının olduğu söylemidir. Türklerin yapmış olduğu sömürge faaliyetlerine artık dur deme vaktinin geldiği söylemini de Kürt vatandaşlara empoze etmeye çalışmışlardır (Ergil, 2009:346). Yaptığı bu söylemlerle

Pkk haklı olduğunu ve bunun kendileri için bir hak olduğunu iddia etmişlerdir. Tüm bu söylemleri yaparak asıl hedefleri ve stratejileri olan uzun süreli halk savaşını başlatmak istemişlerdir. (Zedung, 2005:78) PKK uzun süreli halk savaşını 3 çeşit stratejiye ayırmıştır. Bunlar; stratejik denge, stratejik savunma ve stratejik saldırıdır (Özcan, 1999:82-83).

Diyarbakır'da Fis köyünde kurulmasına karar verilen ve kurulduğunun ses getiren bir eylem sonrası açıklanacağı Pkk terör örgütünün ilk eylem hedefinde dönemin Adalet Partisi Milletvekili olan Celal BUCAK vardı. Planladıkları gibi eylemlerini yerine getirmişlerdir (Özdağ, 2010:40). Pkk bu şekilde eylemlerine devam ederken Türkiye'de gerçekleştirilen 12 Eylül 1980 darbesiyle birlikte Pkk'nın birçok elemanı hapse atılmış ve geride kalanlar ise Suriye, Filistin gibi ülkelere kaçmıştır. Pkk'nın bir elemanın da ifadesine yer verilen bir kesitte, Pkk'nın 1980 askeri müdahalesi sonrasında gücünü yitirdiğini fakat Suriye'ye kaçan elemanların Filistin Kurtuluş Cephesi tarafından silahlı ve ideolojik olarak eğitildiklerini belirtilmektedir (Marcus, 2009:85). Yabancı devletlerdeki bazı uzmanlara göre; sömürge altında olduğunu iddia eden ve bağımsız bir devlet kurmak isteyen bir örgütün elemanlarının Suriye kaçmasının çok mantıklı ve doğru hareket olduğu belirtilmektedir (Ökten, 2013:26). Türkiye'de meydana gelen 12 Eylül 1980 askeri müdahalesi ile oluşan politikalar geriye bırakıldığında Türkiye'de yaşayan Kürt vatandaşlarının Suriye'de bulunan Kürtlere göre daha geniş haklara sahip olduğunu görmekteyiz. Bu gelişmelere göre silahlı faaliyet yürütmek isteyen bir örgüt kendileri adına doğru bir hamle gerçekleştirmişlerdir (Marcus, 2009:86). Pkk terör örgütünün elemanları 1980 askeri müdahalesi ile birlikte hapse atılmış ve yakalanmayanlar ise Suriye'ye kaçarak burada örgütsel eğitimlerine devam etmişlerdir. Pkk terör örgütünün bir daha yükselişe geçeceği ve eleman potansiyelin arttığı dönem de 12 Eylül 1980 askeri müdahale sonrası olmuştur. Müdahale sonrası hapse atılan militanlar, hapishaneyi adeta bir eğitim merkezine dönüştürmüş ve burada yarı da kalan propagandalarına devam etmişlerdir. Ayrıca hapishane örgütün eleman kaynağını da oluşturmaya başlamıştır (Ökten, 2013:26).

Pkk terör örgütü, legal olarak örgütlenme faaliyetlerine geçmek için örgüt programını, tüzüğünü ve kuruluş amaçlarını komünist partisinin klasik tüzüklerini kullanarak oluşturmuş ve mücadele planı da Marksist-Leninist felsefi ideolojiye göre oluşturulmuştur. Bu bağlamda Türkiye Devleti emperyalist devletlerin bir sömürgesi, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri de Türkiye'nin sömürgesi altında olan bölgeler olarak nitelendirilmişti. Bundan dolayı temel hedef olarak Bağımsız Demokratik Kürdistan meydana getirilmesi için kendi istekleri doğrultusunda ve Kürtçülük ideolojisi etrafında partinin kurulması kararlaştırılmıştı. Ancak; teşkilat oluşumu bu sistemi istemesine rağmen, parti için tüm önemli kararlar terör örgütünün lideri Abdullah Öcalan tarafından alınmakta ve kararlara muhalefet gösterenler, kararlara itiraz edenler çeşitli yollarla tasfiye edilmektedir. Pkk terör örgütünün stratejisine bakıldığı zaman, güvenlik kuvvetlerinin güçlü olmasından başarılı olamayacaklarını anlamışlar bu sebepten dolayı tüm Kürt halkının katılım sağlayacağı programlı ve örgütlü bir zamanı da içine alacak silahlı mücadeleyi yani uzun süreli halk savaşı stratejisini benimsemiştir.

Pkk terör örgütü hedefine ulaşmak için, ilk olarak silahlı propaganda ile kırsal alanda barınabilecekleri emniyetli yerleri oluşturmayı, eylemleri artırarak kırsal alanlara hâkim olmayı, kırsal alana sahip olduktan sonra ve kırsal alanda kendileri için emniyetli yerlere ulaştıktan sonra şehirlere saldırı düzenleyerek halkın güvenliğini tehlikeye sokarak halkı ayaklandırmayı hedef almıştır. Hedefleri için; silahlı güç kullanma, şiddet, sindirme, kitle gösterileri, otoriteyi sarsma, baskın, sabotaj ve halkın duygularını istismar etme yöntemlerini benimsemiştir. Giderek artan şiddet eylemleri ile sürekli olarak içeride ve dışarıda gündemde kalmayı ve vermiş oldukları mücadeleyi Kürt kökenli vatandaşların ayrımcılığına dayatarak, dünyada kendi geleceğini tayin hakkı verilmemiş, demokratik haklardan yoksun bırakılmış en büyük etnik kitleden oluşan Kürt halkının bağımsızlığı ve esaretten kurtuluşları adına yaptıklarını söyleyerek uluslararası alanda masum kürt halkı rolünü oynayarak uluslararası arenadan destek almayı ve Türkiye'de etnik kökeni kürt olan vatandaş nüfusunun desteğini almayı hedeflemiştir (Çay, 1994:448).

Ülkemize yönelik olarak gerçekleştirilen terör faaliyetlerine destek ve dışarıdan gelen tehditler tarih boyunca hem batılı devletler hem de doğulu devletler

tarafından devam edile gelmiştir. Aynı şekilde, Türkiye 1984 senesinden bu yana hem sosyal, hem siyasi, hem de ekonomik alanlarda önemli sıkıntılara girmesine sebep olan terör olaylarına dış destekler hem batıdan hem doğuda bulunan ülkelerden gelmektedir (Özcan, 2003:139).

### **3.4 ABDULLAH ÖCALAN'IN ORTAYA ÇIKIŞI**

Pkk terör örgütünün Türkiye gündemine girmesi 1984 yılı olmasına rağmen, örgütün temelleri ve ilk gerçekleştirdikleri eylemleri çok daha önceki senelere dayanmaktadır. Türk istihbarat birimlerindeki bilgilere göre Pkk terör örgütü kurucusu Abdullah Öcalan Şanlıurfa ilinde Üveyiş ve Ömer isimli kişilerden doğmadır. Ailesi parasal olarak oldukça fakirdi. Öcalan'ın gerçek isminin Ermeni asıllı bir isim olduğu söylenmektedir. Öcalan'ın isminin özellikle seçildiği söylenmektedir. "Apo" isminin Alevilerde saygı duyulan "dede" manasına geldiği söylenmektedir. Fransız kaynaklarına da bakıldığında Öcalan'ın ailesinin Alevi kökenli olduğu söylenmektedir. Öcalan'ın eğitim yaşamına baktığımız da ise başarılı bir hayat geçirdiğini görmekteyiz. Gitmiş olduğu Ankara Kadastro Meslek Lisesi'ni iyi derecele ile tamamlamıştır. Daha sonra İstanbul Üniversitesi ve yatay geçiş yaptığı Ankara Siyasal Fakültesi'ni iyi derece de not ortalamasıyla bitirmiştir (Şehirli, 2000:267).

Öcalan öğrencilik yıllarında Kürtçülük faaliyeti yürüten İstanbul DDKO'na üye olmakla birlikte burada aktif şekilde faaliyet yürütmektedir. Yer yer hiç çekinmeden Kürtçülük faaliyetlerini savunma şeklinde konuşmalar yapmıştır. Abdullah ÖCALAN Mayir ÇAYAN'dan fikri ve ideolojik olarak oldukça çok etkilenmiştir (Ulutürk, 2007:46).

Kürtçülük faaliyetlerini yürüten Öcalan, Mayir ÇAYAN'dan etkilendiği kadar Marksist-Leninist ideolojisini yakından takip etmiş ve etkilenmiştir.(Şehirli, 2000:268) Abdullah ÖCALAN ve üye olduğu DDKO mensubu kişiler Doğu ve Güneydoğuda yaşayan Kürtlerin haklarını en iyi silahlı mücadele ile savunabilecekleri düşüncesini yaymaya başlamışlardır. Bu etkinliklerinden dolayı birçok üyenin üyeliğine Türkiye Devleti tarafından son verilmiştir (Gürses, 1997:76-77).

DDKO'nun üyelerinin üyeliğine son verilmesiyle birlikte Abdullah ÖCALAN ve arkadaşları Ankara Yüksek Öğrenim Derneği içerisinde faaliyet yürütmüşlerdir. Öcalan bu gençlik yapılanması olan dernekte ileride de örgütte üst kademe de yer alacak arkadaşlarıyla toplantılar düzenlemiştir. Bu toplantılar ile kurulacak olan yeni bir örgütün temellerini atmışlardır (Semiz, 2007:139). 12 Mart Muhtırasından sonra gelen dönemde Ankara'da bulunan Yüksek Öğrenim Derneğindeki kişi sayısı artık belirli ideolojiye sahip kişilerin de oluşması ile istenilen düzeye ulaşmıştır. Öğrenim Derneğindeki üyelerin sayısı beklenen düzeye ulaştıktan sonra Doğu ve Güneydoğu illerine üyeler göndermişlerdir.(Bayık, 1994) Dernek üyeleri Doğu ve Güneydoğu Bölgelerine yayıldıktan sonra buralarda yerleşmiş ve propagandalara başlamışlardır. Üyeler değişik isimler altında Kürt vatandaşlarını bağımsız Kürt devleti kurma düşüncesiyle bir araya toplamışlar ve bu bölgelerde silahlı eylemlere başlamışlardır. Eylem ve faaliyetlerden sonra Abdullah ÖCALAN liderliğinde bu dernekte bulunan üyeler de Diyarbakır Fis Köyünde Pkk terör örgütünün kurulmasına öncülük edenlerdir (Demirel, 2005:75).

Pkk terör örgütü kurulduktan sonra örgütün gündem dışı kalınması istenmiyordu. Bunun içinde sıklıkla eylemlerine devam ediyorlardı. Bu eylemlerini genellikle Hilvan ve Siverek'te bulunan aşiret reislerine karşı yapıyor ve sürekli onlarla çatışma içindeydiler. Böylece siyasi alanda azda olsa kendilerince başarı elde etmişlerdir. Örgütün kurulduğu ilk yıllar askeri yönden incelendiğinde başarı sağlandığı söylenemez. Aksine deneyimsiz olmalarından ve planlı bir askeri stratejileri olmadığından birçok örgüt elemanı girdikleri çatışmalarda etkisiz hale getirilmişti. Bundan kaynaklanan nedenle yeni olan bir örgüt yeni kazanabildiği birçok elemanını kaybetmiştir. Bu tür kayıplar örgütün geleceği açısından sağlıklı olmamıştır. Tekrar eleman kazanım için özellikle Mardin bölgesinde örgüt adına yapılan propaganda sayısı arttırılmıştır (Kalkan, 1999). 12 Mart Muhtırası ve 1980 askeri müdahalesi sonrasında ülke dışına kaçan örgüt yanlıları KOMKAR (Federal Almanya Kürdistan İşçi Partisi) adı altında birleşmişler ve örgütsel faaliyetlerine bu şekilde devam etmişlerdir. Türkiye'de gerçekleşen 12 Eylül 1980 askeri müdahalesi ile birlikte Pkk militanları ve Abdullah ÖCALAN Suriye'ye kaçmış ve burada



Filistin'e ait bir örgütün Bekaa Vadisinde'ki kampında ideolojik eğitim ve propagandalarına devam etmişlerdir (İmset, t.y.:423).

### **3.5 PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ**

İstiklal Harbi döneminde; İngilizlerin desteklemeleri, kışkırtmaları ve İstanbul Hükümeti'nin de yardım etme neticesinde, etrafa yayılan isyanların durdurulması sonrasında Kürtçülük hareketleri İstanbul'a yüksek öğrenimini tamamlamak için gelen doğulu gençler tarafından yürütülmeye başlanmıştır. İstanbul'a öğrenimlerini tamamlamak için gelen gençlerin barındırılması ve birbirleriyle ideolojik alanda fikir alışverişinde bulunabilmeleri için Dicle Talebe Yurdu inşa edilmiştir. Bu yurt kısa süre içerisinde Kürtçülüğün bir mihenk taşı haline gelmiştir. Geçmişte yaşanmış olan isyanların sonuçlarını göz önünde bulunduran Kürtçü liderler, bu düşüncelerini gençlere yaymak için, "Dicle Kaynağı" isminde bir dergi çıkartmışlardır (Denker, 1997:45). Pkk terör örgütünün resmi olmayan fakat fikri, eylemsel ve ideolojik olarak temelleri Öcalan'ın Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne girmesiyle atılmıştır. Öcalan üniversitenin ilk yıllarında sol ideolojiye sahip gençlerle ve Kürtçülük faaliyeti yürüten dernek ve kişilerle beraber hareket etmiştir. Abdullah ÖCALAN Mahir ÇAYAN'ın öldürülmesini protesto etmek için dağıtmış olduğu dergi için tutuklanmış ve cezaevine konulmuştur (Çeşme, 2005:139). Hapishane yıllarında ÖCALAN burada solcu parti ve dernek üyeleriyle tanışmış, onların sahip olduğu sosyalizm fikirlerini benimsemiştir (Bila:2004:219). Öcalan'ın serbest kalmasından sonra, Pkk'nın siyasal örgüt aşamasına geçilmesi yönünde karar alınarak yürütme kurulu seçilmiş ve diğer bölgelerin ileri gelenlerinden örgütün üst düzey yöneticileri Abdullah Öcalan'ın hazırlamış olduğu partinin tüzüğünü ve program taslağını tartışarak kabul etmişlerdir (Ergünöz, 1998:267).

### **3.6 PKK'NIN İLAN EDİLME SÜRECİ VE HEDEFLERİ**

Yapılan toplantılar ve eylemler sonucunda Diyarbakır'ın Fis köyünde kurulan Pkk terör örgütünün varlığını gösteren resmi mana da ilk belge Kürdistan Devriminin Yolu ile Parti Programıdır. Pkk terör örgütü kurulduğunu duyurmak için Türkiye genelinde büyük bir eylem planlıyordu. Planladığı eylemin ilk

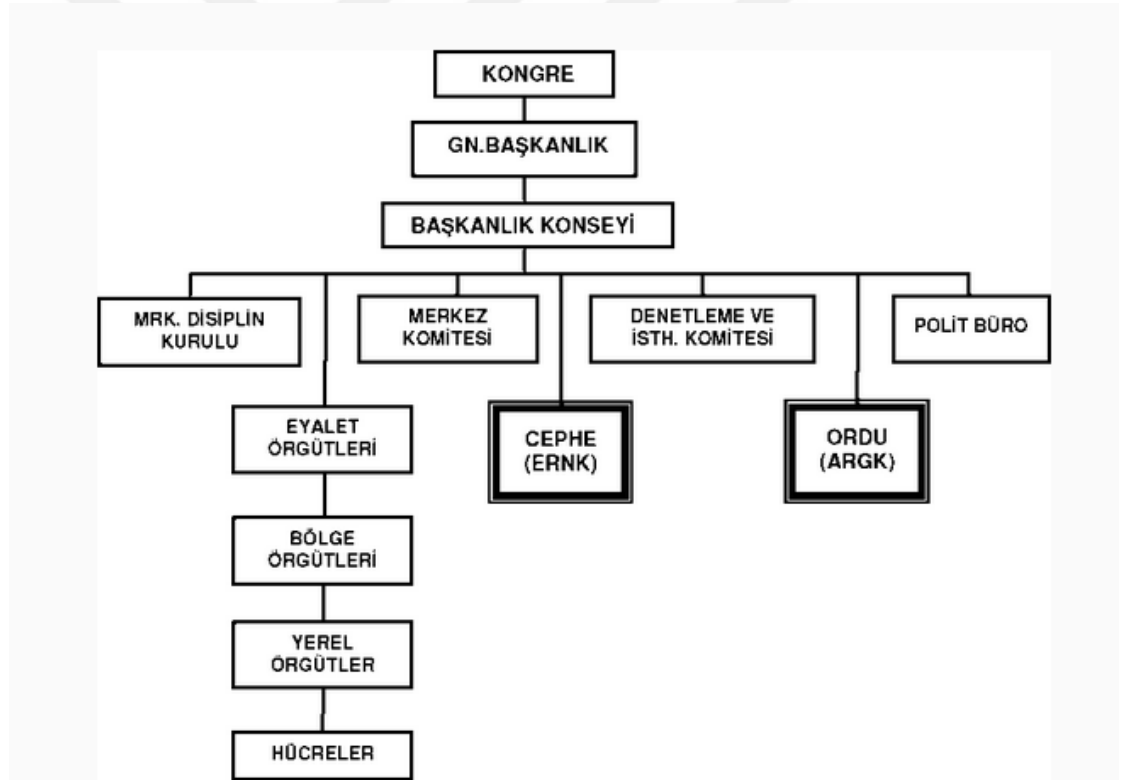
adımını gerçekleştirmek için Bucak Aşiretini seçmişti. Bucaklara gerçekleştirdikleri eylem sonrasında aşiretin birçok üyesinin yaralanmasına neden olmuşlardır. Bu eylemi gerçekleştirdikten sonra örgütün kurulduğunu gösteren bir bildiri bırakarak Pkk terör örgütünün kurulduğunu ilan etmişlerdir (Pirim ve Örtülü, 2000:51).

Pkk terör örgütü Türkiye’de Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde yaşamakta olan Kürt kökenli vatandaşları ayaklandırarak, Kürt kökenli vatandaşların yoğun olarak yaşadığı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerini kapsayan bağımsız bir Kürt devleti kurmayı hedeflemektedirler. Pkk terör örgütü bağımsız Kürt devleti kurmak ve gündeme gelebilmek için planlı bir şekilde yapılan terör eylemlerini kendisine ana malzeme yapmıştır. Terör eylemleri sonrasında bazen söylemlerinde değişiklik yaparak siyasi faaliyetlerde bulunmuştur. Bunu yapmalarının nedeni ise; kendilerine yurt içinde ve yurtdışından ekonomik, lojistik ve siyasi destek sağlamaktır. Yeri geldiğinde ise dağlarda ve şehirlerde faaliyet yürütebilecek savaş stratejilerinden de yararlanmışlardır. Kendilerini Kürt vatandaşların temsilcisi olarak göstermişlerdir. Temele bakıldığında birçok yabancı devlete ve istihbarat örgütlerine taşeron örgüt faaliyeti göstermişlerdir. Böylece dış devletlerin Türkiye üzerindeki kirli planlarına yardımcı olmuşlardır (Çaycı, 2007:35-50).

### **3.7 PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN YAPILANMA ŞEKLİ**

Pkk terör örgütünün varlığını gösteren resmi manada ilk belge Kürdistan Devriminin Yolu ile Parti Programının belirtilmesinden sonra örgütün yapılanma şeklini inceleyelim. Pkk terör örgütünün yapılanma şekli Örgüt Parti-Ordu-Cephe olarak belirlenmiştir. Sadece Kürt halkının değil tüm kesiminin temsil edildiği izlenimini veren siyasi bir oluşum gerekiyordu. Bu oluşumu da örgüt, cephe olarak isimlendirdiği oluşum ile gerçekleştirdi. Bu cephenin ismi ise Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK) olarak belirlendi. Cephenin gerçekleştireceği faaliyetler de örgüt için önem arz etmektedir. Cephe faaliyetleri toplumun tüm kesimini içine alarak örgütlenmeyi sağlamakta ve örgüt için gerekli olan ekonomik ve askeri alanda lojistik kaynakları temin etmektedir. Bir diğer

yapılanma şekli ise ordudur. Ordu örgütün ana hedeflerinden olan silahlı mücadelenin kanadını oluşturmaktadır. Ordu kurulduğu zaman Kürdistan Kurtuluş Birlikleri ismini almış daha sonra ise isim değişikliğine giderek Halk Savunma Güçleri (HPG) ismini almıştır (Kısacık,2012:33-34).Bir diğer yapılanma şekli olan Partidir. Parti örgüt içinde meydana gelen sıkıntılar, sorunlar ve örgüt için neler yapılması gerektiği konusunda kararların alındığı yerdir. Parti bir nevi örgütün meclisi durumundadır. Bu kanadın en üst organı ise kongredir. Kongre 4 yılda bir toplanır ve önem arz edecek konular hakkında kararlar alınır (<http://www.terororgutleri.com/pkknin-orgutsel-yapisi-ve-ozellikleri-2/>).



**Şekil 1: Örgütün Yapılanma Şekli**

Kaynak: <http://www.terororgutleri.com/pkknin-orgutsel-yapisi-ve-ozellikleri-2/>

Örgüt yapılanma şeklini oluşturduktan sonra eleman kazanım ve örgütsel alanda faaliyetlerine başlamıştır. Örgüt özellikle darbe ve muhtıra dönemlerinden sonra eleman faaliyetlerini arttırmış ve bunu da yapmış olduğu propagandalar sayesinde sağlamıştır. Özellikle 12 Eylül 1980 askeri müdahalesinden sonra Diyarbakır hapisanesinde angaje faaliyetlerine ağırlık vermiş ve burada birçok eleman temini sağlamıştır. Örgüt ülke içinde gerçekleştirilen müdahaleler sonrasında güç kaybetmiş gibi görünse de örgütsel anlamda faaliyetlerini hapisanelerde ya da yurtdışında sürdürmüştür (Birand, 1992:119-120). Hapisanelerde faaliyetini sürdüren örgüt mensuplarının, hapisanelerin kendileri için ne kadar çok önemli olduğunu, Diyarbakır Hapishanesini atardamar olarak nitelendirmesiyle görmekteyiz (Tağma, 2008:157). Örgüt için bir diğer kaynak ise yurtdışına kaçan örgüt elemanlarıdır. Örgüt elemanları yurt dışında da boş durmamışlar ve buralarda faaliyetlerine devam etmişlerdir. Özellikle örgüt için kendilerini toplayabilmek ve yeni elemanları eğitebilmek için Suriye ve Lübnan ülkelerini kullanmışlardır. Pkk terör örgütü için artık Türkiye'ye dönüş yapılması gerekiyordu. Aradan geçen zaman sonrasında toparladığı gücünü Türkiye'de bölücü faaliyetlerde kullanarak ülkeyi karıştırmak istiyorlardı. Bunun için yaptıkları ilk konferansın ardından çalışmaların başlatılması ve Türkiye'de gerilla mücadelesinin daha da geniş alana yayılması istenmiştir (Birand, 1992:116). Halk ayaklanmasına geçirilmesi konusunda kararlar alınmıştır. Böylece daha önce almış oldukları kararlarda uzun süreli halk ayaklanmasını uygulamaya koymuşlardır (Yavuz ve Şahin, 2011:116).

Pkk terör örgütü 1.kongreden alınan kararlar sonrasında silahlı mücadelenin başlatılması yönünde karar almıştır. Bu kararın uygulamaya konulması ise 2.kongreden sonra yine alınmış olan bir karar üzerine silahlı direniş faaliyetinin başlatılması yönünde uygulamaya konulmuştur. Ayrıca alınan bir karar gereği ise silahlı vurucu timler diye nitelendirilen örgüt elemanları Türkiye'ye gönderilmiştir (Yavuz ve Şahin, 2011:118). Silahlı mücadelenin başlatılması yönünde alınan kararlar neticesinde Öcalan daha etkili bir mücadele verebilmek için kendisine propaganda birlikleri oluşturmuştur. Propaganda birliğinin ismi ise; Kürdistan Kurtuluş Birlikleri'dir. Bu birliğin kuruluşunu ise Diyarbakır Fis Köyünde kurulan Pkk terör örgütünün büyük bir eylemle duyurulması kararına benzer bir karar

alınarak aynı şekilde bu birliği de tanıtılmışlardır (Birand, 1992:134). Silahlı propaganda birliğinin yapılacak olan bir eylem sonrasında duyurulması kararının alınması ile Pkk ilk eylemini Eruh ve şemdinli ilçelerine eş zamanlı olarak düzenlemiştir. Böylece birliğin kuruluşunu açıklamışlardır. Bu eylemler sonrasında örgüt sadece birliğin açıklamasıyla kalmamış ve daha önce bölgenin önde gelenlerine başkaldırmak için yapmış oldukları eylemlerin hedefini değiştirerek, devlete ve devletin bütünlüğünü hedef almışlardır. Örgüt lideri olan calan'ın da bazı ifadelerinde; örgütün kurulduğu ilk yıllarda farklı politika izlendiği, saldırı hedefinin sadece o bölgenin önde gelenleri olduğu ve daha sonra devlet otoritesine karşı saldırıların başlatıldığı geçmektedir (Pirim ve rtl, 2000:52).

Pkk terör rgt silahlı propaganda birliklerin duyurulması için gerçekleştirmiş olduğu Eruh ve şemdinli baskınlarından sonra Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde eylemsel faaliyetlerini arttırmıştır. Eylemlerinden sonra korku ve baskılarla halkı sindirmişlerdir. O bölgelerin halkı ise baskılara dayanamayıp çoğu kez örgüt tarafına ister istemez kaymaya başlamıştır. Halkın taraf değiştirmeye başladığını fark eden devlet yetkilileri, halkın devletin yanında olması ve baskılara maruz kalmaması için 1985 Nisan ayında Köy Koruculuğu Yasası'nı çıkartmışlardır. Bu yasanın çıkartılması örgütün içine gelmemiştir. Örgütün faaliyetlerini baltalamaya başlamıştır. Örgüt devlet tarafından yapılan bu hamleye karşı yeni bir hamle yapması gerekiyordu. Bu hamlesini ise gerilla sisteminden ordulaşma sistemine geçmeyle yaptı. Böylece kendisine savaş ortamı oluşturacaktı. Sistem değişikliğine gidebilmek için yapmış oldukları 3. Kongre sonrasında Kürdistan Kurtuluş Birliklerin yerini Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu (ARGK) almıştır (Yavuz ve şahin, 2011:150).

### **3.8 PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN KAYNAKLARI**

Pkk terör örgütünün varlığını devam ettirebilmesi için insan kaynağına ihtiyacı vardır. İnsan kaynağını ise kendilerince oluşturulmuş birimler tarafından sağlıyorlardı. Bu birimler örgüt militanlarından meydana gelen 3'er kişilik gruplardan oluşuyordu. Militanlar terör örgütüne elemanı propaganda yaparak kazandırıyorlardı. Bu propaganda sonucunda ise kazandırdıkları yeni elemanları eğitmek üzere yurtdışına da gönderiyorlardı. Genellikle rgte seçilecek kişiler; eski

sempatizanalardan, akraba çevreleri örgüte münhasır olan kişilerden, 1980 askeri müdahalesi sonrası gözaltına alınmış kişilerden seçiliyordu. 1980 askeri müdahalesi sonrasında hapse atılan örgüt sempatizanları, hapisanelerde örgüt tarafından çok amaçlı olarak eğitim aldırılıyordu. 1980 Askeri Müdahalenin sona ermesinden sonra hapisaneler sivilleşmesiyle örgüt eleman sayısını arttırmış ve hapisaneler örgüt için eğitim sahasına dönüşmüştür (Törel, 2002:67-68).

Ülkemize dışarıdan giren örgüt mensuplarının öncelikli hedefi, daha önce örgüt suçunda dolayı cezaevinden tahliye olmuş ve örgüt sempatizanı olan kişilerle görüşüp, Türkiye’de gelecekte Pkk terör örgütünün gerçekleştireceği eylemler için kendilerine bir üs bölgesi belirlemektir. Örgüte eleman kazanımı sağlamak için 3’er kişiden oluşturulan grubun bir diğer amacı ise 1980 askeri müdahalesi ile birlikte dağılan örgüt elemanlarını tekrar toplamak ve yeni eleman kazanımlarını arttırmaktır. Örgüt ülkemize sızmak için, coğrafi koşulları da göz önüne alarak Irak sınırını seçmişti. Bu sınırdan sonrası ülkemiz toprakları coğrafi olarak engebeli ve yüksek arazilerden oluşuyordu. Ayrıca engebeli ve yüksek olması kamu gücünün gelmesini engelleyecekti. Böylelikle örgüt Irak sınırından Anadolu topraklarımıza kadar sızabilecekti. 3’er kişilik oluşturulan komitenin bir diğer görevi ise bölge halkı ile sürekli diyaloglar kurarak ayrıntılı bir şekilde etüt çalışmaları yapmaktır. Böylelikle yapmış olduğu bu ayrıntılı çalışmalar gelecekte örgüt için bir kanıt niteliğinde belge oluşturacaktı (Şehirli, 2000:274).

1980 Askeri Müdahalesi sonrası örgüt sayısını giderek arttırmıştır. Bu sayı artışlarından sonra örgüt ülkemizde özellikle Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan şehirlerimize giriş yapmaya başlamıştır. Ülkemizde birçok şehrimize giriş yapan örgüt mensupları dağlarda mağaralarda hayatlarını sürdürüyor ve yörenin halkı bu şahısların örgüt mensubu olduklarını bilmiyorlardı. Kendilerini gizli tutmaya çalışıyorlardı (Şehirli, 2000:276).

Örgüt komitelerinin yapmış olduğu bu çalışmalar neticesinde birçok söylem ve propagandaya rağmen yöre halkı silahlı mücadeleye onay vermemiştir. Yöre halkının bu söylemleri sonucunda örgüt sekteye uğramış fakat Eruh bölgesinden gelen haber neticesinde örgütün morali azda olsa yerine gelmiştir. (Törel, 2002:69).

### **3.8.1 Örgütün Ekonomik Kaynakları**

Türkiye uzun yıllar boyunca terörle mücadele etmiştir. Bu mücadele sadece insan kaybına değil çok fazla derece de ekonomik kayıplara da neden olmuştur. Tüm bu yapılan gayretlere rağmen Pkk terör örgütü varlığını devam ettirmektedir. Tüm bu yapılan operasyonlara rağmen varlığını sürdürmesinin nendi büyük bir ekonomik güce sahip olmasıdır. Pkk terör örgütü ilk kuruluş yıllarında varlığını yabancı ülkeden gelen kaynaklar, hırsızlık, gasp, soygun ve haraç gibi yollarla sağlamaktaydı. 1980 askeri müdahalesiyle birlikte örgüt yurt dışına kaçmış ve bu sayede yurt dışı kaynaklarını genişletmiş, organize suç, kaçakçılık vs. gibi faaliyetlerde bulunmaya başlamışlardır (İşeri, 2008:58-59). Örgütün ekonomik işleri, karar organı Avrupa merkezli olan, Kürt Demokratik Halk Birlikleri bünyesinde görev yapan Maliye Birimi tarafından kontrol edilmektedir.

Örgüt Amsterdam'da gerçekleştirdiği 1.Kürt Ekonomi Kongresinde Uluslararası Kürt İşverenler Birliği kuruluşunu açıkladı. Kürt İşverenler Birliği finansal yönden örgütün istikrar kazanmasını ve ekonomi alanında ki girişimleri teşvik için kurulmuştur. Böylece illegal olmayan yollarla elde edilen gelirin de aklanması daha kolay olacaktı (Aydın, 2007:101).

### **3.8.2. Örgütün Uyuşturucu Kaynakları**

Uyuşturucu maddelerinin üretimi dünya da 2 bölgede gerçekleşir. Bu bölgeler Altın Hilal olarak isimlendirdiğimiz Afganistan, Pakistan ve İran'ı da içine alan bölgeyi ifade etmektedir. Diğer bölge ise Altın Üçgen olarak ifade edilen Laos, Tayland ve Birmanya'yı da içine alan üçgen bölgeyi ifade etmektedir (Türk Demokrasi Vakfı, 1999). Ülkemiz ise Altın Hilal olarak isimlendirdiğimiz alana komşu ülke durumundadır. Altın Hilal bölgesinde elde edilen uyuşturucunun yurtdışına aktarılması için Türkiye geçiş güzergâhı üzerindedir. Türkiye'nin bulunmuş olduğu bu güzergâha Balkan Rotası ismi verilmektedir. Balkan Rotası uyuşturucu trafiğinin en yoğun olduğu güzergâhtır (Derdiman,Cengiz, 2011:57-93). Dünyaya Altın Hilal Bölgesinde üretilen uyuşturucunun büyük bir bölümü Türkiye üzerinden aktarılmaktadır. Bu tür büyük bir uyuşturucu trafiğinin yaşanması ve parasal olarak da çok büyük bir değere sahip olması terör örgütlerinin de ilgisini

çekmektedir. Ülkemizin Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde faaliyet gösteren terör örgütünün yoğun uyuşturucu trafiği dikkatini çekmiş ve pastanın büyük bölümünden payını almıştır. Payını almasının nedenlerinden biri de bu uyuşturucu sevkiyatını sağlayarak ülkemizden diğer Avrupa ülkelerine aktarma faaliyetlerinde büyük oranda rol almalarıdır (Alkan, 2004:7).

Pkk terör örgütü uyuşturucu ile ekonomik kazanç sağladıklarının ve bir bağlarının olmadığını sürekli inkâr etmiştir. Terörist Baş İ Abdullah ÖCALAN ise Mehmet Ali BİRAND ile yapmış olduğu röportajında, uyuşturucunun örgütle bağdaşmadığını, az bir gram uyuşturucunun dahi insanlık için yüz karası olduğunu ifade etmektedir (Birand, 1992:181).

Terörist başı yakalandıktan sonra dahi uyuşturucu ile hiçbir bağının olmadığını ve böyle işlere hiçbir zaman girişmediğini söylemiştir.(İşeri, 2008:80) Yapılan operasyonlar neticesinde örgüte ait yapılan ev aramalarında ve yakalanan kişilerden alınan ifadeler sonucunda ve incelenen para transferleri bunun tam aksini göstermektedir. Örgütün uyuşturucu transferleriyle doğrudan bağlantılı olduğu aramalarda çıkan belge ve bilgilerle kanıtlanmıştır (Derdiman, 2011:68).

Örgütün elde ettiği gelirin diğer bir kısmını kaçakçılardan aldığı komisyonlar meydana getirmektedir. Genellikle komisyonların büyük kısmını İran sınırından geçirilen uyuşturuculardan kilo başına alınan komisyonlar oluşturmaktadır. Pkk terör örgütü uyuşturucu alanındaki faaliyetlerine Bekaa Vadisinde bulunan kamplarında başlamıştır. Örgüt bundan sonra kendilerinin buldukları bölgelerde ki tarlalara kenevir ve haşhaş ekimi yaparak burada yapmış oldukları uyuşturucu maddeleri Sur, Minyan vb. limanları kullanarak birçok dış ülkelere uyuşturucu ticareti yapmıştır. Pkk terör örgütü uyuşturucu alanında ki faaliyetlerinin 1990'lı yıllara kadar yapmış ve zirve noktaya çıkarmış olup, daha sonra Suriye ve Lübnan ülkelerinde yasadışı ürünlere yapılan yok etme operasyonu ile örgütün faaliyeti azalarak durma noktasına gelmiştir (Aydın, 2007:122-123).



### **3.8.3 Örgütün Silah Kaynakları**

Bu faaliyet ülkeler arası savaş gerginliğinin artmaya başladığı ve ülkeler içerisinde terör olayların zirve yapmış olduğu zamanlarda oluşan bir kaçakçılık faaliyetidir. Ortadoğu ülkelerinde de son 50-60 yıldır yaşanan iç çatışmalar ve savaşlar silah kaçakçılığı için büyük bir otorite boşluğu oluşturmakta ve bu sayede iç çatışmanın yoğun olduğu ülkelerde biriken silahların diğer ülkelere gönderilmesine imkan sağlamaktadır (Pek, 2013).

Pkk terör örgütü de silah kaçakçılığı faaliyetini oldukça fazla yapmaktadır. Ülkelerin iç çekişmelerinden, otorite boşluklarından yararlanmaktadır. Pkk terör örgütü silah kaçakçılığı faaliyetlerini daha çok kendi örgüt elemanlarına silah kazandırmak için kullanmaktadır. Tarihe bakıldığında ABD'nin gerçekleştirmiş olduğu Körfez Harekâtı sonrasında biriken, arta kalan silah ve mühimmatlar Pkk terör örgütünün eline geçmiştir.

Pkk terör örgütü otorite boşlukları sayesinde elde ettikleri silahları dış piyasa haricinde iç piyasada da değerlendirmektedir (Türk Demokrasi Vakfı, 1999:65-67).

### **3.9 PKK TERÖR ÖTGÜTÜ'NÜN DIŞ KAYNAKLARI**

Geçmiş yıllara bakıldığında hiçbir terör örgütü dışarıdan bir destek almadıkça, ülke sınırları haricinde dışarıda da kendilerine ait üsleri olmadan uzun ömürlü faaliyetlerini sürdürememektedir. Ülkemiz gündemi olarak baktığımız da Pkk terör örgütü ekonomik, siyasal ve yaşamsal olarak dış desteklerden beslenmiştir. Genellikle ülkemize sınır olan ülkelerin desteğini çok fazla derecede almıştır. Bu ülkeler; Suriye, İran ve Irak'tır. Bu ülkelerin desteği sayesinde Pkk terör örgütünün kurulduğu ilk yıllar da örgütün ayakta kalmasını sağlamış ve örgütün gücünü arttırmasına neden olmuşlardır. Pkk terör örgütünün varlığını uzun yıllar devam ettirmesinin bir nedeni ise; 1980 Darbesi sonrasında Pkk terör örgütü Mensuplarının bir kısmının Suriye'ye kaçarak burada eğitim alırken diğer bir kısmı ise Avrupa Ülkelerine kaçarak burada kendilerine bir yaşam alanı oluşturmuşlardır. Oluşturdukları bu yaşam alanları sayesinde Avrupa Ülkelerinde temellerini sağlamlaştıracak örgütlenmeler kurmaya çalışmışlardır. Bu örgütlenmeler sayesinde kendileri için maddi kaynaklar oluşturmuş ve örgüt için ihtiyaç olan insan

kaynaklarını da sağlamışlardır. Örgüt Avrupa Ülkelerine yayılarak Türkiye içerisinde zayıflama gösterirlerse bu zayıflamayı Avrupa Ülkelerindeki kuruluşlarından doping olarak bu zayıflamayı engelleyecek ve hiçbir zaman örgüt Avrupa Ülkelerine yayıldıkları kolları kesilmeden, bunlara can veren bu kılcallar bitmeden örgüt için ne bir zayıflama ne de bir bitiş söz konusu olacaktır. Örgüt böylece uzun yıllar sürecek eylemlerini gerçekleştirecek ve ne zaman bir ekonomik, insan kaynağı yardımı gerekse bunu dış ülkelerde oluşturduğu yapılarından sağlayacaklardır (Gücenmez, 2014:73).

### **3.9.1 Suriye**

Suriye ülkesi ile birlikte Pkk terör örgütü Mensuplarına ilk kucağını açan ülkelerden olmuştur. Ülkemizde gerçekleşen 1980 darbesiyle birlikte birçok örgüt militanı ülkeyi terk etmiş ve sığınacak liman olarak Suriye'yi seçmişlerdir. Suriye'yi kendine sığınılacak bir liman olarak seçenlerin başında ise örgütün üst düzey yetkilisi olan Abdullah ÖCALAN gelmektedir. Abdullah ÖCALAN uzun bir süre Suriye'ye sığınmıştır.

Suriye kendi topraklarında Pkk terör örgütüne uzun yıllar barınma imkânı ve eğitim yapacakları yer temininde bulunmuşlardır. Suriye kendisinin de kontrolü altında bulunan Lübnan'da örgüte eğitim yapma imkânı sağlamıştır. Örgüt elemanları Halep'te, Lübnan Beka Vadisinde, Suriye'nin başkenti Şam'da faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Buralarda Suriye İstihbaratı El Muhaberatın da desteğini alarak barınma ve eğitim olanakları bulmuşlardır (Bozkurt, 2013:54). Pkk terör örgütüne ait Suriye sınırları içerisinde de birçok kampı bulunmaktadır. Bunların başlıcaları; Aynel Arap, El Saika ve Zebedan Kamplarıdır (Polat, 2013:69).

Pkk terör örgütünün elemanları ve örgüt lideri uzun yıllar Suriye tarafından koruma altına alınmıştır. Türkiye'nin yoğun baskılarına rağmen 1998'e kadar Abdullah ÖCALAN Şam'da rahatça yaşamını sürdürmüş ve Türkiye'ye teslim edilmemiştir. Bunun üstüne Örgüt Lideri olan Abdullah ÖCALAN birçok gazeteci ile Şam'da kaldığı zamanlarda röportajlar yapmıştır. Abdullah ÖCALAN'ın 1999 yılında yapılan operasyonla yakalanmasının ardından Suriye Pkk terör örgütüne vermiş olduğu desteği azaltmaya başlamıştır. Daha önceleri örgütü korumaya çalışan

ve destek veren Suriye daha sonra Öcalan'ın yakalanmasıyla Pkk terör örgütüne vermiş olduğu desteği vermeyeceği yönünde Türkiye'ye söz vermiştir. Suriye bu dönemden sonra vermiş olduğu sözlerle ve gerçekleştirdiği icraatlarla Türkiye'ye yakınlık göstermeye başlamıştır. Ancak Suriye desteğini kesse bile örgüt Suriye'de kalan Kürt kökenli vatandaşları kullanmaya devam etmiş ve faaliyetlerini sürdürmüşlerdir (Polat, 2013:70-79).

### **3.9.2 Irak**

Pkk terör örgütü İsrail'in Bekaa Vadisi'ne yapmış olduğu operasyon sonrasında Suriye'nin Türkiye'ye sınır olan bölgelerine kaçmak istedi fakat bu sınırın mayınlı olmasından dolayı daha sarp olan dağlık alanları fazla olan ve Türkiye'ye de sınırı olan Irak'a geçme kararı aldılar. Irak'a geçerek Türkiye'ye geçmeleri de kolay olacaktı. Pkk terör örgütü Mesut BARZANİ'nin liderliğini yapmış olduğu Kürdistan Demokrat Partisi ile anlaşarak KDP'ye ait kamplara yerleşmişler ve burada eğitimlerine, faaliyetlerine devam etmişlerdir. Burada faaliyetlerini devam ettiren örgüt daha sonra KDP ile ters düşmüş ve daha sonra buradan ayrılmak zorunda kalarak Kürdistan Yurtsever Birliği lideri Talabani ile anlaşarak eğitim ve faaliyetlerini bu bölgeye kaydırmışlardır (Polat, 2013:70-72).

Irak Hükümeti ile Pkk terör örgütü uzun yıllar boyunca doğrudan doğruya ilişki kurmamışlardır. Irak Hükümeti ile Pkk terör örgütü doğrudan iletişime geçmese de örgüt varlığını Irak'ın kuzeyinde devam ettirmiştir. Irak Hükümeti ise bunu kendisi için bir fırsata çevirmiş ve Irak'ın kuzeyini denetim altında tutabilmek için Pkk terör örgütünü kullanmıştır (Polat, 2013:72).

### **3.9.3 İran**

İran ülkesinin ilk olarak Pkk terör örgütüyle ilişkisi 1984 yılında başlamıştır. Pkk İran ile iyi ilişkiler içinde bulunmaya başlamıştır. Gelişen iyi ilişkiler sonucunda Pkk terör örgütünün sınır geçişlerinde ve çıkışlarında İran birçok kolaylıklar sağlamıştır. Pkk terör örgütü Irak'ın kuzeyinde yerleşmek istediği zaman buralara geçişlerde de örgüt elemanları İran'a hava yoluyla intikal ederek buradan da Irak'a giriş yapmaları sağlanmıştır. Terör örgütünün tam anlamıyla İran topraklarına yerleşmesi, burada kendilerine bir yaşam alanı oluşturmaları İran ve Irak arasında

meydana gelen gerilimin çatışmaya dönüşmesiyle sağlanmıştır. Böylece Örgüt İran topraklarına da kendi kamplarını kurmaya başlamışlardır. Örgütün İran'da kendileri için kullanmış oldukları kamp Zive Kampı olarak isimlendirilmektedir. Örgütün bu yerleşmeyi sağladıktan sonra buraya yetkili birini görevlendirmesi gerekiyordu. Bunun için de Örgütün lideri olan Abdullah ÖCALAN'IN kardeşi Osman ÖCALAN örgütün İran sorumlusu olarak görevlendirilmiştir (Polat, 2013:73).

1999 yılında Pkk terör örgütü Lideri Abdullah ÖCALAN'IN Kenya'da yakalanmasıyla birlikte alınan ifadelerinde, Türkiye'ye sınır olan diğer devletler gibi İran Devletinin de Örgüte destek verdiğini ve kendilerine birçok yardımda bulduklarını açıklamıştır. İran sınırları içerisinde Pkk terör örgütü için kurulan birçok hastaneyi barındırdığını ve çok sayıda örgüt elemanın eğitimlerini yapabildiği, barınabildiği kamplarının olduğunu söylemiştir. Bu kampların ve hastanelerinin örgüte ait olduğunun bilinmesine rağmen buna İran Devleti tarafından göz yumulduğu söylenmiştir. Bu göz yummalar sayesinde örgüte tavizler verildiğinin, bu tavizlerinin nedenin ise İran'da bulunan Kürt Topluluğunu denetim altında tutulabilmesinin sağlanması ve Pkk terör örgütünün gerçekleştirebilecek olan faaliyetlerinin de kontrol altına alınabilmesini sağlamak için bu tür tavizler verildiği söylenmiştir (Pirim Ve Örtülü, 2000:58).

### **3.9.4 Yunanistan**

Türkiye'nin içişlerine karışmak için kendine fırsat kollayan batılı devletler, ellerine geçirdikleri en ufak bir fırsatı kaçırmıyorlardı. Türkiye'de farklı etnik yapıları kullanarak zıtlık çıkarmaya çalışıyorlar ve meydana getirmeyi başardıkları çatışma ortamından nemalanıyorlardı. Batılı ülkelerden en çok örgüte destek sağlayan ülkelerin başında Yunanistan gelmekteydi. Yunanistan'ın ülkemize sınır komşusu olması teröre destek verilmesini daha da kolaylaştırıyordu. Dünden bugüne Yunanistan ilk zamanlar Asala terör örgütüne destek vermiş ve daha sonraları ortaya çıkacak varlığını uzun yıllar sürdürecektir. Pkk terör örgütüne destek vererek, Türkiye'ye zarar verilmesini sağlamıştır. Pkk terör örgütü ile Yunanistan arasında ilk temaslar 5 Şubat 1988 tarihinde örgüt temsilcisi ve Yunan ajanı ile yapılan toplantı ile başlamıştır.

Yunanistan, Pkk terör örgütüne ve Türkiye’ de faaliyetlerini yürüten diğer bölücü örgütlere karşı kucak açmış ve bu tür örgütlerin yaşamını devam ettirmesi için yaşam alanı sağlamıştır. Bu yaşam alanları başında Atina’nın güneydoğusunda yer alan Lavrion Kampı gelmektedir. Lavrion Kampı bir süre sonra Pkk terör örgütünün kontrolüne geçmiş ve bu kamp örgütün ideolojik, tedavi merkezi haline gelmiştir. Örgüt Yunanistan’a diğer ülkelerden gelen kaçak şahısların buldukları kamplara giderek buralarda propaganda yapmış ve kendi eleman teminini buradan da karşılamıştır. Örgüt elemanları Türkiye’den kaçak yollarla Yunanistan’a geçtiğinde ve Yunanistan da yakalandığında Lavrion Kampına gideceğini söylemesi üzerine serbest bırakılmaları da Yunanistan’ın örgüte verdiği desteği açıkça göstermektedir (Altıntop, 2011:128-129).

### **3.9.5 Almanya**

Pkk terör örgütü sempatzanı Almanya’da yaklaşık 50-60 bin civarındadır. Almanya da Pkk terör örgütü kendi propagandasını yayın organları aracılığı ile yürütmektedir. Burada örgüte ait birçok dergi ve internet sitesi bulunmaktadır. Örgüt Almanya’da sahip olduğu kitlenin fazlalığını da kullanarak birçok yerde yürüyüşler, mitingler ve festival faaliyetleri düzenlemektedir. Alman Demokratik Sosyalizm Partisi’nden olan birtakım milletvekili ve Örgüt temsilcileri toplantı düzenlemekte ve örgütün yapacağı toplantılar için resmi olarak izin alınmasına yardım etmektedirler. Tüm bu yardımlara rağmen yine de Alman Hükümeti kendi devletinin güvenliğini ihmal etmek istemiyor ve Pkk terör örgütünü kontrol altında tutmaya çalışıyordu. Pkk terör örgütünün her an ülkeleri içerisinde meydana getirebilecekleri şiddet eylemlerini de engelleme çabasındadırlar (Altıntop, 2011:140-141).

### **3.9.6 Belçika**

Pkk terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN’IN talimatıyla örgüt, diğer ülkelerde faaliyet yürüten örgüte münhasır basın yayın organlarının ve derneklerin üst yönetim merkezi olarak Belçika belirlenmişti. Buradaki dernekler Kürt kimliğinin dünya çapında tanınması için faaliyet ve girişimlerde bulunmuşlardır.

Belçika’da bulunan Hristiyan Demokrat Parti mensupları ‘‘Kürt Sorununun’’ sürekli gündeme gelmesini sağlamışlar ve bu konuda örgüte destek vermişlerdir.

Örgütün Yayın organı olarak ‘‘Med Tv’’ buradan yayın yaparak, örgütün propaganda işlemlerini de yerine getirmektedir. Örgüt lideri Abdullah ÖCALAN’ın yakalanmasıyla ‘‘Med Tv’’ kapatılmış yerine ‘‘Medya Tv’’ isimli televizyon kanalını kullanmışlardır (Altıntop, 2011:143).

### **3.9.7 Hollanda**

Pkk terör örgütü adına Hollanda’da ‘‘Kürt Dernekleri Federasyonu’’ faaliyet yürütmektedir. Bu dernek kendilerini zulme uğramış, aşağılanmış bir halk olduğunu, sürekli eziyet gördükleri şekilde mağdur edebiyatı yaparak hem siyasi hem de ekonomik destek almaya çalışmıştır. Örgüt Hollanda’da faaliyetlerini Spor Eğitim Merkezleri veya Çiftlik Evi görünümündeki yerlerde yürütmektedir. Örgüt bu tür yerleri kendi kampları olarak kullanmaktadır. Örgüt bu kamplarda Avrupa ülkelerinden toplanan gençlerle ideolojik olarak zaman zaman toplantılar yapmakta ve örgütün silahlı kanadına savaşacak gençler yetiştirmekteydi. Örgüt bu sayede sadece Türkiye’de değil yurtdışında da kendine ekonomik ve askeri destek sağlayarak sadece tek bir ülkeye bağlı kalmayacaktı (Altıntop, 2011:143).

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### SIYASALLAŞMA VE SIYASALLAŞMA YOLUNDA KURULAN PARTİLER

#### 4.1 SİLAHLI MÜCADELE DÖNEMİ (1980-1984)

Pkk terör örgütü cephe-ordu-parti şeklinde yapılanmaya gitmiştir. Bu yapıyı etkin bir şekilde Şemdinli ve Eruh baskınlarında daha iyi görmüştük. Örgüt bu türlü yapılanmaya şekline giderek uzun süreli halk savaşını başlatmış oluyordu. Bu türlü faaliyetlere halk tarafından da olumlu görüşlerin gelmesi için Cephe kanadını oluşturmuştu. Örgütün uzun süreli halk savaşı için önem verdiği silahlı mücadeleden daha da etkin olan bir yöntem vardı. Bu yöntem örgütün silahlı faaliyetlerinden çok siyasi faaliyetleriydi. Böylelikle ses getiren eylemler dışında söz söyleyebilecekler ve kendilerini daha geniş kitlelere duyurabileceklerdi. Siyasi faaliyetleri sağlayabilmek için de oluşturmuş oldukları Cephe kanadı bu faaliyetleri yürütecekti (Temizöz, 2012:237). Pkk terör örgütü eylemlerinin şiddetini Eruh ve Şemdinli baskıların akabinde giderek arttırmıştır. Artan eylemler karşısında güvenlik güçlerimiz örgüte operasyonlar düzenlemiş ve örgüt elemanlarını yakalamıştır. Elemanların yakalanmasıyla birlikte ifade alımları da başlamıştır. Daha örgüte ve ideolojisine hâkim olamayan yakalanan örgüt elemanlarının ifade vermesi üzerine örgüt ile bağlantılı birçok faaliyet deşifre edilmiştir. Örgütün faaliyetlerinin deşifre edilmesiyle birlikte Pkk terör örgütü hakkında yeni bilgiler edinen güvenlik güçlerimiz de örgütle mücadele konusunda tecrübe sahibi olmuştur. Bunun farkında olan örgütün üst düzeyleri kendilerine farklı planlar oluşturmaya çalışmışlardır (Denker,1997). Bu alternatif yollardan birisi de örgüt lideri Abdullah ÖCALAN'ın Türkiye'den kaçarak başka ülkeye geçmesiydi. Hedefteki ülke Suriye seçilmişti. Suriye'nin seçilmesinin nedeni Türkiye'ye sınır bir ülke olması, Türkiye'nin Nato'ya üye olması ve Suriye'nin Sovyetler Birliğinden aldığı destekle Türkiye için her türlü zararlı faaliyete girişebilecekleri düşüncesidir. Ayrıca Suriye'nin Türkiye sınır olması Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşayanlarla Suriye'de yaşayanlar arasında akrabalık bağlarının olması(Aşiretler Raporu, 1998:9) silah temini sırasında da Suriyeli tüccarlarla ilişkiye geçmek için kolaylaştırıcı bir neden olacaktı.Pkk terör örgütü lideri Abdullah Öcalan'ın Suriye'ye geçmesinin bir diğeri nedeni başka kaynaklara göre, Pkk terör örgütünün bir istihbarat örgütü tarafından

kurulduğu düşüncesidir (Özcan, 1999:48). Terör örgütü Lideri Abdullah ÖCALAN kendi hedefinde olan Suriye'ye geçişi yaptıktan sonra burada kendi menfaatleri doğrultusunda ikili ilişkileri geliştirmeye başladı. Özellikle de 1979 yılının Haziran ayında Suriye'ye geçiş yaptıktan sonra Kürdistan Yurtseverler Birliğinin (KYB) desteğini de alarak Suriye istihbarat örgütü olan El Muhaberat ve Filistinli Marksist örgütler ile aralarındaki bağları güçlendirmiştir. Bağları güçlendirdikten sonra burada örgüt eğitim imkânı bulmuştur. Eğitim için örgüt lideri Abdullah ÖCALAN yaklaşık 200-250 kişinin Türkiye'den gelerek Suriye'de eğitim almasını isterken bu sayı düşerek 50 kişiyi bulmuştur (Egm, t.y.:19).Türkiye'den getirilen bu yaklaşık 50 kişiye eğitim Filistinli Subaylar tarafından verilmiştir (Egm, t.y.:22). Filistinli Subaylar tarafından eğitilen ilk örgüt militanları Türkiye'ye gönderilerek birkaç ilde örgüt "gerilla" teşebbüsünde bulunmuşlardır. Bu gerilla hareketi sonucunda birçok örgütçü öldürülmüş ve bazıları da güvenlik güçleri tarafından yakalanmıştır (Özdağ, 2010:34). Bu türlü olayların meydana gelmesinden sonra örgütte artık kendi tedbirlerini almaya başladı. Örgüt lideri Öcalan, Türkiye'de bir askeri darbenin yapılacağı söylentileri üzerine tüm örgüt mensuplarına talimat vererek silahlı faaliyetlerini durdurmaları gerektiğini ve geri çekilecekleri talimatını vermiştir (Egm, t.y.:59). Bu talimat üzerine örgüt üyeleri yurtdışına çekilmişlerdir. Ülkemizde oluşumları olan çekilmeyen terör örgütleri ise dağıtılmış, tutuklanmış ve bastırılmıştır. Bunun üzerine Pkk terör örgütü de çalışmalarına, eylemlerine bir süre ara vermiştir (Bölügiray, 1992:16).

Pkk terör örgütü üyeleri, liderleri ÖCALAN'ı dinleyerek yurtdışına çıkmaları yararlarına olmuştur. Örgüt büyük bir kayıp vermekten kendini korumuştur.(Öcalan, 1993:99) Öcalan bununla birlikte 1980 askeri müdahalesi ile birlikte yurtdışına kaçan örgüt militanlarını boş bırakmamıştır. Onların hem fiziki hem de ideolojik eğitimleri için Lübnan'da FDHC'ne ait bazı kampların bir süre sonra tamamen Öcalan'a tahsis edilmesi ile birlikte uzun süreli olarak gerçekleşecek olan halk savaşının da temelleri atılmış oldu.

Temelleri atılmış olan uzun süreli halk savaşının gerçekleşmesi için bazı şartların yerine getirilmesi gerekiyordu. Bu şartlar; örgüt üyelerinin sağlam derece de gerilla eğitimlerini almaları, eğitim aldıktan sonra itaati gerektiriyordu. Bunların asıl



başında ise örgüt militanlarının yüksek derece de ideolojik alanda motive edilmeleri gerekiyordu. Burada örgüt militanlarına düşünsel olarak Mao'nun silahlı mücadelesi empoze edilmeye çalışılıyordu. Bu bağlam da Mao'nun ideolojisinde silahlı mücadelenin siyasi güce etkisi göz önüne alınıyordu. Zaman geçtikçe örgüt, politik gücün askeri güce göre daha önemli olduğunu, bunun içinde örgüt militanlarının siyasi olarak çok iyi motive edilmeleri gerektiği ve siyasi gücün de elde edilebilmesi için halkın desteğinin kazanılması gerekli olduğu anlayışına varmışlardır (Wardlaw, 1989:49). Örgüt artık siyasi çalışmalara önem vermeye başlamıştır. Siyasi alanda yeni çalışmalar yapmaya karar vermiştir. Politik gücün öneminin anlaşılmasından sonra örgüte yurtdışından katılım sağlayan militanlar Filistinli Subaylar tarafından silah konusunda eğitilmiş ve Asala terör örgütü elemanları tarafından ise patlayıcılar konusunda eğitim almışlardır (İem, 2004:76).

Lübnan'da örgüte tahsis edilen kampta lidere karşı sadakatin geliştirilmesi için 15-26 Temmuz 1981 tarihinde ilk konferans yapılmıştır. Bu konferans Lübnan Helvi Kampında olmuş ve konferansa 6 kişi iştirak etmiştir. Konferansın bir diğer önemli konularından biri ise politik anlayış üzerine olmuştur. Örgüt konjonktüre ayak uydurarak kendini siyasi alana kaydırmaya çalışıyordu (Egm, t.y.:89). Bu konferansın yapılması ve Abdullah ÖCALAN'ın burada uygulamış olduğu yöntem bu süreden sonra örgütün artık nasıl bir yönetime sahip olacağı, bundan sonraki yol haritasını göstermesi bakımından örgüt için büyük önem taşımaktadır. Konferans şekli ve içerik olarak diğer sol örgütlerinkine benzememekte, sadece söz hakkının Öcalan'da olduğu, herhangi bir tartışmanın olmadığı ve Öcalan'ın hazırlamış olduğu politik rapor ile konferans devam etmiştir. Öcalan toplantıda divan başkanı olarak seçilmiş ve daha önce örgüt içersinde olanların örgüte ihanet ettiğini ve örgütün kendi belirlemiş olduğu kırmızıçizgileri aşmış olduklarını, bunların cezasının idam olduğunun fakat bu cezayı uygulamayacaklarını söylemiştir. Bununla birlikte Öcalan bir şeyi daha burada belli etmiştir. Artık örgütün yeni bir çizgisinin olduğunun bu konferanstan sonra örgüte gönül vermiş kişilerin olacağını, örgütün artık siyasal alana kaydırılması gerektiğinin böylece politik alanda da mücadele vereceklerini dile getirmiştir (Yılmaz, t.y.:48).

#### 4.1.2 Siyasallaşma Faaliyetlerinde 1984-1998 Dönemi

Ülkemize ve diğer ülkelere baktığımızda mevcut olan terör örgütleri kendi amaçları ve hedefleri doğrultusunda kendilerine bir yol belirlemişlerdir. Belirledikleri planlar askeri, ekonomik ve diğer alanlara endeksli stratejilerdir. Ülkemizde mevcut olan Pkk terör örgütü kendisine çok zor olan, uğraş ve zaman gerektiren uzun süreli halk savaşı stratejisini belirlemiştir. Eylemlerine ve propagandalarına da bu doğrultuda yön vermişlerdir (Özdağ, 2010:42). Pkk terör örgütü uzun süreli halk savaşı stratejisinin aşamalarını uygulamaya koymuştur. İlk olarak merkez otoriteye karşı eylemler yapmışlardır. Bu eylemleri yaparken silahlı faaliyetlerde bulunmuşlardır. Böylece korku ve zor kavramlarını kullanarak hem kendi örgüt elemanlarının örgüte olan bağlılığını arttıracaklar hem de polis ve askere yaptıkları saldırılarla devlete olan güvenin sarsılmasına neden olacaklardır. Bu tür saldırılarla ise halka güvende olmadığı duygusu vererek insanların yaşamlarını kısıtlamalarına sebep olacaklardır (Denker, 1997:10). Yapılan silahlı eylemler neticesinde sözlü olarak yapılan propagandalardan daha fazla ses getirdiği belirlenmiştir. Eylemlerin bu şekilde geniş çapta yankı bulması sözlü propagandanın yerini silahlı propagandaya bırakmıştır (Bal, 2006:7-25).

Örgüt silahlı propaganda unsurunu kullandıktan sonra kendileri için başka propaganda yolları da belirlemiştir. Özellikle Türkiye’de 12 Eylül 1980 askeri müdahalesi sonrasında örgüt elemanlarının ve lider kadrosunun Suriye’ye kaçması örgüt için yeni bir doğuşun ilk adımları olmuştur. Suriye’de örgüt elemanları eğitim imkânı bulmuş ve militanların örgüt liderlerine olan güveni de burada pekiştirilmiştir (Egm, t.y.:98).

Pkk terör örgütünün Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde gerçekleştirmiş olduğu eylemler neticesinde birçok Kürt vatandaşı Pkk’ya hayranlık duymaya başladı. Kürt vatandaşları yapılan eylemlerle Devletin gücünü yanlarında göremeyince Pkk terör örgütünü daha güçlü olarak görmeye başladılar. Örgüt artık eleman temininde zorluk çekmemeye başladı. Eleman kazanımını artık Kürt vatandaşlardan kolayca yapabiliyordu. Eleman kazanan örgüt girdiği çatışmalarda zayıf vermesi sonucunda ölen militanların Kürt vatandaşı olmaya başlaması artık

Kürt vatandaşlarını devlete düşman etme vaziyetine getirdi. Ölenlerin yakınları kendi acılarından dolayı da bunun sorumlusunun devlet olduğu düşüncesine kapıldılar. Örgütün anlayışı, ölen her militan için devlete olan düşmanlık artacak ve bunun neticesinde de büyük savaşlar meydana getirebileceklerdi (Günay, 2007:28).

#### **4.2.SİYASALLAŞMA BAĞLAMINDA ERNK'NİN KURULUŞU VE AMAÇLARI**

Pkk terör örgütü uygulamış olduğu uzun süreli halk savaşı stratejisinden sonra, silahlı mücadele kadar siyasi mücadeleye de önem vermeye başlamıştır. Siyasi mücadeleye önem vermesinin nedeni ise Kürt sorunu olarak çıkartmış oldukları hayali argümanı siyasi alanda kullanarak global dünyada söz sahibi olmaya çalışacaklardır. Siyasi alanda söz sahibi olmak ve Kürt sorununu tüm dünya gündemine taşıyabilmek için 1985 senesinin Mart ayında siyasi alanda faaliyet yürütecek ERNK'yı (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi) kurmuşlardır (Özdağ, 2005:44).

Pkk terör örgütü ERNK'NİN kuruluşunu ilan ettikten sonra 1980 askeri müdahalesiyle az da olsa kırılan askeri gücünü yeniden toparlamaya başladı. Pkk terör örgütü gücünü toparlamasıyla birlikte gerçekleştirdiği eylemlerin şiddeti de arttı (Ersever, 1993:109-111).

Pkk terör örgütünün siyasallaşma yolunda ilk olarak askeri gücü tam anlamıyla sağlamak ve tüm yere hâkim olmak amacındaydı. Bu amaçlarını gerçekleştirmek için kendilerine ait bir bölgeleri olması gerekiyordu. Bu bölge ise Botan bölgesiydi. Botan Bölgesinin seçilmesinin nedeni jeostratejik ve siyasi açıdan önem arz eden bir bölgede bulunmasından dolayıydı. Botan bölgesinden başlayarak devam eden istikamette gerillalarını yerleştirerek gideceklerdi. Böylelikle Anadolu'nun içine kadar sirayet edeceklerdi. Bu belirlenen strateji Öcalan'ın vazgeçilmez stratejisi olacaktı (Özcan, 1999:102).

##### **4.2.1 Siyasallaşma Yolunda Cephe Faaliyetleri**

Pkk terör örgütü özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde gerçekleştirmiş olduğu eylemlerle bölge halkının haklarını savunduğunu söylemiştir.

Bu tür söylemler sonrasında halkın temel kültürünü ve geleneğini de hedef alan saldırılar yapıp bunu kendi çıkarları doğrultusunda döndürmesini de çok iyi başarmışlardır. (Akyol, 2006:139) Pkk terör örgütü hedef aldığı bu saldırılarla halka kendi siyasi düşüncelerini kabul ettirmiştir. Halkın bu siyasi görüş çevresinde hareket ettirilmesi sağlanmıştır. Pkk terör örgütü siyasi eylemlerini gerçekleştirirken ve halkı siyasi görüşü doğrultusunda yönlendirirken 1985 yılında kurmuş oldukları siyasi aracı olan ERNK'yı kullanmışlardır. ERNK sayesinde siyasi faaliyetlerini Türkiye sınırları içinde ve sınır dışında da devam ettirmişlerdir (Yılmaz, t.y.:67).

Pkk terör örgütü Cephe faaliyetlerini kullanarak kendi siyasi görüşleri etrafında insan toplayabilmek için cephe faaliyetlerini birçok sosyal alana dağıtmıştır. Bu alanlar köy, mahalle, okul, esnaf sınıfı gibi toplumsal alanlardan oluşmaktadır. Bu alanları kullanarak gerçekleştirecekleri siyasi faaliyetlerini çağın gereklerine uygun olarak sürekli güncel tutmaktadırlar (Egm, t.y.:232-233).Cephe faaliyetleri ayrıca örgüte lojistik, askeri ve ekonomik destek sağlamaktadır. Cephe faaliyetleri örgüt içinde yönetim birimleri oluşturmak ve elemanları buraya bağlı tutmak istemektedir. Cephe örgütün siyasallaşma yönünde ki bir kanadıdır. Bundan dolayı örgütün siyasallaşmasını sağlayacak olan kanattır. Cephe kanadının bir kolu olan ERNK ise örgüt için istihbarat toplama ve istihbari bilgileri değerlendirme koludur. Cephe faaliyeti ve bunun kolu olan ERNK ile örgüt devletin tüm mekanizmalarını ele geçirmek istemektedir. Her alanı kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak istemektedir. Temele baktığımızda devlete paralel bir şekilde kendileri yapay bir devlet oluşturmak istemektedirler. ERNK kolu ile örgüt basın örgütlerini kendi çıkarları doğrultusunda kullanma ve örgütün bu şekilde propagandasının yapılması konusunda direktifler vermektedirler. Basından sonra Pkk terör örgütü yanlısı siyasi partilerin kurulması ve bu partilerin örgütlenmesi de bu direktifler doğrultusunda oluşturulmuşlardır. Pkk, bu türlü faaliyetler sayesinde masumane görülecek ve elemanlarını gizli tutacaktır. Dış ülkelere ve kendi halkından bazı çevreye demokratikleşme ve partileşme kılıfı altında masumane görüntü vereceklerdir (<http://www.terororguleri.com/cephe-ernk-kurdistan-ulusal-kurtulus-cephesi/>).

#### **4.2.2 Siyasallaşmada Legalleşme Alanındaki Faaliyetler**

Pkk terör örgütü Cephe faaliyetleri ve onun kanadı olan ERNK'NİN çalışmaları sonrasında siyasallaşma yolunda farklı stratejiler belirlemiştir. Örgüt siyasallaşmaya bu çalışmalarından sonra askeri faaliyetlerden daha çok önem vermeye başlamıştır. Siyasal alan faaliyetleri silahlı kanadın gerçekleştirmiş olduğu eylemlerden daha çok ses getirmektedir. Silahlı faaliyetler belli bir bölgede ses getirmekteyken, siyasal faaliyetler uluslararası arenada ses getirmektedir. Bu durumda örgütün propagandasını geniş bir alana yaymasını sağlayacaktır. Ayrıca siyasallaşma, örgütün uluslararası arena da söz sahibi olmasını ve devlet yöneticileriyle birlikte aynı masaya oturarak müzakere etmelerini sağlayacaktır. Örgüt siyasallaşma yolunda legalleşme faaliyetlerine başlangıç olarak halkın tamamını etkileyecek ve kendi haklarını savunabilecek kuruluşlardan başlamışlardır. Örgüt bu kuruluşları öncelikli olarak basın yayın ve dernek gibi yapılanmalardan seçmiştir. Örgütün kendine inanan ve hayranlık duyan gruplar oluşturabilmesi için geniş bir kitleye hitaben propaganda yapması gerekiyordu. Bu propagandayı da basın ve derneklerle yapabileceğini düşünmüş ve bu kuruluşları kullanma yönünde kararlar almışlardır. Alınan bu kararlardan sonra örgüt legalleşme yolunda ilk adımlarını atarak çalışmalarına hız vermiştir. Siyasal faaliyetler için kendileri de güvenli olduğunu nitelendirdikleri hapisaneleri seçmişlerdir. Hapishane de bulunan örgüt elemanlarına kendi davaları için açlık grevi yapması gerektiği yönünde telkinler vermişlerdir. Böylece kendilerine inanan eleman sayısını artıracaklar ve hapisanelerde emir komuta zincirinde kendilerine bir yönetim mekanizması oluşturacaklardır. Mekanizma oluşturduktan sonra örgüt elemanlarına burada eğitim verecekler ve siyasi alan bazında kararlar alacaklardır. Hapishaneler örgüt için legalleşme faaliyetlerinde ve karar alma mekanizmasının geliştirilmesi için bir kuluçka görevi görmüştür (Temizöz, 2012:239).

##### **4.2.2.1 Basın yayın faaliyetleri**

Basın yayın organları, halkı dünya gündemi hakkında bilgilendirmektedir. Ayrıca insanlar bu vasıta ile güncel olarak edindikleri bilgilerle kendi süzgeçlerinden geçirerek düşünce dünyalarını zenginleştirmektedirler. Basın yayın organı bu şekilde

yararlı faaliyetlerde kullanılabildiği gibi bazı örgütler bu basın yayın organını suiistimal ederek kendi çıkarları ve propagandaları doğrultusunda kullanmaktadırlar. Basın yayın organı onlar için bir propaganda ve siyaset aracı olmuştur. Genellikle mevcut iktidarda olanların daha çok etkin kullanabildiği basın yayın organını, örgütler mevcut sistem düzenine karşı savaş ve propaganda içerikli kullanmaktadır. Basın ve Yayın organlarını kullanan örgütler birçok halkı etkileyerek kendine eleman teminini ve örgüte gelecek ekonomik yardımları kolaylaştırmıştır. Örgüt elemanları yayın ve basın ile provoke edilerek örgüte olan güvenleri artırılmış ve militan olmaları daha da kolaylaştırılmıştır. Pkk terör örgütü de bu yolu izlemiş ve basın yayın ayağı olarak Demokratik Basın Birliğini oluşturmuşlardır. Kendine ait birçok dergi ve gazetelerde bunun bir parçasıdır

<http://www.bilgesam.org/incele/1222/-teror-orgutlerinin-medya-siyaseti--pkk-teror-orgutu-ornegi/#.vvpti5cwc94>).

Bir başka araçta terör örgütü için yazılı metinlerdir. Dergi ve gazete vs. gibi yazılı basınlardır. Örgüt propagandası yapılması ve örgütün yapmak istediğinin elemanları tarafından idrak edilmesinin en güzel ve anlaşılır yolu yazılı metinlerdir. Yazılı kaynaklar görsel basına göre daha çok etki göstermekte ve kalıcılığı uzun sürmektedir. Yazılı basının sunmuş olduğu eserler kalıcılığını uzun yıllar koruyabilmektedir.(Çeşme, 2005:240) Pkk terör örgütü siyasallaşma alanında oldukça yararlı olacağını düşündüğü yazılı basın faaliyetlerini aktif bir şekilde kullanmaya başlamıştır. Pkk terör örgütü kendine ait olan dergi ve gazeteler çıkartmaya başladı. Dergi ve gazetelerde kendi propagandalarını yapmakta ve Kürtlük ifadelerini kullanarak kendisine eleman olacak sınıfın damarlarını kabartarak kendisine ait olan taraftar kitlesi oluşturmaktadır. Örgüt dergi ve gazete çıkarmasının ardından 1980 askeri müdahalesinde ki gibi yine gücü azaltılmaya çalışılmış ve gazete ve dergilerine kapatmalar gelmiştir. Gazete ve dergilerin kapatılması örgütün basın ve yayın ayağını bıraktırmamış aksine her kapatılan gazete ve dergi yerine farklı isimlerle yenilerini açmışlardır (Işık, 2009:64-65).

### **4.3.PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN SİYASALLAŞMASI YOLUNDA YAPILAN FAALİYETLER**

Pkk terör örgütü siyasallaşma yolunda kongre ve konferanslar düzenleyerek sempatanlarına ideolojik destek vermişlerdir.

#### **4.3.1 Kongre Ve Konferanslar**

Siyallaşma yolunda düzenledikleri konferans ve kongre sayıları oldukça fazladır. Kongreleri, konferansları ve buralarda aldıkları kararları aşağıda belirtilmiştir.

##### **4.3.1.1 Üçüncü kongre**

Pkk terör örgütü artık Türkiye'nin içinde yapılanmaya başlamıştı. Örgüt ülke içinde yeni eylemlerin peşindeydi. Bu eylemleri yapmak içinde gerekli bilgileri toplamışlar ve sadece eylemleri gerçekleştirmek kalmıştı. Eylem gerçekleştirildiğinde büyük yankı uyandırması bekleniyordu. Bu eylemi yapacak olanlar da örgütün silahlı kanadı ve silahlı propaganda birliklerinden oluşmaktaydı. (Törel, 2002:70)Örgüt Türkiye'de planlamış olduğu eylemi gerçekleştirerek hem propagandasını yapacak hem de silahlı kanadının kurulduğunu duyuracaktır. Bu eylemi Eruh ve Şemdinli ilçelerinde gerçekleştirerek idealine ulaşmıştır (Yılmaz, t.y.:51).

Pkk terör örgütü silahlı propaganda birliklerini etkin kullandığı gibi siyasi kanadı olan cephe faaliyetlerini de kullanmaktadır. Cephe faaliyetleri kapsamında ülkemizde ve ülke dışında kendi yararları doğrultusunda mitingler, propagandalar gibi faaliyetler yürütmeye başlamışlardır (Akkurt, 2010:40). Pkk terör örgütünün Cephe faaliyetleri kapsamında yapılan mitingler, basın toplantıları ve örgüt için yapılacak olan bu türlü siyasi faaliyetler Cephe'nin alt kolu olan ERNK tarafından gerçekleştirilecektir (Demirel, 2011:314).

Örgüt bir taraftan silahlı eylemlerini bir taraftan da siyasi faaliyetlerini devam ettirmiştir. Örgüt belli bir zaman aralığında güvenlik güçlerimizle girdikleri çatışmalar ve operasyonlar sonrasında lider kadrosu seviyesinde elemanlarını kaybetmiştir. Özellikle örgütün lider kadrosunda kayıp vermesi örgütün prestijini ve elemanların güvenini oldukça sarsmıştır. Bu durumdan dolayı örgüt yaşamsal olarak

can çekişmeye başlamış ve eleman sayısı giderek azalmaya başlamıştır. Durumun vahameti karşında örgüt gidişata dur demek için Bekaa Vadisinde Helve Kampında 3.kongresini gerçekleştirmiştir (Özdağ, 2005:26).

Gerçekleştirdikleri bu kongreyle birlikte örgüt için sıkıntı olan konular ele alınmış, bunların düzeltilmesi konusunda ne gibi önlemler alacaklarını belirlemişlerdir. Özellikle lider kadronun ölmesiyle birlikte eleman sıkıntısı çeken örgüt bunu önlemek için de kararlar almıştır. Bu kongrenin asıl önemli kararı ise; silahlı kanadın yapısının ve içeriğinin değiştirilmesidir (Demirel, 2011:92).

#### **4.3.1.2 Dördüncü kongre**

Bu kongrede silahlı mücadelenin şiddetini arttırarak devam etmesi gerektiğini bu şekilde Kürt vatandaşlarının bir kazanımda bulunacakları belirtilmiştir. Vatandaşların ayaklanmasını sağlamak gerektiğini ve artık kırsal yerleşim yerlerinden metropollere yerleşmesi gerektiği bahsedilmiştir. Halkın ayaklanmasının ve şiddet eğilimli hareketlerde bulunmasının Kürdistan için yararlı olacağı söylenmiştir. Pkk terör örgütü gerçekleştirdiği konferans ve kongrelerle siyasal hareketlere hız vereceklerini göstermiştir. Siyasal alan faaliyetlerine gün geçtikçe önem veren örgüt bu tür etkinliklerle siyasi propaganda çalışmalarını arttırmıştır. Pkk terör örgütü bunların da ötesinde parti ve dernek gibi kuruluşları ele geçirmeye çalışarak siyaset alanında söz sahibi olmaya çalışmıştır. Parti ve dernek gibi yerleri ele geçirip, siyasi propagandalar sayesinde kendisine taraftar kitle oluşturacaktı. Askeri faaliyetlerin önemini her kongre ve konferansta dile getiren Öcalan'ın yavaş yavaş stratejilerini değiştirdiğini görmekteyiz. Örgüt yasadışı faaliyetlerde bulunduğu gibi artık yasal görünümlü yasal olmayan iş ve eylemlerin yürütülebilmesi içinde siyasi alan faaliyetlerine önem vermiştir. Örgüt artık yıllarca hayalini kurduğu hem yurtiçinde hem de yurtdışında söz sahibi olma idealini uygulamaya koymaya başlamıştır. Bunun içinde ülkemizde partileşme yolunda çalışmalara başlamıştır. Yurtdışı faaliyetlerinde ise; genellikle örgütü destekleyen yabancı devletlerin bünyesinde örgüt yanlısı dernek ve kuruluşlar oluşturmuşlardır (Törel, 2002:101-102).



Pkk terör örgütü Türkiye siyasetinde yer alma ve siyasete yön vermek için girişimlerde bulunmuştur. Bu girişimlerini ülkenin yerel seçimlerinde açık ve net bir şekilde ortaya koymuşlardır. Kendilerine yakın isimleri bazı partilerden aday göstermişlerdir. Örgüte yakın olan milletvekili adaylarının kazanmasını sağlamışlardır (Törel, 2002:117). Örgütün kazanmasını sağladığı milletvekilleri yurtiçinde ve yurtdışında katıldığı “Kürt” konulu sempozyum, konferanslarda yapmış oldukları söylemlerden dolayı partileri tarafından ilişkilerine son verilmiştir. Türkiye’nin zararına yaptıkları konuşmaları ve bütünlüğü bozacak söylemlerinden dolayı parti tarafından böyle bir karar verilmiştir (Pirim ve Örtülü, 2000:38-41).

#### **4.3.1.3 Üçüncü konferans**

Pkk terör örgütü 4. Kongreyi de bitirmiş akabinde yeni kongre ve konferanslara kapı aralamıştır. 4.Kongrede siyasal alan faaliyetlerinde oldukça büyük gelişmeler sağlamışlardır. Özellikle siyasi parti girişimleri ve kendilerine taraftar milletvekillerinin seçilmesini sağlamaları siyasi alanındaki başarılarını göstermektedir. Örgüt sağladığı bu başarıyı kaybetmek istememektedir. Daha da ilerleme göstererek yeni başarılar imza atmak istemektedirler. Bu düşünce doğrultusunda 3. Konferansı gerçekleştirmişlerdir. Siyasi bir yapıya geçişi sağladıklarını göstermek için kendilerine ait bir mecliste 3.Konferansı gerçekleştirmişlerdir. Bu meclisin adını da ideoloji ve hedefleri olan özgür Kürdistan kurma hayalini zihinlerde sürekli canlı tutabilmek için “Kürdistan Ulusal Meclisi” ismini vermişlerdir (Doğan, 2007:66).

Kürdistan Ulusal Meclisi’nin kurulmasıyla ve toplanmasıyla örgüt yeni hedeflere ulaşacağını umuyordu. İşler istedikleri gibi gitmemişti. Örgüt beklediği siyasal başarıyı bu mecliste elde edememişti. Bundan dolayı siyasi alan faaliyetlerinde örgütü daha da ileriye taşıyacak yeni bir stratejik yol belirlemeleri gerekiyordu. Bugüne kadar Kürt sorunu veya Kürdistan hayaliyle bilinçlere etki etmeyi başaran örgüt, monotonlaşmış bu hayali farklı yollarla canlandırmak istiyordu. Belirleyecekleri yeni yöntemde Kürt vatandaşlarını ana damardan etkileyecek bir proje olmalıydı. Örgüt faaliyetlerinin alanını genişletecek bir malzeme olmalıydı. Ayrıca örgüt, dindar kesimin insan canına kıymalarına karşı

olmaları ve “Müslümanlığa yakışmıyor”, “Müslümanlıkta böyle bir şeyin olamayacağı” gibi söylemlere karşı, dindar kesimi de kendi taraflarına çekmek için yeni bir yol bulmuştu. Yeni bir dernek benzeri bir kuruluş oluşturacaklardı. Oluşan yapının ismi de içeriği kadar önemliydi. Din kavramını ve Kürt kavramlarını içermeliydi. Bunun içinde oluşturacakları yapının adını “Kürdistan İslam Hareketi” koymuşlardır (Törel, 2002:130).

Örgüt gerçekleştirmiş olduğu 3.konferansla birlikte siyasi alanda kendi meclislerini oluşturma girişimlerinde bulunmuşlardı. Bu girişimde de örgüt tam anlamıyla bir başarı elde edememiştir. Örgüt bu konferansta tek bir alanda başarı sağlayacaktı. Artık Pkk terör örgütü gösterilen başarısızlıklar karşısında eskisi gibi eleman kaybetmemeye başlamıştır. Bu durum da örgüt elemanlarının örgüte bağlılığının arttırıldığını ve ideolojinin tam anlamıyla kavrandığını göstermektedir (Doğan, 2007:67).

#### **4.3.1.4 Beşinci kongre**

Bu kongre daha önce yapılan kongrelerden farklı bir özelliğe sahiptir. Daha önce yapılan kongreler, Pkk terör örgütünün güç kaybetmesi veya örgüt ve temellerinde oluşan olumsuz havayı düzeltebilmek için yapılmıştır. Örgüt faaliyetlerinde gerilemeye veya çöküntülere neden olan sorunların çözümleri için yapılmıştır. Önceki kongrelerin temeline bakıldığında can çekişen örgütü hayata döndürme yani örgüt için by-pass görevi görmüştür. Beşinci kongre ise bu amaçlardan bir kademe daha farklı olarak düzenlenmiştir. Beşinci Kongre ile birlikte örgüt can çekişme sorununu halletmiş artık atağa geçmiştir (Demirel, 2011:416).

Örgüt 5.kongrede alınan kararlar doğrultusunda daha öncekilere göre bakıldığında farklı yöntemlere başvurmuşlardır. Pkk bundan sonra sadece kendi yağında kavrulan bir örgüt olmaktan çıkarak kendi gibi Marksist-Leninist anlayışla kurulmuş sol görüşlü örgüt yapılarıyla içli dışlı olmaya başlamışlardır. Ülkemizde bulunan sol örgütlerle birlik olmuşlardır (Doğan, 2007:70). Örgüt yapmış olduğu bu ittifaklardan ve aldığı kararlardan sonra sıra kendini yurtdışında tanıtmaya gelmişti. Pkk terör örgütü bunu da yaparken Avrupa da kan emici katil bir örgüt olarak anılmak istemiyordu. Bunun için kendilerini şirin gösterecek faaliyetlerin

yapılmasını planlamışlardır. Faaliyetlerin başında “Kürt” teriminin de kullanıldığı sempozyum veya panel gibi etkinlikler gelmekteydi. Bu tür etkinliklerin başlıca konusu, Kürt meselesiydi. Kürt meselesi konusunu kendilerine amaç edinmiş gibi göstererek kendilerini de bu meselenin savunucusu ve öncüsüyümüş gibi lanse ettirmeye çalışmışlardır (Törel, 2002:136).

Pkk terör örgütünün Avrupa da uygulamış olduğu politikalarla Kürtlerin savunucusu olduğunu göstermenin yanında Türkiye'nin zararına olacak faaliyetlerin oluşmasını sağlamaya çalışmışlardır. Yurtdışında düzenleyecekleri olan faaliyetlerle kendilerine hayran bir kitle oluşturma arayışındadırlar. Kürt meselesini dünya gündeminde dile getirerek Türkiye'nin bu sorunu çözmediğini ve daha da ötesi Kürtlere ayrımcılık yapıldığı yalanlarıyla Türkiye'yi uluslararası arenada yalnızlaştırma politikası uygulamaya çalışmışlardır (Laçiner, 2002:7).

#### **4.3.1.5 Altıncı kongre**

Altıncı kongre düzenleneceği sıralarında Pkk terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN yakalanmıştır. Öcalan'ın yakalanması örgütte büyük yankı oluşturmuştur. Öcalan'ın yakalanması örgütü yeni stratejilere götürecektir. Liderlerinin yakalanmasını protesto etmek için yurtiçi ve yurtdışında faaliyetlerde bulunmuşlardır. Bu tür faaliyetler örgütün kendisini cephe faaliyetleri kapsamında özellikle siyasal alanda geliştirmelerine neden olacaktır. Öcalan'ın yakalanmasından sonra örgüt sözcüleri, Türkiye'ye bundan sonra olacaklar karşısında sorumlu olmadıkları konusunda sözler sarf edip tehdit etmişlerdir (Şafak, 1999:42).

Abdullah ÖCALAN'IN yakalanması askeri müdahaleler sonrasında olduğu gibi olmamıştır. Bu yakalama mücadelesi Türkiye'nin siyasi ve diplomatik mücadelesi sonrasında gerçekleşmiştir. Öcalan 1980 askeri müdahalesinden sonra kendine dost edindiği Suriye'de saklanma fırsatı bulmuştur. Türkiye'nin Suriye'ye yoğun siyasi bakılarından dolayı barınma olanağının sıkıntıya girdiğini anlayan Öcalan Yunanistan'a kaçmıştır. Öcalan Yunanistan'a kaçtığı gibi Türkiye'nin baskılarına şahit olunca yakalanma korkusuyla başka ülkelere de kaçmış ve buralarda sığınmıştır. Öcalan kaçtıktan sonra yurtdışındaki bağlantılarına güvenip dış ülkelerin

kendisine yardım edeceğini düşünmüştür. Bu sefer istediği gibi olaylar gelişmemiştir. Olayların gidişatını gören terörist başı fazla direniş gösterememiş ve Yunanistan'da Nairobi Büyükelçiliğine sığınmıştır. Bundan sonra siyasi ve diplomatik ilişkiler neticesinde Nijerya'ya getirilen terörist başı Türk yetkililere teslim edilmiştir (Yılmaz, 2011:278).

Terörist başının yakalanmasından dolayı örgüt faaliyet alanlarını farklı yönere kaydırma kararı almıştır. Yeni eylemlerini artık canlı bomba eylemleri gibi faaliyetlere dönüştürebilecekleri yönünde kararlar almışlardır. Örgüt, liderleri olan Abdullah ÖCALAN'IN yakalanmasını emperyalizmin bir oyunu olduğunu söyleyerek propaganda yapmışlardır. Örgüt elemanlarından bazılarını ülke dışına göndermiştir. Öcalan'a herhangi bir olası idam cezasının verilmesi akabinde faaliyet alanında değişikliğe gideceklerini ve farklı eylemlere başlayacaklarını söylemişlerdir. Söylediklerinin doğruluğunu ispat etmek içinde gerçekleştirdikleri bir eylem neticesinde güvenlik güçlerinin şehit olmasına neden olmuşlardır (Ergül, 2007:158-159).

#### **4.3.1.6 Yedinci kongre**

Pkk terör örgütü mensupları Öcalan'ın yakalanmasıyla birlikte ona verilecek cezayı beklemeye başladılar. Verilecek cezaya göre eylem ve politikalarında o yönde bir değişime geçeceklerdi. Beklenen gün gelmiş ve terörist başına verilecek ceza düşünülen gibi olmamıştı. Öcalan'a idam cezası verilmemişti. Bunu öğrenen örgüt mensupları artık kendilerini yenilemeleri gerektiğini düşünmüşler ve yeni planlar yapmışlardır (Özdağ, 2005:168).

Örgüt Abdullah ÖCALAN'a idam cezası verilmediğini öğrenmesi üzerine yeni planlar peşinde koşmaya başlamıştır. Bu planların başında ve yedinci konferansında temel kararlarını oluşturacak kaynaklar, terörist başının mahkemede kendini savunma amacıyla sunduğu kitap ve Öcalan'ın yeni yol haritası için sunduğu belgelerdir. Pkk terör örgütünün temel ideolojisi Marksist-Leninist düşünce temeline sahipti. Ayrıca bu temeller içinde de örgüt için belirlenen bazı kavramlar mevcuttu. Örgüt yeni yol haritasında bulunan ideoloji temelindeki kavramlarının bazılarını terk etti ve bazı kavramlarda ise anlam değişikliklerine gitti. Örgüt yeni yol haritasında ve

daha önce de izlemiş olduğu siyasallaşma politikası, 7.Kongrede tam anlamıyla gerçekleşme bile örgüt bu politikasının genelini uygulamaya koymuştur. Siyasallaşmada gerekli olan “demokratikleşme” gibi kavramları kullanmıştır. Pkk terör örgütünün hedefinde Özgür bir Kürdistan devleti kurmak vardı. Bu hayalinde de 7.kongrede alınan kararlarla değişikliğe gitmiştir. Örgüt bu kongre ile birlikte siyaset ve siyasallaşma kavramlarını kullanmayı öğrenmişti. Siyasallaşmanın tam anlamını ve kullanımını kavrayamayan örgüt bu kongre ile birlikte ve Öcalan’ın vermiş olduğu direktifler sonucunda siyasallaşmayı demokratik kılıfa sokmayı başarmışlardır. Siyasal alanda yedinci kongrede yapılan bir değişiklik ise; örgütün siyasi faaliyet kolu olan ERNK yapı ve isim değişikliğine giderek yeni demokratik düzende o da nasibini almıştır. Yerine demokratik terimini de “Demokratik Halk Birlikleri” ismini almıştır. Bu kongre ile birlikte örgüt her ne kadar siyasal alanda gelişmeler gösterse de silahlı alan mücadelesinde de gelişmeler göstermiş ve bu alanda değişimlere gidilmiştir. Silahlı alan mücadelesi de isim ve yapı değişikliğine gitmiştir. Silahlı kanat HPG (Halk Savunma Güçleri) adını almıştır. Öcalan her ne kadar yakalanmış ve cezaevinde olsa da, örgüt liderliği için yapılan seçimlerde açık farkla kazanarak örgüt liderliğini devam ettirecektir (Güler, 2010:87-88).

#### **4.3.1.7 Sekizinci kongre**

Örgütün düzenlemiş olduğu bir diğer kongre ise sekizinci kongredir. Sekizinci kongre yurtdışında gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirildiği ülke Irak’tır (Ergül, 2007:174). Sekizinci kongre yapılacağı zamandan önce dünya gündemini de etkileyecek bir eylem gerçekleştirilmişti. Bu eylem dünya tarihinde yapılan büyük eylemler arasına girmiştir. Eylemin gerçekleştiriş biçimi ve gerçekleştirildiği yer açısından dünya gündeminde bomba etkisi yapmıştır. Yapılan eylem bir intihar eylemidir. Eylemi gerçekleştiren örgüt ise; El Kaide terör örgütüdür. Bu örgütün temelinde din olgusu bulunmaktadır. Eylemi gerçekleştirdikleri yer ise dünyanın ekonomik merkezi olarak da bilinen dünya devi Amerika Birleşik Devletleridir. Burada bulunan ekonomi işleri ile uğraşan ikiz kuleli binaya saldırı düzenlemişlerdir. Bunu gören Pkk terör örgütü bu olayın bir ucunun kendine dokunacağını anlayınca yeniden bir yol haritası çizmeye karar verdi. Gerçekleştirmiş oldukları sekizinci kongre ile birlikte bu haritayı devreye sokacaklardır. Yol

haritalarının şekil alması saldırı sonrasında yaşanan olaylar sonrasında olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri kendilerine yönelik hunharca yapılan bu saldırı sonrasında terör örgütlerinin bulunduğu bir liste hazırlamıştır. Bu listede Pkk terör örgütü de nasibini almıştır. Terör örgütü listesinde kendilerini gören Pkk üyeleri çareyi isim değiştirmekle bulacaklarını düşünmüşlerdir (Doğan, 2007:82). İsim değişikliğini çare olarak gören Pkk terör örgütü yeni ismini KADEK (Kongreya Azadi Demokrasiya Kürdistan) olarak güncellemiştir (Demirel, 2011:243).

Pkk terör örgütü yaptıkları bu gelişmelerle ve değişimlerle siyaseti ve siyasallaşmayı iyi bir araç olarak kullanmaya başladıklarını göstermektedir. İsim değişikliklerine giderek daha önceki kongrelerle de aldıkları kararlarla da “demokratikleşme” kılıfına bürünmeye çalışmışlardır. Dünya kamuoyuna kendilerini kan emici bir örgüt olarak değil de daha demokratik ve haklarının peşinde olan bir örgüt olarak göstermeye çalışmışlardır. İsim değişikliği ve Pkk terör örgütünün yaptığı eylemlerle KADEK’in arasında bir bağlantı olmadığını söylemişlerdir. KADEK’in siyasal ve demokratik alanda faaliyet yürüttüğünü söyleyerek dış devletlerle arasını iyi tutmaya çalışmıştır. İleride uluslararası arena da söz sahibi olduklarında herhangi bir sıkıntıyla karşılaşmak istememektedirler (Demirel, 2011:419-420).

Örgüt yalnızca isim değişikliğine gitmemiştir. Siyasallaşma yolunda yapı değişikliğine de gitmiştir. “Parti Meclis” sistemine geçmişlerdir. Bu sisteme geçişle birlikte sözde özgür Kürdistan’a ait olan bayrağın da şeklinde değişiklik yapmışlardır. Bayraklarına kırmızı bir yıldız içine güneş resmi yerleştirmişlerdir (Ergül, 2007:174-175). KADEK’İN kuruluşunu ilan etmeleri ile birlikte örgüt temelinde bulunan halk savaşı stratejisinden de vazgeçmeye başlamıştır. Örgüt KADEK ile birlikte siyasal alandaki faaliyetlerini arttırmak istemiştir. Örgüt bu kuruluşu kullanarak amaçlarının silahlı mücadele olmadığı asıl amaçlarının siyasi alanda demokratik bir mücadele olduğunu söylemişlerdir. Ayrıca; örgüt vermiş olduğu bu mücadeleyi sadece kendileri için değil, tüm Kürt halkı için verdiklerini söylemiştir. Bu söylemlerle yapılan mücadeleyi genele yaymak istemişlerdir (Doğan, 2007:85).

#### 4.3.1.8 Dokuzuncu kongre

Bu kongreyle birlikte de diğerlerinde olduğu gibi örgüt yeni değişimlere imza atacaktır. Bu kongre yapıldığı yer açısından da örgüt açısından önem taşımaktadır. Örgüt için önemli olan Kandil Dağı'nda yapılmıştır. Bu kongreyle birlikte kurulan KADEK'te değiştirilecektir. KADEK'in yerini Kürdistan Halk Kongresi (Kongra-Gel) almıştır (Demirel, 2011:424). Kongra-gel olmasının nedeni ise; KADEK istenilen kadar dış devletlere iyimser gösterilememiştir. Örgütün amacı Pkk ismi ile oluşturulacak olan terör listesine girmemektir. Örgüt bunu başaramamıştır. Oluşturmak istediği siyasi zeminle birlikte legal bir şekilde uluslararası kuruluşların arasına girmek istemiştir. Bunu da KADEK ile sağlayamayan örgüt kurtuluşu Kürdistan Halk Kongresi ile birlikte çıkar yolu aramıştır. Kürdistan Halk Kongresiyle birlikte örgüt demokratik olan birçok alanda gelişmeyi sağlayacağını düşünmüştür (Yılmaz, 2011:150). Örgüt kendisini uluslararası çevrede temsil edecek olan yeni oluşum Kongra-Gel'in siyasi zeminde faaliyet yürüteceğini söylemiş ve kesinlikle bu yapının silahlı kanatlarıyla ilgisinin bulunmadığını belirtmiştir. Silahlı faaliyetlerini içlerinde bulunan başka bir oluşumun gerçekleştirdiğini söylemişlerdir. Bu tür söylemlere gerek duymalarının amacı ise; kendilerini siyasi alanda temsil edecek olan Kongra-Gel'in yapılacak olan silahlı eylemlerden sorumlu tutulmasını istemedikleri için bu tür söylemlere başvurmuşlardır. Böylelikle siyasi alanda gerçekleştirecekleri faaliyetlerde sağlam temeller üzerinde kalmak istiyorlardı. Bu gelişmelerde örgütün siyasallaşmaya ne kadar önem verdiğini göstermektedir (Demirel, 2011:424).

Siyasallaşmaya önem veren örgüt Kongra-Gel'in de kurulmasıyla birlikte köklü değişikliklere adım atmıştır. İlk kurulduğu günden bugüne kadar geçen sürede örgütün temel düşüncesinde ve amacında uzun süreli halk savaşı stratejisini kullanarak sadece Kürtlere ait olan özgür bir Kürdistan Devleti kurma hayalleri vardı. Örgüt, dünyanın önem verdiği gelişmelere de bakarak kendini yenilemiş ve bu doğrultuda adımlar atmıştır. Örgüt yeni kuruluşu ile birlikte bağımsız bir devlet kurma hayalinden vazgeçmiştir. Yeni hayali ve stratejisi ise; Türkiye'de bir Kürt Sorunu olduğunu ve bu sorunun çözümü içinde demokratik yolları kullanarak bu sorunu çözüme kavuşturacaklarını söylemişlerdir. Kürt sorunu olduğu söylemleriyle

asıl karakterist yapıları olan bölücülük faaliyetlerini Türkiye’de uygulayacaklardı. Dünyaya da gelince, demokratik ortamda kendi haklarını siyasal bir zeminde arayan Kürt vatandaşlarının temsilcisi konumunda görünerek kendilerini siyasal bir topluluk olarak göstereceklerdir (Demirel, 2011:262).

KADEK’in oluşturulmasının bir diğer nedenini ise; terörist başı Abdullah ÖCALAN’dır. Öcalan yakalandıktan sonra yargılama süreci başlamıştı. Öcalan yargılandıktan sonra çıkan sonuç ise uzun sürecek bir hapis cezasıydı. İdam cezası beklenirken farklı gelişmeler sonucunda hapis cezası kararı alınmıştır. Öcalan uzun süre hapiste kalacağından dolayı hem kendi rahatlığını sağlamak zorundaydı hem de örgüt felsefesini içeride de olsa sağlam tutabilmeliydi. Bunun içinde barış ve demokrasi gibi söylemlerle bu stratejisini uygulamaya koydu. Öcalan Türkiye’den silahlı birliklerin de bir süreliğine Irak’ın kuzey Bölgesine çekilmesini emretti. Yapmış olduğu barış söylemlerini bu şekilde desteklemiş oldu. Silahlı birliklerini Irak’ın kuzeyine çekti fakat her zaman da silahlı birliklerini eylem ve faaliyetlerine hazır hale getirtirdi. Öcalan hapisanelerde uzun zaman kalacak ve uzun sürede kendi planı çevresinde örgüt yönetimini içeride bulunduğu yerden yönetecektir (<http://www.manaz.net/arastirma/pkk-kadek>).

Siyasalaşma hedefleri doğrultusunda kurulan Kongra-Gel belli bir süre faaliyeti düzgün bir şekilde yürütmüş daha sonra Kongra-Gel içerisinde de kutuplaşmalar ortaya çıkmıştır. Öcalan giden bu kötü gidişat karşısında yine kontrolleri ele almış ve Kongra-Gel için tekrar bir kongrenin yapılması gerektiğini söylemiştir. Öcalan bu söylemlerini yaptığı sırada hapiste olduğu için bu kongreye güvendiği sağlam birinin liderlik yapması gerekiyordu. Bunun içinde Halk Savunma Güçlerinin de başında bulunan Murat KARAYILAN isimli örgütün silahlı kanadının liderini, yapılacak kongrenin başkanı olmasını istemiştir (Egm, t.y:371). Örgüt Kongra-Gel için yaptığı ikinci toplantısında yeni yol haritalarında sivillere zarar verilmemesi gerektiği söylenmiştir. Örgütün kırsal alan faaliyetlerine Türk güvenlik güçleri tarafından herhangi bir operasyon olursa hiç tereddütsüz karşılık verileceği kararları alınmıştır (Akkurt, 2010:67).



#### **4.3.1.9 Onuncu kongre**

Bu Kongre de diğer kongre gibi Irak'ın kuzeyinde bulunan Kandil'de gerçekleştirilmiştir. Kongrenin yapılmasının nedenleri arasında örgüt içinde meydana gelen kutuplaşmalardan dolayıdır. Örgüt içerisinde oluşan huzursuzluklardan dolayı bu ortamı tekrar düzelterek için de bu kongre düzenlenmiştir.(Demirel, 2011:262) Örgüt daha önce gerçekleştirilen kongrelerde siyasallaşmaya çalışan, demokratik kavramları kullanan bir imaj oluşturmaya çalışmıştır. Amerika'da gerçekleştirilen terör eylemi sonrasında oluşturulacak terör listesine girmek istemeyen Pkk terör örgütü sıklıkla isim değişikliğine gitmiştir. Yaptığı isim değişikliği ile başarılı bir sonuca erişememiştir. Pkk terör örgütünün her çabasına rağmen isim değişikliği yaptığı kuruluşları da örgüt listesine girmiştir. Bu durumda örgütün gerçekleştirmiş olduğu politikaların ne kadar yanlış olduğunu göstermektedir (Akkurt, 2010:67).

Bir diğer çözülemeyen sıkıntı ise; Öcalan'ın önceki kongrelerde almış olduğu demokratikleşme yönündeki kararları etkisiz olmuştur. Etkisiz olması her ne kadar örgüt mensupları tarafından olumsuz görünmediği izlenimi verilmeye çalışılsa da örgüt içinde sessiz bir şekilde kutuplaşmalara ve ayrışmalara neden olmuştur. Örgüt içinde Öcalan'ın kendi başına karar vermesi ve aldığı kararların başarısızlıkla sonuçlanması siyasalaşma sürecinde yaşanan başarısızlığı göstermiştir. Bu da örgüt içinde çatlak seslerin meydana gelmesine neden olmuştur. Örgüt içinde meydana gelen kutuplaşmalar daha çok dindar kesim ve yenilikçi kesim arasında meydana gelmiştir. Ortaya çıkan kutuplaşmalar ve farklılaşmalar nedeniyle de örgüt içi birçok infazın gerçekleşmesine neden olmuştur (Doğan, 2007:90).

#### **4.3.1.10 Onbirinci kongre**

Gerçekleştirilecek olan 11.Kongre her zaman olduğu gibi yine Öcalan'ın istemesi üzerine yapılmıştır. Öcalan'a göre daha önce Pkk terör örgütünün isim değişikliğine giderek bir çok farklı kılıflara bürünmeye çalışması faydalı olamamıştır. Abdullah ÖCALAN ve ekibinin istediği yönde bir faaliyet gerçekleştirmemiştir. Bu Kongre'nin yapılaş amacı da bundan dolayıdır. Bu dönem örgüt için yeni bir oluşum kongresidir (Doğan, 2007:92).

Öcalan'a göre daha önceki yapılan kongrelerde alınan kararlar doğrultusunda kurulan Kongra-Gel ve Kadek gibi yapılar örgüte bir fayda sağlamamıştır. Bundan dolayı Öcalan Pkk terör örgütünü güncelleme ve yenileme çabasına girmiştir. Öcalan'ın aklında Pkk terör örgütünü siyasi tabanlı bir parti olarak yeniden düzenlemek vardı. Siyasi tabanlı bir parti meydana getirmek içinde bu siyasetin nasıl yürütüleceği ve neyi hedef alacağı gibi konular hakkında konfederalizm projesi oluşturmuştur. Bu projenin adı Koma Komelen Kurdistan (KKK) olarak belirlenmiştir (Yılmaz, 2011:163-164).

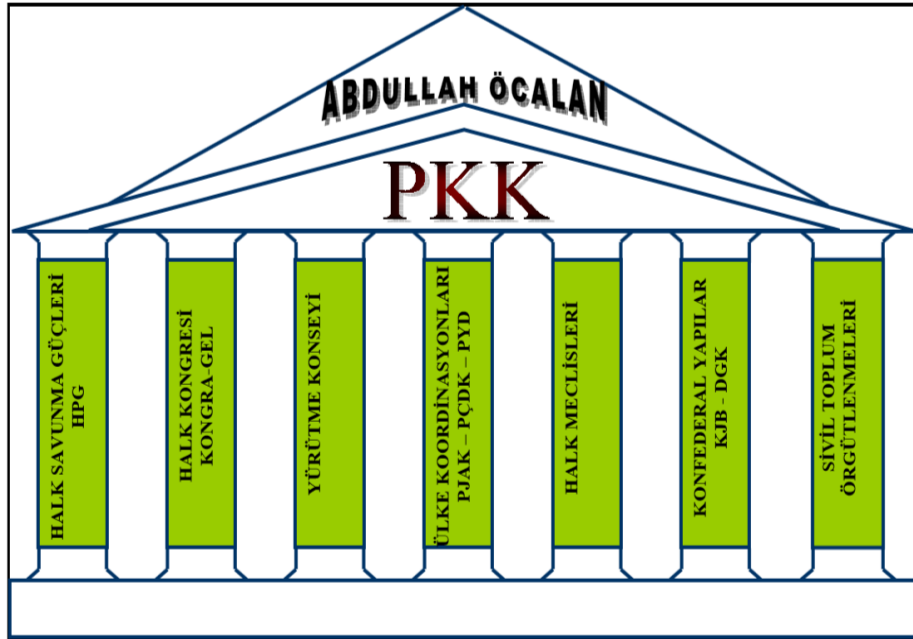
Örgüt KKK'yı ifade ederken silahlı faaliyet alan olmadığı, siyasi tabanlı bir konfederalizm yapı olduğunu, bu yapının demokratik bir şekilde olduğunu söylemiştir.(Doğan, 2007:109) Örgüt bu kongreye kadar yaptıkları söylemlerinde farklılaşmaya giderek bağımsız bir Kürdistan kurma hayali yerine artık demokratikleşmiş bir siyasi yapı oluşturmak istediklerini söylemiştir. Yaptıkları gelişmelerle bu söylemlerinin arasında zıtlıklar vardır. Demokratikleşme adı altında Türkiye üzerinde bölücülük faaliyetlerini hiç durmadan yine de devam ettirecektir. Bu kongre Pkk terör örgütü için yapılacak olan değişikliklerin sonunu kapsamaktadır. 11. Kongre ile birlikte örgüt ideolojisinde ve yol haritasında değişiklik yapacağı son durak olarak nitelendirebiliriz. Örgüt adına yazılan tezler, paradigmalara baktığımızda örgüt için bundan sonra hangi noktada da olduğunu daha iyi görmekteyiz (Yılmaz, 2011:169).

Örgüt 11.kongre ile birlikte Kürt halkına demokratik bir alanda kendi içlerinde örgütlenebileceğini benimsetmek istemiştir. Kadınların da erkeklerle eşit olduğunu ve genellikle egemen güç olan erkekler karşısında kadının da söz sahibi olabileceği konusunda ilkeler sunmuşlardır. Kürtlerin kendilerine ait olan kültürlerini, geleneklerini yaşatması ve dil ve dini yapısını da koruması gerektiği, diğer diller kadar kendi dil yapılarının da önem arz ettiğini belirtmişlerdir. Kendilerine yönelecek tehlikelere ve sömürge güçlere karşı her zaman savunmalarını yapmaları gerektiği konusunda telkinlerde bulunmuşlardır (Yılmaz, 2011:168).

Örgüt dünden bugüne gerçekleştirdiği kongre ve konferanslarla siyasallaşmaya önem vermiştir. Kendisini uluslararası arenada terör örgütü olmaktan

çok demokratik olarak hakkını arayan bir halk savunucusu görünümü vermeye çalışmıştır. Örgüt bu amaçları doğrultusunda silahlı kanadı olan Halk Savunma Güçleri örgütten ayrılarak bağımsız bir organ haline getirilmiştir. Böylece örgütün silahlı kanatla ilgisinin olmadığı görüntüsü verilmeye çalışılacaktır. Örgüt sadece kendisini siyasal zeminde hareket eden bir parti imajı oluşturacaktır (Doğan, 2007:115).

Öcalan yaşanan bu gelişmelerden sonra Türkiye'ye de önerilerde bulundu. Türkiye'nin Kürtler ve Türklerin yoğun olduğu bölgelerin eyalet sistemine göre bölünmesini istedi. Asıl işleri bölmek olan örgüt ve lideri bu işlevlerini yerine getirmek istiyordu. Yapılan bu söylemlerden sonra konfederalizm adı altında başkaldırma hareketleri başladı. Kürt vatandaşlarının yoğun olduğu bölgelerde Öcalan için mitingler düzenlenerek propaganda faaliyetleri devam etti. Faaliyetler devam ederken kendilerine karşı olası güvenlik güçlerinin tepkisine karşı örgüt yapısını il meclislerine ayırdılar (Temizöz, 2012:436).



**Şekil 3 – Kürdistan Demokratik Konfederalizmi Meydana Getiren Kolları**

KAYNAK: Yılmaz, Ömer, “PKK Terör Örgütünün Siyasal Alan ve Legalleşme Faaliyetleri” (1975– 2006), Yüksek Lisans Tezi,s. 172.

### 4.3.2 Siyasallaşma Yolunda Örgütün Parti Kurma Faaliyetleri

Örgüt kurulurken siyasal temelli olarak kurulmuş fakat silahlı mücadele yöntemini kullanmayı seçmiştir. Daha sonra siyasallaşmanın önemini kavrayarak bu faaliyete ağırlık vermişlerdir. Özellikle örgüt lideri olan Öcalan gerçekleştirmiş olduğu kongrelerle ve konfederalizmler ile bunu net bir şekilde göstermiştir. Bu çabalar sonrasında Öcalan siyasal alana tam bir giriş yapmak istiyordu. Bunu da partileşme yoluna giderek, Kürtlerin hakkını savunan bir parti inşa ederek siyasal alan faaliyetine net bir şekilde geçiş yapacaktır (Törel, 2002:151).

Öcalan siyasi faaliyetlerine ayrı bir önem vermekteydi. Bu önem kendisinin güvenlik güçlerimiz tarafından yakalanmasından sonra daha da artacaktı. Bunu güvenlik yetkililerimiz ve devlet kurumlarımız bilmekteydi. Düşünüldüğü gibi de olmuştu. Öcalan yakalandıktan sonra parti taban faaliyetlerine kaymaya başlamıştı. Örgütün bu şekilde siyasi tabana kayma faaliyetlerinin bir nedeni ise dış devletlerdir. Bugüne kadar hiç yalnız kalmayan ve dış devletler tarafından sürekli destek gören örgüt yine dış devletlerin yönlendirmeleriyle hareket ederek siyasi alan faaliyetlerine kaymışlardır. Örgütü artık daha iyi kullanabilmeleri için demokratikleşen dünyada şiddetten uzaklaştırarak demokratik bir yapıya büründürmek istiyorlardı. Böylece onlar için piyon vazifesi yapan ve yapmaya da devam eden örgüt sayesinde olumlu hamleler yapacaklardı (Milliyet Gazetesi, 1998:20).

Pkk terör örgütünün siyasal hamleler yapacağı önceden tahmin edilebiliyordu. Özellikle Öcalan'ın yakalanmasından sonra yapılacak hamle bu yönde olacaktı. Dönemin Başbakanı, Genel Kurmay Başkanı'na bu konuda edinilen bilgileri aktardı. Örgütün artık silahlı eylem tabanından siyasal bir tabana kayacaklarını ve bu konuda azami derecede dikkatli olunması gerektiğini söyledi. Bunu öğrenen silahlı kuvvetlerimiz, bu konuyla ilgili bir değerlendirme yapmışlardır. Örgütün siyasal faaliyetlerinde basın ve yayın araçlarını kullanarak Kürt toplumunu etkilemeye çalıştığını ve yaşanan bu gelişmeler ışığında örgütün siyasallaşma faaliyetleriyle Pkk için farklı bir alan oluşturduğu belirtilmiştir. Örgütün farklı bir alan oluşturmasının sadece Türkiye için yapılan bir alan oluşumu olmadığı ve tehlike boyutunun da sınırları aşacağı ifade edilmiştir. Örgüt sesini, özellikle Türkiye'nin Avrupa

standartlarına uyma sürecine denk getirerek arttırması ve siyasal alanda kendilerini de Avrupa devletlerine tanıtma girişim olayları tesadüf olarak görünmemektedir. Bu durumda ülkemiz için ileride bazı tehlikelerin oluşabileceği konusunda güvenlik güçlerimize uyarıda bulunmaktadır (Milliyet Gazetesi, 2000:22).

Örgütte yaşanan bu gelişmeler ve güvenlik güçlerimizin tehlikeyi önceden tahmin etmesi üzerine yaşanabilecek olayları önlemek için güvenlik kurulu toplanmıştır. Örgütün artık silahlı faaliyetlerini bir yere kadar yürüttüğünü asıl tehlikenin bu günden itibaren başladığı konusunda sözler söylenmiştir. Siyasal faaliyetlerin legal görünümlü olacağı fakat yapacakları eylem ve planların illegalite hedefli olacağı belirtilmiştir. Kürtçülük faaliyetlerini savunan HADEP'in (Halkın Demokratik Partisi) de bu amaç doğrultusunda hareket edebileceğine dikkat edilmesi gerektiği istenilmiştir (Bila, 2001:16).

Siyasallaşan örgütün oluşturacağı tehlikelerin farkında olan Türk Devleti buna göre tedbirlerini almıştır. Örgütün siyasallaşmasıyla şiddet ve ölümler bitmeyecektir. Halktan bazı kesim siyasallaşmayı bir silahsızlaşma süreci gibi algılamış ve destek vermiştir. Örgütün artık silah kullanmayacağını ve haklarını parlamentoda çözmeye çalışan siyasi bir topluluk olarak görmeye başlamışlardır. Örgüt kurulduğundan bugüne kadar silahlı faaliyet alanından siyasal alana geçmeye çalışmıştır ama bunun nedeni şiddeti, ölümü bitirmek değil aksine siyasal alanı kullanarak legal görünüm altına girerek bu işleri sessiz halletmekti. Örgütün sadece düşündüğü kirli planlar içinde bunlar yoktu. Örgüt bugüne kadar sürekli kırsal alanda gerilla faaliyetlerini sürdürdü. Faaliyetlerini kırsal alanda sürdürmeleri güvenlik güçlerimizin hedef tespitinde de kolaylıklar sağlamaktaydı. Bunun farkında olan örgüt, siyasallaşma alan faaliyetleri söylemi altında kırsal alanda faaliyet yürüten gerillalarının şehirlere, metropollere kaydırmak istedi. Böylelikle teröristi ve masumu ayırt etme de zorluklar meydana gelecektir. Örgüt elemanları da güvenlik güçlerimize karşı deşifre olmamış olacaktır. Böylelikle Örgüt hayranlarına karşı daha da hayranlık katacaktır. Destekleyenler gözünde örgüt kırsal alanda, siyasal alanda, şehirlerde ve birçok yerde faaliyet yürüttüğü görülerek taraftarları tarafından örgütün güçlü olduğu kanaati uyanacaktır. Örgüt halkına haklarını her alanda aradığını ve bunun için çetin bir mücadele içinde olduklarını ispatlayacaklardır. Bu türlü faaliyetlerle de

ideolojisinin tam anlamıyla pekişmesi sağlanacaktır. Örgüt bu faaliyet alanlarını daha da genişleterek siyasi partiler kurarak ve bu partilerin birçok yapılanmasıyla birlikte örgüt ruhunu ve ideolojisini tüm yurdu kuşatacak şekilde anlatmayı kendine amaç edinmiştir (Kasımoğlu, 2011:91).

Kuruluşundan bugüne Pkk terör örgütü her zaman silahlı faaliyetleri kullanmış ve bu faaliyetlerinden vazgeçmeyeceklerini dile getirmişlerdir. Daha sonra gerçekleştirdikleri strateji değişiklikleri ile siyasallaşma alanına kaymaları bu alana silahlı faaliyet alanından daha çok önem verdiklerini göstermeye başladı. Siyasallaşma ile örgüt kendine gönül bağı ile bağlı olan resmiyette bir illiyeti bulunmadığı görüntüsü verdikleri dernek, parti vb. birçok siyasal oluşumlar meydana getirerek siyasal alan faaliyetlerinde bu oluşumları kullanacaklardır. Siyasi parti ve dernek kurma çabalarında da kalmamış ve resmiyette kurulu olan partilere gizlice girme faaliyetlerinde bulunmuşlardır. Bu yaşanan olaylar ve gelişmeler bize örgütün bugüne kadar önem verdiği değerlerin artık değiştiğini göstermektedir. Siyasallaşma ile bugüne kadar yasadışı yapıda olan örgüt siyasallaşma ile yasal bir görünüm sağlayacaktır (Törel, 2002:102).

Örgüt siyasallaşma alanına kayarken yapısında bir kabuk değişimi olduğu görüntüsü vermeye çalışacaktır. Bu görüntüyü verebilmek için de siyasal bazı terimleri ve söylemleri kullanması gerekiyordu. Bundan dolayı da örgüt halk tarafından da olumlu karşılanacak demokrasi, özgürlük, hak, eşitlik gibi kavramları kullanmayı seçmiştir. Herkes tarafından olumlu terimleri ve söylemleri kullanmasının nedeni ise; siyasal alana geçtiği zaman büyük halk kitlelerini, oluşturacağı siyasal yapıların arkasından götürerek silahlı faaliyetlerle yapamadığı uzun süreli halk savaşının başka bir versiyonunu demokratik alanda sağlayabilmektir. Örgüt siyasal alanda yapacağı siyasetlerde örgüt misyonu için değil de Kürt Halkı için bir hak arayışı içinde olduğunu göstermek istemiştir. Böylelikle Türkiye'yi bölmek için ilk kurulduğunda gerçekleştirdiği eylem ve planlarını bu defa da siyasal alanda Kürt halkının hakkını savunucusu olarak gerçekleştirmeye çalışacaktır. Örgüt yaptığı ilk söylemlerde Kürt halkının Türkiye tarafından sömürüldüğü ve eziyet görerek geri plana atıldığı yönündeydi. Bu sömürüyü de sonlandırmak için kendilerine ait olacak özerk bir Kürdistan Devleti kurmaları

gerekmekteydi. Siyasallaşma ile bu söylem tamamen farklılaşarak devlet kurmak yerine özgürlükçü ve demokratik bir yapı oluşturmaları olmuştur. Genel olarak baktığımızda üzerine giydiği elbise daha renkli ve canlı fakat içinde bulunan vücut, beyin aynı düşünce ve ideoloji yapısı içinde hareket etmeye devam etmektedir (Yılmaz, 2011:173).

#### **4.4 PKK’NIN SİYASALLAŞMASI VE KÜRT SİYASİ PARTİLER**

Pkk terör örgütü kendi fikri ideolojisini geniş bir kitleye benimsetebilmek ve yayabilmek için legal görünümlü siyasi parti kurma çabalarına girmiştir. Bu doğrultuda kurmuş oldukları siyasi partiler aşağıda ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

##### **4.4.1 Halkın Demokrasi Partisi (HADEP)**

Örgüt siyasallaşma faaliyetlerine oldukça önem vermeye başlamıştı. Bu faaliyetler kapsamında artık örgüt kendine ait olan ve illegal olarak gözükmeyecek bir legal parti kuracaktır. Örgüt yürütmüş olduğu silahlı mücadeleden sonra uluslararası arena da söz sahibi olabilmek için siyasallaşma mücadelesi vererek legal alan görünümlü parti meydana getirecektir. Pkk terör örgütü Lideri Abdullah ÖCALAN’da bu tür faaliyetlere önem vermiş ve faaliyetlerin nasıl olacağı konusunda yönlendirmelerde bulunmuştur. Öcalan bu tür konularda örgüt elemanlarına direktiflerde bulunmuştur. Zamanında nasıl silahlı mücadele önemliyse şimdi de siyasal mücadelenin önemi konusunda vurgular yapmıştır. Siyasal mücadele ve önemi hakkında Öcalan’ın örgüt elemanlarına yaptığı vurgular yeterli olmamış bundan dolayı Öcalan’da en iyi anlatım yolunun ve daha sonra örgüte katılacak olanların da siyasal konuyu daha iyi kavramaları için siyasi planlar ve yol haritası hakkında kendi bir kitap kaleme almıştır (Törel, 2002:152).

Öcalan’ın direktifleri ve siyasi faaliyetlere verilen önem üzerine yeni bir parti inşa edilmeye başlandı. Bu faaliyetler sonrasında da örgüt faaliyetlerini sürdüreceği olan HADEP (Halkın Demokrasi Partisi) isimli parti kurulmuştur. Bu parti kuruluşunda Kürt halkının haklarını savunacağını ve politikalarını bu şekilde sürdüreceğini söylemişlerdir. Bu söylemler doğrultusunda 11 Mayıs 1994 tarihinde kurulmuştur ([https://tr.wikipedia.org/wiki/halk%c4%b1n\\_demokrasi\\_partisi](https://tr.wikipedia.org/wiki/halk%c4%b1n_demokrasi_partisi) 08.04.2016).

HADEP (Halkın Demokrasi Partisi) kurulurken Kürt halkının haklarını savunacağını söylemiş ama parti daha sonra bu işlevini yerine getirememiştir. Legal görünümlü olarak kurulacak ve illegal faaliyet yürütme planı yapılan partinin amaçları devlet tarafından deşifre edilmeye başlamıştı. Hadep yürüttüğü politikalar ile Pkk terör örgütünün ideolojisini ve planlarını amaç edinmektedir. Pkk terör örgütünün son zamanlarda siyasallaşma alanında çaba göstermesi HADEP üzerinde de doğal olarak etki etmektedir. Pkk terör örgütü siyasallaşarak demokratik bir tavır içine girmeye başlamış ve bir bakıma devletle silahlı mücadele yerine aynı masaya oturarak siyasi mücadeleyi temel almaya başlamıştır. Pkk terör örgütünün bu mücadelesi sonrasında HADEP de devletle siyasi ilişkilere girecek şekilde çalışmalarını sürdürmüştür. HADEP'in gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler planladıkları gibi legal olarak görünmeyip illegal olduğu yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamıştır. Faaliyetlerinin deşifre edilmesiyle birlikte HADEP politika değişikliğine gidecektir. HADEP kendi yapısında yenilikler meydana getirmeye başlayacaktır. Kurulduğu günden bugüne Kürt Vatandaşlarının hakkı ve Kürtçülük faaliyetleri yönünde siyaset yapan HADEP, faaliyetlerinin deşifre edilmesiyle birlikte bu tür söylemlerinden uzaklaşmaktadır. Yeni geliştireceği politikalarla birlikte HADEP sol tabanlı bir oluşum faaliyeti benimseyecektir. HADEP'in söylemlerini değiştirmesi ve yol değiştirmesi Pkk terör örgütünün artık siyasi faaliyetle işlerini yürütmek istemesinden dolayı etkili olmuştur. Terör örgütü lideri illegal faaliyetlerini legal görünümlü bir partiye yürüttürebilmesi için illegal alanda ün yapmış partisinin adını kullanmak istememektedir. Öcalan'da bu konu üzerinde oldukça fazla durmuş ve HADEP'e bu konu hakkında rol biçmiştir. Öcalan HADEP'e bu rol içinde hangi senaryoyu oynayacağı konusunda da bilgiler sunmuştur. Öcalan HADEP'in yapmış olduğu faaliyetleri olumlu karşılamamaktadır. Öcalan HADEP'in Türkiye siyaseti ile bütünleşmediğini ve bu durum böyle devam ederse ileride çok büyük sıkıntıların çekileceğini ve partinin ömrünü giderek kısaltacağını belirtmiştir ([https://tr.wikipedia.org/wiki/halk/%c4%b1n\\_demokrasi\\_partisi](https://tr.wikipedia.org/wiki/halk/%c4%b1n_demokrasi_partisi) 08.04.2016).

HADEP kurulduktan sonra yürüttüğü faaliyetler sonrasında sıra seçimlere gelmişti. Öcalan'ın da yakalanması her ne kadar HADEP'in moralini azaltsa da siyasi faaliyet hedefleri sonrasında seçime girmiştir. HADEP yapılan seçim



sonrasında istediği oy hedefine ulaşamamıştır. Bunu kendini destekleyen kişilere kayıp olarak göstermemek için yerel olarak yapılan seçim sonuçlarıyla kaybını önlemeye çalışmıştır. Böyle yaparak partiyi destekleyenlerin, desteklerinin boşa gitmediği görüntüsü verilmiştir (<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id>).

HADEP calan'ın yakalanmasının ardından yapılan seçimde istediğine ulaşamadığından dolayı kendini yenilemeye çalışmıştır. Öcalan'ın, partinin kurulduğundan bugüne söylemiş olduğu Türk siyaseti ve Hükümeti ile i içe olmaları gerektiği konusuna dikkat etmeye çalışmışlardır. Türk Hükümeti tarafından yapılan davete iştirak etmişlerdir (<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=95531>).

Öcalan'ın yer yer düşüncelerine uyan bazen çizgi sapması geçiren HADEP Türkiye genelinde gerçekleştirilen seçimlerde istenilen oy oranını elde edememiştir. HADEP'in kuruluşundan sonra yapılan seçimlerde oy oranı ilk kurulan bir parti için fazla gibi gözükse de calan bu oranları bu şekilde istemiyor ve beklemiyordu. Öcalan HADEP için beklediği oran seçim barajı olan yüzde on oranını geçmektir (şimşek, 2006:113-114). Olaylar calan'ın tahmin ettiği ve istediği şekilde gitmemiştir. HADEP fazla oy almasına rağmen seçim barajını geçememiştir. Partinin barajı geçemediğini gören calan, HADEP yöneticilerine uyarı mahiyetinde sözler söylemiştir. Partinin niye seçim barajını geçemediği konusunda ve partinin geleceği için nasıl çalışmalar yürütebilecekleri konusunda parti yöneticileriyle bir araya gelerek değerlendirme yapmaları gerektiğini söylemiştir (<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=109336>).

Hadep yöneticileri calan'ın uyarıları üzerine değerlendirme toplantısı yapmışlardır. Toplantı neticesinde neleri eksik yaptıklarını ve neler yapmaları gerektiıklarını ortaya çıkartmışlardır. Partinin aceleci tavırlar da bulunduğunu ve seçimlere girerken yanlış adayların gösterildiği üzerine fikir birliğine varılmıştır. Ayrıca partide yapılan bir eksiklik ise; kurulduğu günden bugüne yapmış olduğu Krtlk söylemleri ve sadece Kürt halkının partisi olma özelliğini göstermesinden dolayı yeterli seçim barajına ulaşamadıkları düşüncesine varmışlardır. Tekrar yapılacak bir seçimde başarıyı elde edebilmeleri için sadece belli bir kesimin partisi olmayı bırakıp bir Türkiye Partisi olma özelliği göstermeleri gerektiğini

söylemişlerdir. Bundan sonra yapacakları seçim çalışmalarına bu yönde istikamet vereceklerdir. Parti çalışmalarına artık belli bir bölge ve yöre bazlı olarak değil tüm Türkiye'yi çevreleyecek şekilde yapılacak bir parti çalışma sistemi belirlemişlerdir (<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=112323>).

Hadep'in kirli yüzü ortaya çıkmaya başlamıştır. Hadep'li belediye başkanlarının Pkk terör örgütüne içte ve dışarıda yardım ettikleri ortaya çıkmıştır. Bundan dolayı birçok belediye başkanını hakkında davalar açılmıştır. Hadep'li Belediye Başkanları, daha önceden Pkk terör örgütünün siyasal kanadı olan Cephe faaliyetinde yer alan ERNK koluna bağlı olarak hareket ettikleri ortaya çıkmıştır (Hürriyet, 2000).

Pkk terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN yakalandıktan sonra vermiş olduğu ifadelerde de Hadep'in Pkk'dan beslendiğini açık ve net olarak ortaya çıkarmaktadır. Hadep'in ilk kurulacağı sıralarda PKK'dan ekonomik ve ideolojik olarak yardım aldığını açık ve net şekilde ifade etmiştir. HADEP'in oluşumunda ve yapılanmasında PKK'nın yönlendirmelerinin olduğunu eğitim sisteminin partide farklı isim alarak partinin bazı kollarında bu faaliyetlerinin gerçekleştirildiğinden bahsetmiştir. Örgüt illegal alanda yapmış olduğu dağ alanlarına eğitim için gönderdiği eleman faaliyetlerini Hadep ise farklı isimler altında ve legal görünümlü olarak bu faaliyetlerini sürdürmüş olduğunu söylemiştir. Hadep'in gerçekten siyasal alanda faaliyet yürütmek için kurulmuş olan bir parti olmadığını, kendi kararlarını kendisinin veremediğini ve Pkk terör örgütünden ayrı faaliyet yürütemediğini söylemiştir. Hadep üyelerinin cezaevinde bulunan örgüt liderleri tarafından talimat aldığını ve bu talimatlar doğrultusunda hareket ettiklerini söylemiştir (<http://www.turkiyegazetesi.com.tr/Genel/a51476.aspx>).

Hadep masumane legal görünümünü fazla sürdürememiştir. HADEP gerçekleştirdiği siyasi faaliyetlerle gerçek yüzünü ortaya çıkarmaya başlamıştır. Siyasi faaliyetlerinde bugüne kadar düşünce ve ideolojisinden yaralandıkları Abdullah ÖCALAN'IN resimlerinin kullanılması ve Türk bayrağına karşı yapılan saygısızca tavırlardan sonra güvenlik güçlerimiz tarafından parti yöneticilerinden bazıları ve saygısızlığı gerçekleştiren şahıs gözü altına alınmıştır. Parti liderlerinden

bazılarının gözaltına alınmasından sonra parti hakkında soruşturma başlatılmıştır. Parti kapatma davası açılmış ve Anayasa davayı inceleyerek partinin, Pkk terör örgütü Propagandası yaptığını ve örgüte yardımda bulunduğunu gerekçe göstererek kapatma kararı almıştır ([http://www.ntv.com.tr/turkiye/hep-dep-ve-hadep-de-kapatilmisti.jr\\_zt6uy0ua\\_xqdeottlsw](http://www.ntv.com.tr/turkiye/hep-dep-ve-hadep-de-kapatilmisti.jr_zt6uy0ua_xqdeottlsw)).

#### **4.4.2 Halkın Emek Partisi (HEP)**

Halkın Emek Partisi (HEP) Pkk terör örgütü ile bağlantılı olan diğer partilerden bazılarıdır. HEP de her ne kadar kendini legal alanda kurulan bir parti olarak gösterse de taban olarak ve faaliyetleriyle illegal yollara başvurmaktan çekinmeyecektir. HEP'in kurucuları daha önce başka parti de faaliyet yürütürlerken, partilerinden atılmaları üzerine HEP'i kurmuşlardır. Ekim 1989'da Paris'te Kürtçülük ve Kürtçülüğün uluslararası alanda nasıl algılandığı konularında konferans düzenlenecektir. Bu konferansa da yine Kürt kökenli olan ve SHP'de faaliyet gösteren Milletvekilleri katılmışlardır. SHP Milletvekillerinin bu konferansa katılmaları parti yönetimi tarafından uygun görülmemiştir. Konferansa katılmış olmaları parti yöneticilerinden oldukça büyük eleştiriler almıştır. Yöneticilerin de eleştirilerinden sonra Milletvekilleri parti yüksek disiplin kuruluna sevk edilmişlerdir. Sevk edilme sebepleri ise; yapmış oldukları bu katılımın ülkenin bütünlüğünü tehlikeye düşürmeleridir. Kurula sevk edilen Milletvekilleri kurul tarafından partiden ayrılmaları yönünde karar çıkmıştır. Milletvekilleri bu karardan sonra SHP'den ayrılmışlardır. Ayrıldıktan sonra kendilerine yeni bir parti kurma çabalarına girmişlerdir. 1990 Haziran ayında Halkın Emek Partisini (HEP) kurmuşlardır ([http://www.ntv.com.tr/turkiye/hep-dep-ve-hadep-de-kapatilmisti.jrzt6uy0ua\\_xqdeottlsw?\\_ref=infinite,2009](http://www.ntv.com.tr/turkiye/hep-dep-ve-hadep-de-kapatilmisti.jrzt6uy0ua_xqdeottlsw?_ref=infinite,2009)).

HEP kurulduktan sonra PKK ile ilişkisi ilk başlarda çok iyi olamamıştır. HEP kurulduktan sonra PKK yöneticileri ve kadrosu kendilerine karşı HEP'i kurulmuş bir parti olarak gördüler. Bu şekilde görmelerinin nedeni ise; PKK kurulduğundan bugüne Kürt halkının savunucusu olduğunu söylemiş fakat kendileri gibi böyle söylemi kullanan bir yapı Kürtlerin içinden çıkmamıştı. HEP kurucularının Kürt kökenli olması ve siyasi bir alanda faaliyet yürütecek olmaları PKK'yı endişeye

düşürmüştür. PKK'nın endişeye düştüğünü fark eden HEP yöneticileri bu olumsuzluğu kaldırmak için Pkk terör örgüt Lideri Abdullah ÖCALAN ile aracılar vasıtasıyla bir görüşme yapmıştır. Bu görüşmede HEP'in kesinlikle PKK karşıtı olmadığını, partilerinin PKK gibi sadece bir kesime hitap etmeyip ÖCALAN'ın da stratejilerinden biri olan ülkenin tüm kesimine hitap eden bir parti olduklarını söylemişlerdir. Partilerinin bu söylem ve yaklaşımlarının PKK'ya da fayda sağlayacağını ve işbirliği içinde olurlarsa bundan mutluluk duyacaklarını dile getirmişlerdir. Öcalan ile gerçekleşen bu diyalog sonrasında Öcalan da HEP'e sıcak bakmaya başlamıştır. Öcalan örgüt elemanlarına ve yardımcılara HEP'in kendilerine karşı kurulmadığını, aksine örgüte yardımcı olacak bir parti olduğunu ifade etmesi üzerine yardımcılarını ve örgüt elemanlarının partiye bakış açıları değişmiştir. Pkk terör örgütü bünyesinde yer alan bazı kişilerde bu samimi diyalog sonrasında HEP saflarına geçmeye başlamıştır. HEP artık sadece masumane Kürt vatandaşlarının kurmuş olduğu bir partiden tamamen uzaklaşarak PKK'nın saflarında yer almış ve üyelerinin de tamamına yakını PKK elemanlarından oluşmuştur (Bildirici, 2008:89-90).

HEP artık söylemleriyle, ideolojisiyle ve parti üyeleri de dâhil olmak üzere Pkk'nın siyasi faaliyetini yürüten ERNK kolu gibi örgüte çalışmaya başlamıştır. Örgüt de kendi elemanlarını HEP'e yerleştirmenin rahatlığı içinde hareket etmekte partiye verilen destek örgüt tarafından gün geçtikçe arttırılmaktadır. Destek vermesiyle birlikte örgüt söylemlerini de bu partiye yaptıracaktır. Parti söylemleriyle birlikte şiddet eylemlerinde de giderek artış başlamıştır. Artık ülke içinde yükselen şiddet eylemleri bir kıvılcıma bakmaktaydı. HEP'li Diyarbakır yöneticilerinden bir kişinin, kendini güvenlik güçlerinden olduğunu söyleyen şahıslarca evinden alınmasından sonra yöneticinin cesedinin bulunması çok büyük karışıklıklara neden olmuştur. Artan şiddet eylemleri daha da körüklenmiş ve HEP'li yönetici için gerçekleştirilen cenaze töreninde olaylar çıkartılmıştır (Yılmaz, 2011:98-100).

Bu olayların patlak vermesi sonucunda ve partinin istenilen düzeyde ilerlemediği parti başkanı olan Fikri IŞIKLAR tarafından fark edilmiştir. Partinin kötü gidişatına dur demek gerekiyordu. Bunu sağlayabilmek için de daha önce Pkk terör örgütünün de yapmış olduğu icraatlar gibi isim değişikliğine gitme veya yeni

bir parti oluşturma düşüncesi aklına gelmişti. Olaylar istediği gibi gitmemiştir. Ülke genelinde yaşanan sıkıntılar ve şiddet eylemlerinden dolayı ülke erken seçime gitme kararı almıştır. Ülkenin erken seçime gitmesi HEP yöneticilerinin bugüne kadar kurulan hayalleri yıkılmıştır (Bildirici, 2008:102).

Erken seçim sonrasında HEP böyle giderse istediği sonucu alamayacağını biliyordu. Bundan dolayı seçim sonrasında başarı elde edebilmeleri için bir parti ile birleşmeleri gerekiyordu. Bunun içinde daha önce mensup oldukları SHP ile bir ittifak kararı almışlardır. İttifak kararından sonra PKK kendi üyelerini HEP'e sunmuş ve aday gösterilmeleri konusunda telkinlerde bulunmuşlardır. Öcalan da bu seçimde boş durmamış ve talimat vererek Pkk terör örgütü elemanlarının ve halkın HEP'e destek vermesi gerektiğini söylemiştir. Destek vermeyen olursa şiddet ve silah kullanarak destek vermesi sağlanması gerektiğini söylemiştir. Oy vermeyen olursa en yakınına kadar herkesin öldürülmesi talimatını vermiştir (Bildirici, 2008:104-105).

Erken seçimler sonrasında HEP'in SHP ile yapmış olduğu ittifak sonrasında az da olsa başarı elde ederek meclise milletvekillerinin girmesini sağlamıştır. HEP'in artık örgüt güdümünde bir parti olmasından dolayı meclise giren milletvekillerinin yaptığı davranışlarından anlaşılmaktadır. SHP ile ittifak sonrasında meclise giren milletvekillerinin mecliste yemin etme töreninde yeminlerini düzgün etmemeleri sonucunda tartışmalar çıkmıştır. Türk Milleti adına yapılan yemini farklı hitaplar şeklinde söylemeye çalışmışlar ve bölücülük anlayışlarını mecliste de sürdürmeye çalışmışlardır. Bundan dolayı da gerginlikler artmıştır (Bildirici, 2008:124).

HEP'li milletvekillerinin seçimden sonra mecliste yapmış olduğu bölücü yanlısı faaliyetleri, Pkk terör örgütü ile paralellik gösterdiği açıkça ortaya çıkmaya başlamıştır. Milletvekillerinin göstermiş olduğu faaliyetleri ve yemin krizi HEP hakkında soruşturma açılmasına neden oldu. Pkk terör örgütü bu tür kapatmalara ve davalara alıştığı için kendine her zaman bir yol haritası geliştirmiştir. Bu yol haritasını Örgüt ile paralellik gösteren HEP'de aynı yol haritasını kullanmaya başlayacaktır. HEP'in dava sonucunda Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılma kararı alınmıştır. Kapatılma kararı alınmasının ardından ise yeni stratejiler doğrultusunda yeni bir parti kurulmaya başlamıştır. Örgüt HEP'in de kapatılmasıyla

boş durmamış ve siyasal alana verdiği önemlerden dolayı siyasal faaliyetlerini sürdürmeye devam etmiştir (<http://www.terororgutleri.com/hep-dep-hadep-dtp-ve-bdp/>).

#### **4.4.3 Özgürlük Ve Eşitlik Partisi (ÖZEP)**

Özgürlük ve Eşitlik Partisi Kürt kökenli olarak kurulan partilerden bazılarıdır. Bu parti de diğerlerinde olduğu gibi daha önce başka siyasal parti de faaliyet yürütenler tarafından kurulmuştur. Özgürlük Ve Eşitlik Partisi varlığını uzun zaman yaşamını devam ettirememiştir. Bundan dolayı diğer partiden buraya geçiş yapan parti kurucuları, ÖZEP'in ileri gidemeyeceğini görünce yine HEP saflarına geçerek partiyi kapatmışlardır ([http://www.ntv.com.tr/turkiye/hep-dep-ve-hadep-de-kapatilmisti.jr\\_zt6uy0ua\\_xqdeoettlsw](http://www.ntv.com.tr/turkiye/hep-dep-ve-hadep-de-kapatilmisti.jr_zt6uy0ua_xqdeoettlsw)).

#### **4.4.4 Özgürlük Ve Demokrasi Partisi (ÖZDEP)**

Özgürlük Ve Demokrasi Partisi; HEP ve ÖZEP'in kapatılmalarının arkasından bu partilerin yerine gelecek olan yeni partidir. ÖZDEP diğer kurulan partilere göre biraz daha ayrıntılara ve geniş siyasi hedeflere bağlı olarak kurulmuştur. ÖZDEP kurulduktan sonra hazırladıkları programla Türkiye'nin birçok yaptığı faaliyetlerin yanlış olduğu konusunda eleştirilerde bulundu. ÖZDEP'i kurarken yine kendilerini masum gösterecek söylemlerde bulundular. Partinin Türkiye'de bozulan kardeşliği yeniden demokratik yollarla çözeceği yönünde politik ifadeler sarf ettiler. Partilerinin dini hassasiyetlere önem verdiğini ve halkın değerlerine saygı göstererek koruma altına alacaklarını, ülkenin yer üstü ve yer altı kaynaklarında halkın da söz sahibi olduğunu, ayrımcılığa tabi tutulan, eziyet gören ve horlanan halkının üzerlerinde uygulanan baskılarının tamamen kaldıracağı yönünde parti programlarını hazır hale getirerek sunmuşlardır. Parti programını hazırlayıp sunum yapan ÖZDEP için programda yer verdikleri bazı konular hakkında soruşturma açılmıştır. Programda yer alan maddelerin ülkenin bütününe tehlike arz ettiği, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması noktasında sıkıntı oluşturdukları, bu söylemlerin bir siyasi söylem niyetinde değil ülkeyi yıpratmak ve yıkmak olduğu konularına değinilerek parti hakkında soruşturma açılmıştır. ÖZDEP yöneticileri ise bu tür söylemlerden dolayı partinin kapatılmasının uluslararası hukuk sistemine

uymadığını ve zorla bir partiye veya bir zümreye ülkenin mevcut anayasasında yer alan bir düşünce yapısının dayatılamayacağı yönünde savunmalarını gerçekleştirmişlerdir. Partiye soruşturma açılmasının ardından parti yöneticileri ve üyeleri tarafından toplantı düzenlenmiştir. Yapılan toplantı sonrasında alınan kararlar Anayasa Mahkemesinden önce partiyi kapatmaya kendileri karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi ise; yapılan savunmayı ve şikâyeti incelediğinde ÖZDEP'in bir bakıma PKK propagandasını yaptığını, örgütün söylemlerini bir siyasi partinin yaptığını, bu söylemlerinde bölücü terör örgütü gibi ülkeyi parçalara ayırmaya çalıştığı yönünde karara vararak partinin anayasal olarak da parti kuruluş kanuna aykırı olduğunu belirterek parti kapatılmıştır (<http://www.tohav.org/aihmk/ozdep.pdf> ).

#### **4.4.5 Demokratik Parti (DEP)**

Diğer partilerde olduğu gibi bu parti de alternatif parti olarak kurulmuştur. Örgüte yakınlığını belli eden ve siyasi hareketler yerine örgüt propagandası yapmaya çalışan partilerin kapatılmasıyla DEP'in kurulmasına karar verilmiştir. DEP kendinden önce faaliyet yürüten partilerden de edindiği tecrübeler üzerine kurulmuştur. Toplumun her kesiminin desteğini almaya çalışmıştır (Demirel, 2011:165).

DEP'in kurulmasının ardından yapılan kongrelerde alınan kararlarla birlikte partinin başkanı olarak Hatip DİCLE seçilmiştir. Partinin başkanı seçildikten sonra yaptığı konuşmalarla ve faaliyetlerle HEP'in de PKK saflarında kurulan bir parti olduğunu açık ve net bir şekilde göstermiştir. Dicle yaptığı siyasi söylemlerle PKK'nın olmadığı bir siyasi ilişkinin yok hükmünde olacağını ifade etmiştir. HEP de açık açık kendisinin PKK'nın çizgisinde yol aldığını belli ederek sonunu diğer partiler gibi hazırlamaktadır. Parti üzerinde Pkk terör örgütü Lideri Öcalan'ın etkisi oldukça fazladır. Parti başkanı her ne kadar Hatip DİCLE görünse de asıl lider terörist başıdır. DEP yapılacak olan yerel seçimlerde şansını fazla zorlamama kararı alarak seçimlere katılmamıştır. Seçimlere katılmaması da olayların seyrini değiştirmemiştir. Parti milletvekillerinin dokunulmazlıkları kaldırılmış ve güvenlik güçleri tarafından tutuklanmışlardır. Bu olaylardan sonra da DEP siyasi hayatında sona doğru yaklaşmıştır (Yılmaz, 2011:102).

DEP'in yaptığı söylemler ve PKK Çizgisinde olma çabası partinin sonunu getirmiştir. Dokunulmazlıkları kaldırılan ve tutuklanan milletvekillerinin ardından parti Anayasa Mahkemesi kararı ile kapatılmıştır ([http://www.ntv.com.tr/turkiye/hep-dep-ve-hadep-de-kapatilmisti,jr\\_zt6uy0ua\\_xqdeottlsw](http://www.ntv.com.tr/turkiye/hep-dep-ve-hadep-de-kapatilmisti,jr_zt6uy0ua_xqdeottlsw)).

#### **4.4.6 Demokratik Toplum Partisi (DTP)**

Örgüt diğer partiler ile birlikte DEP'in kapatılmasının ardından yeni siyasi hayatında kendisini temsil edebilecek bir parti oluşturması gerekiyordu. Örgüt silahlı mücadele kadar siyasi mücadeleye de önem verdiği için partisiz bir örgüt tarzı düşünmüyordu. Bunun içinde yeni oluşturulacak partilerinin diğer partiler gibi olmaması için bir taban çalışması başlattı. Bu çalışmayı bir hareket tarzına dönüştürdü ve bu harekete de daha siyasi bir terim olan "Demokratik Toplum Hareketi" ismini koydu. Bu hareket sayesinde temelleri sağlam bir parti kurabileceklerine inanıyorlardı. Yine diğerlerinde de olduğu gibi bu hareketi yönlendiren temel etken Abdullah ÖCALAN'dı (Yılmaz, 2011:231).

Daha önce örgüt güdümünde kurulan partiler Kürt vatandaşlarının haklarını savunacağını söylemiş fakat bu söylediklerine uymamışlar, Türkiye içerisinde bölücülük, ayrımcılık hareketlerine girişmişlerdir. Örgüt adına propagandalar yapmışlardır. Demokratik Toplum Hareketi ise; bu söylemlerin tersine siyasetin halk ile yapılacağını ve bu hareket sonucunda oluşacak partiye de halkın yön vereceğini söylemişlerdir. Demokratik Toplum Hareketi, daha önceden kurulan ve kapatılan partilerin hangi hataları ve doğruları yaptıkları en ayrıntılı noktalarına kadar incelenerek bundan tecrübe edindiklerini, bu tecrübelerle yeni siyasi oluşuma gideceklerini, bu hedeflerinde ise Demokratik Toplum Hareketinin kritik bir noktada olduğu söylenmişlerdir. Her ne kadar daha önceki partilerin uygulamış olduğu politikalar ve gidişat kötü olsa da, Demokratik Toplum Hareketi kapatılan partilerin yolunu bırakmayacağını ve kendilerini onların bir devamı olduğu yönünde söylemlerini halk kitlesine duyurmaya çalışmışlardır. Demokratik Toplum Hareketi şeffaf olmayı kendine hedef edinmiştir. Oluşturulacak yeni bir siyasi yapının da köylüsünden kentlisine tüm halkı kapsayacak şekilde üyelerden oluşmasını sağlamaya çalışacaktır. Bu hareketin diğerlerinden bir farkı ise kendini sürekli



gelişmeye açık tutmaya çalışmasıdır. Ayrıca Demokratik Toplum Hareketi Kürt Hareketlerin bugüne kadar gündemine almadığı kadının siyasette aktif rol alması gerektiğini vurgulamıştır. Kadınlar için çalışmalar başlatmış ve siyasi faaliyetlerde bayanın da yer almasını sağlamışlardır (<http://www.bianet.org/bianet/siyaset/52217-dth-istanbul-toplantilari-yarinbasliyor> ).

Tüm yapılan bu çalışmalardan ve Demokratik Toplum Hareketinin gerçekleştirmiş olduğu faaliyetlerden sonra Demokratik Toplum Partisi (DTP) kurulmaya başlamıştır. Daha önce kapatılan, Pkk çizgisinde bulunan partilerin liderleri bir toplantıda bir araya gelmişlerdir. Bu toplantı DTP'nin ilk temellerinin atılacağı parti olacaktır. Bu toplantılar Türkiye'nin birçok ilinde gerçekleşmiş ve yeni bir partinin kökleri atılmıştır (Yılmaz, 2011:231-232).

DTP kurulmadan önce yaptıkları samimi ve demokratik söylemler gerçek yüzünü göstermiş ve DTP'nin örgüt güdümünde olan bir parti olduğunu göstermiştir. DTP ilk başlarda örgüt ile işbirliği içinde olduğunu ve PKK'nın bir kolu olduğunu fazla lanse ettirmemiş fakat zaman geçtikçe açık bir şekilde parti olarak örgüt söylemi yapmaya ve örgüt çizgisinde net bir şekilde durmaya başlamıştır. Parti artık tek güç olarak Öcalan'ı görmekteydi. Hiçbir şekilde siyasi faaliyet için harekete geçmiyordu. PKK'nın temsilciliğini yaptığını açık bir şekilde söylüyor fakat örgütün şiddet eylemlerine karşı dur deme siyasi kabiliyetini kendilerinde göremiyorlardı. Bu tür faaliyetlerde Öcalan'ın başvurabilecek bir merci olduğunu ve çözümün onunla görüşme ile sağlanabileceğini söylemişlerdi. Bu türlü ifadeleriyle ilk başta Demokratik Toplum Hareketinin savunduğu söylemleri yerine getiremiyorlardı. Diğer partilerden farklı olarak halkın gücüne dayalı bir parti kuracaklarını söylüyorlardı fakat bu tür eylem ve icraatlarıyla halkın gücü ile değil örgüt lideri Öcalan'ın gücü ve düşünceleriyle hareket ediyorlardı. DTP tamamen siyasi parti olma kılıfından sıyrılmış sadece bir kişinin hegemonyasında olan bir örgüt kılıfına bürünmüştür (Aktay, 2012:1).

DTP tüm bu yaşanan olaylardan sonra 2007 yılında yapılacak seçimlere girme kararı alarak seçimlere katılmıştır. DTP söylemlerinden ve faaliyetlerinden sonra kendini bu seçimlerde önde görmek istiyordu. Seçim sonuçları ise DTP'nin

istediği gibi gitmemiştir. Meclise sokmak istediği milletvekili sayısında oldukça azalma gözlemlendi. DTP'nin tabanı olan ve haklarını savunduklarını söyleyen Kürt halkının yoğunlukta olduğu bölgelerden de gelen oy oranının azalması partinin moralini bozmuştur. Bu moral bozukluğu ise; partide tedirginliklerin artmasına neden olmuştur. Partinin oylarının Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde azalmasının parti için tedirginlik oluşturması, partinin tüm halkları kapsadığı tezini çürütmüştür. Demokratik Toplum Hareketinden bugüne söylemlerinde kurulacak olan siyasi partilerde ve oluşumlarda demokratik çerçevede halkın etkisinin olacağını ve sadece bir zümrenin değil tüm halkların buna dâhil olacağını söylemişlerdir. Yapmış oldukları icraatlar ve tepkiler sonucunda bugüne kadar yapmış oldukları söylemlerin boş ve asılsız olduğu ortaya çıkmıştır (<http://www.haksozhaber.net/dtp-cozumun-neresinde-11513yy.htm>).

DTP kurulurken başta söylediği ve hedeflediği çizgiyi koruyamamıştır. Bundan dolayı kaderi diğer Kürt kökenli partiler gibi bu parti de sona gelmiştir. DTP, Pkk terör örgütü hakkında açık açık yaptığı söylemlerle ve siyasi faaliyetleriyle örgüt ile yollarının aynı olduğunu göstermiştir. Açılan dava sonucunda Pkk adına örgüt propagandasını yapmak ve diğer partilerin kapatılmasına neden olan birçok nedenden dolayı DTP'de parti olarak Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılma kararı alınmıştır (<http://www.habervesaire.com/news/kapatilan-yedinci-kurt-partisi-dtp-odu1512.html>).

#### **4.4.7 Barış Ve Demokrasi Partisi (BDP)**

PKK terör örgütü güdümünde kurulan partilerin çoğunluğu kurulduktan sonra yapmış oldukları söylemler ve bölücülük politikaları sonrasında kapatılmıştır. Kurulan partiler her ne kadar daha öncekilerden ders aldıklarını ve daha demokratik bir ortam içerisinde tüm halkı da kapsayacak şekilde parti kuracaklarını söyleseler de dediklerini uygulayamamışlardır. DTP de bu kaderi yaşayan partilerden olmuştur. DTP 2009 yılında kapatılmıştır. Yerine örgütün bugüne kadar izlediği yol çerçevesinde yeniden bir Kürt partisi oluşturmak gerekiyordu. Bundan dolayı örgüt yeniden kendisinin taşeronluğunu yapacak Barış Ve Demokrasi Partisinin (BDP) kurulmasına karar vermiştir (Hürriyet, 2008).

BDP de diğ er partilerde oldu ğ u gibi kendini örgüt çizgisinden asla ayırmamıştır. İsminde her ne kadar demokrasi kelimesini de kullansalar da demokrasiye uygun siyasi bir harekette bulunmamışlardır. Örgüt ideolojisi ve siyaseti demokrasi temel alan bir çalışma içinde olmadığından dolayı parti de demokrasi çizgisinde hiçbir zaman kendini bulamamıştır. Parti demokrasi kılıfı altında Kürtlerin sıkıntısını gidermeye ve bağımsız bir Kürt devleti kurma hayali peşinde tek başına siyasi faaliyet yürütmüştür. BDP'nin yürütmüş olduğu bu politika sadece tek taraflı olmasından dolayı bir amaca ulaşamamıştır.

#### **4.4.8 Halkların Demokratik Partisi (HDP)**

Örgüt siyasallaşma yolunda attığı adımları durmadan devam ettirmektedir. İlk siyasi parti girişimlerinden itibaren kapatılan partileri olmasına rağmen yerlerine yeni alternatif siyasi partiler kurmuşlardır. Siyasi hayatlarına HEP ile başlayan örgüt günümüzde siyasi hayatlarına yenilik katacak ama yine aynı ideolojilerden ve amaçlardan dönmeyecek yeni bir parti kurma yolunda ilerleyecektir. Kurulan yeni partide daha öncekilerinde olduğu gibi Pkk terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN tarafından yönlendirilecektir. Öcalan daha önce açılan ve kapatılan siyasi partilerden oldukça deneyim kazanmıştır. Projelerini de bunlara göre şekillendirmektedir. Daha önce kurulmasını sağladığı partileri sadece Kürtlerin haklarını savunan ve bir etnik gruba ait olan parti şeklinde kurdurmuş fakat böyle bir düşüncenin partinin yaşayabilirliği ve evrenselliği bakımından yetersiz olduğunu görmüştür. Bunun için kurduracağı partinin sadece bir kesime değil farklı kesimlere de hitap etmesini istiyordu. Bu düşüncesini gerçekleştirmek için atmış olduğu ilk adımı BDP'nin (Barış Ve Demokrasi Partisi) kurulması olmuştur. Daha sonra BDP'nin bu şekilde yeterli olmadığını düşünen Öcalan BDP'ye destek bir alternatif yol arayışına girmiştir. Öcalan BDP'yi kurdururken partinin evrensel bir nitelikte olmasını istiyordu. Bu düşüncelerle hareketle tüm çevreyi de etkileyebilecek bir faaliyet gerçekleştirmesi gerekiyordu. Bunun içinde Öcalan tüm sivil kuruluşların, siyasi partilerin ve çeşitli dini grupların bulunduğu bir kongre kurma kararı almıştır. 2011 yılında bu kararını hayata geçirmiştir. Kongrenin ismini belirlerken terör örgütü içeriğini unutturacak, insanlığı ve demokrasiyi savundukları izlenimini bilinçaltında uyandırabilecekleri bir isim belirlemişlerdir. Kongreye Halkların Demokratik

Kongresi (HDK) ismini vermişlerdir. Halkların Demokratik Kongresi 15 Ekim 2012 yılında partileşmeye giderek yeni bir siyasi parti haline gelmiştir. İsmindeki “halk” ve “demokratik” sözcüklerini değiştirmeyerek Halkların Demokratik Partisi (HDP) olarak siyasi hayata girmiştir. Kurulan yeni partinin başına partinin kurulma prensiplerine uygun şekilde bir Kürt siyasetçi ve bir Türk siyasetçi getirildi. Bu şekilde eş başkanların getirilmesiyle Öcalan partiye sadece doğuda hayat süren Kürt vatandaşların değil batıda yaşayan önde gelen Kürt vatandaşların ve Türk vatandaşlarının da desteğini almak istiyordu. BDP kurulurken ve devam ettiği siyasi hayatı boyunca Kürtlerin haklarını savunma görevi üstlenmiştir. Daha önce kurulan Kürt partilerinin bir nevi boyut değiştirmiş şekliydi. Çözüm sürecinin gerçekleşmesiyle birlikte Kürt meselesi artık yasal bir zemine indirgenmişti. Artık bu mesele sadece politik ortamlarda ve illegal alan faaliyetlerinde gerçekleşmeyecektir. Bundan dolayı BDP üstlenmiş olduğu misyonunu kaybetmiştir. Eskisi gibi söylemlerini gerçekleştiremeyecek ve söz sahibi olamayacaktır. Tüm bu gelişmeleri gören Öcalan BDP'nin daralan siyasi hayatını genişletmek ve daha önceki Kürt partilerinin sonunu yaşamamak için HDP'yi kurdurmuştur. Böylelikle etkili siyasal alan faaliyetlerini arttıracak ve partinin temsil ettiği kesimi genişletecektir. HDP de günümüzde yürütmüş olduğu politikalarla yine de dar bir alandan dışarıya çıkamamıştır. Kürt partisi olma kimliğinden az da olsa sıyrılan HDP bu seferde hem parti yöneticilerinin hem de parti üyelerinin söylemleriyle marjinal bir sol parti olma yolunda ilerlemektedir. Değişik çevreleri kendi bünyesinde barındırmaya çalışan parti yapmış olduğu aşırı sol söylemlerinden dolayı siyasi alanını oldukça kısıtlamış ve evrensel bir parti olmaktan çıkmıştır. Halka karşı demokratik söylemleri kullanan parti kendini samimi ve herkese kucak açan bir parti olarak göstermeye çalışmış fakat yapmış olduğu söylemleriyle bunu da başaramayarak günümüzde siyasi hayatlarına devam etmektedirler (Çoşkun, 2015).

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### KÜRDİSTAN HALKLAR TOPLULUĞU (KCK) NEDİR?

#### 5.1 KCK İLANINDA ATILAN İLK ADIMLAR

Pkk terör örgütü siyasallaşma yolunda attığı adımlarda kimi zaman başarı elde etmiş kimi zamanda başarılı olamamıştır. Örgüt tüm bu yaşanan olaylardan sonra yeni bir yapılanmaya gitme kararı almıştır. Özellikle de örgüt lideri Öcalan yenilenme kararını çok istemişti. Örgütün yenilenme konusunda karar almasından sonra Öcalan'ın ilk olarak hedefi Pkk terör örgütünü yeniden yapılandırmaktı. Hedefi doğrultusunda “KKK (Kürdistan Demokratik Konfederalizm) “isminde yenilenmiş bir illegal Pkk terör örgütü yapısı oluşturdu. Bu yapıyı oluştururken de nasıl Pkk'nın bugüne kadar Kürt Halkının savunuculuğunu yaptıkları görüntüsü verilerek sadece örgütün Doğu ve Güneydoğu bölgesinde yaşayan insanlardan örgüte kaynak sağladılarsa, şimdide yeniden yapılanmış olan konfederalizm yapısına bu bölgelerde yaşayan insanlardan kaynak sağlanması gerektiğini Öcalan dile getirmiştir. Öcalan yeni kurulan bu yapının bayrağını ve ideolojisini belirleyen simgeleri seçmiştir. KKK'nın oluşum yapısını ve bu yapıyı neyin temsil edeceği konusundaki bilgileri örgütün üst düzey yöneticileriyle de paylaşarak bu yapının tüm organlarda işlenmesi gerektiğini bildirmiştir. KKK'nın oluşum sürecinde ve sonrasında Pkk terör örgütünün kurulduğundan bugüne kadar hedeflediği halk savaşı stratejisi uygulamaya koyulmuştur. Mevcut düzene karşı halkı ayaklandırarak isyan vb. olayların çıkmasını sağlamışlardır. İsyen ve başkaldırı hareketlerinin sürekliliğini koruyabilmesi için kendilerine yıl içinde özel günler belirleyerek bu günleri önemli günler haline getirmişlerdir. Örgüte hayranlık duyan ve örgütü destekleyen elemanlarını Kuzey Irak'a göndererek burada gerekli ideolojik ve stratejik eğitimlerin alınmasını sağlamışlardır. Böylece oluşan bu yeni yapının sağlam temellere oturmasını istemişlerdir. Örgüt tarafından uygulanmak istenilen halk isyanları beklenen düzeye ulaşamamıştır. Bunun için de örgüt tüm sivil kuruluş ve dernekleri bir yerde toplamak istemiştir. Toplayacakları bu yapıyı da tek bir merkezden kontrol edebilmek için TÜDEK'i (Türkiye Demokratik Ekolojik Toplum Koordinasyonu) kurmuştur (Köylü, 2012:113-114).

Öcalan KKK'yı oluşturarak lider bir yapı meydana getirmek istiyordu. Bu lider yapıyla sadece bir sınıfı değil tüm sınıfı da kapsamak istiyordu. Bu yapıyla birlikte kapsadığı sınıflar aracılığıyla ortak bir aklın ve düşüncenin meydana geleceğini biliyordu. Birlikteliğin ortaya çıkaracağı fikirlerle ve kararlarla yapılacak bir yanlışlığın tüm kesme mal olacağını Öcalan aklından geçirmekteydi (Güler, 2010:102-103).

## **5.2. KCK NEDİR?**

Pkk terör örgütünün kuruluşunu genel olarak Fis köyünde yapılan toplantı ve eylem sonrasında ilan edildiği bilinmekteydi. Fis Köyünde yapılan toplantı ve eylemden önce örgüt Ankara'da da bir toplantı gerçekleştirmişti. Bu toplantı Öcalan'ın öğrencilik yıllarında yapılmıştı. Pkk terör örgütü Öcalan'ın liderliğini yaptığı toplantıyla kurulmasından sonra uzun süreli halk savaşı stratejisini benimseyerek ve silahlı eylemlerine ağırlık vererek kendilerine ait olacak Kürdistan devleti kurmayı hedeflemişlerdir. Dünden bugüne hangi yola başvursalar ideallerine ulaşamamışlardır. Örgüt zaman geçtikçe silahın bazı meseleleri çözemeyeceğini ve örgütün ilerleyişini sağlayamadığı kanaatine varmıştır. Silahlı mücadeleye alternatif olacak ve örgütü amaçlarına ulaştıracak olan aracın siyasallaşma olduğu kararına varmışlardır. Bunun için de siyasallaşmaya ağırlık vermişlerdir. Siyasallaşma yolunda Kadek ve Kongra-Gel gibi yapıları oluşturmuşlardır. Bu yapılarda örgütün hedeflerine yeteri kadar cevap verememesi üzerine örgütün şehir yapılanması da diyebileceğimiz KCK (Kürdistan Halklar Topluluğu) mekanizmasını hayata geçirmişlerdir (Özcan, 2012:48-49).

KCK ile birlikte terör örgütü lideri Öcalan Pkk terör örgütünü yeniden yapılandırmıştır. KCK'nın ilan edilmesinden önce Öcalan yazdığı eserlerde ve dünden bugüne gerçekleştirdiği faaliyetlerde KCK gibi bir yapının kurulması gerektiğini vurgulamıştır. KCK ile Öcalan adeta devlete karşı kendi devletini kurma gibi hayallere girmiştir. Ayrıca Öcalan'ın KCK'yı inşa etmesindeki bir diğer husus ise; bugüne kadar kurulan Kürt siyasi partilerin ve derneklerin tek bir çatı altında kontrol edilmesini sağlamaktır. KCK'yı kurarken ilk olarak KKK (Kürdistan Demokratik Konfederalizm) kurmuş ve buradan da KCK'ya geçişi hızlandırmıştır.

KCK'nın başına Öcalan geçmiştir. Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerine sınır komşusu olan ve örgütün yapılanmasına, eğitimine destek veren ülkelerde bulunan kürt vatandaşların kontrolünü de KCK yapılanması sağlayacaktır. KCK yapılanmasına baktığımızda devlet yapılanmasındaki öğeleri içermektedir. Yargı organı, Yürütme Konseyi gibi birçok yapılanmayı bünyesinde bulundurmaktadır (Köylü, 2012:120-122).

### **5.3 KCK/TM (TÜRKİYE MECLİSİ) YAPILANMASI VE FAALİYETLERİ**

KCK'nın Türkiye'deki faaliyetlerinin kolu olarak KCK/TM yapılanması oluşturulmuştur. KCK/TM genel olarak baktığımızda örgütün yasadışı alanda gerçekleştireceği faaliyetlerinin aracı olarak kullanılmıştır. Örgütün diğer arka planda kalan yasadışı kuruluşlarının da kontrolünü ve faaliyetlerini KCK/TM sağlamıştır. Bu yapılanma örgütün bir nevi lojistik, personel ve askeri kaynak kısmını oluşturmuştur. KCK/TM ile örgüt Türkiye'de bulunan şehirlerde yapılacak eylemleri ve bugüne kadar benimsemiş olduğu halk savaşı stratejisini bu kanadı kullanarak gerçekleştirmiştir. Silahlı eylemleri ve mevcut düzene karşı yapılacak olan isyan hareketleriyle kendilerine oluşturulacak yapay bir devlet yapılanmasının oluşmasını KCK/TM ile sağlayacaklarını düşünmüşlerdir. Örgüt KCK/TM ile Türkiye'de kentlerde gerçekleştirilecek eylem faaliyetlerinin kontrolünü sağlayacaktır. Örgüt KCK'nın Türkiye Meclisi yapılanmasıyla devlete karşı paralel bir devlet oluşturma çabasına girmiştir. Bu meclis yapılanmasıyla örgüt şehirleri, mahalleleri, sokakları tek tek elemanlarına sorumluk vererek kontrolleri altına almaya çalışmışlardır. Bu yapıyla birlikte kendilerine ait olan güvenlik güçleri, yargı organları oluşturmuşlardır. Kendi yargı organları oluşturarak sözde mahkemeler kurmuşlardır. KCK/TM Türkiye'de meydana gelen birçok kanlı ve silahlı eylemlerin yapılmasını sağlamışlardır. Ülkede, demokrasi gibi kavramları kullanarak bölücülük faaliyetleri gerçekleştirmişlerdir. Örgütün birçok kaynağını ve elemana ihtiyacını yine bu yapı karşılamıştır. Örgüt artık ilk kurulduğu günkü gibi sadece eylemlerle kalmayarak bu gibi yapılarla adeta yapay bir devlet yapılanması oluşturmuşlardır (Özcan, 2012:68-70).

KCK/TM yapılanmasının liderliğini Sabri Ok yürütüyordu. Sabri OK için örgütün görülmeyen lideri deniliyordu. Öcalan gibi sürekli öne çıkmıyor fakat birçok eylem ve faaliyetlerin arkasından Sabri OK çıkıyordu. KCK/TM yapılanması Sabri OK'un Kandil'den aldığı talimatlar doğrultusunda yönetiliyordu. Alınan talimatlar KCK/TM içerisinde merkezi yönetimden yerel yönetimlere kadar ulaştırılıyordu. Talimatlar doğrultusunda eylemler her alanda gerçekleştiriliyordu (Deligöz, 2012:79-80).

#### **5.4 DEMOKRATİK TOPLUM KONGRESİ VE KCK/TM İLİŞKİSİ**

KCK/TM ile örgüt her türlü yasadışı işlerini Türkiye'de gerçekleştirmişti. Örgütün ilk kurulduğu zamanlarda da yaptığı gibi her ne kadar zalimce kanlı eylemlerini gerçekleştirseler de masumane görünmeye çalışmışlardır. KCK/TM ile ortaya çıkan zalimane görünüşlerini masumlaştırmak için de yine demokrasi kavramını kullanmışlardır. Bunu gerçekleştirmek için de Demokratik Toplum Kongresini oluşturmuşlardır. Tüm kesimin yardımını ve desteğini alamaya çalışan örgüt DTK (Demokratik Toplum Kongresi) ile birlikte de yasal alanda bulunan yapıların desteğini almaya çalışmıştır. Örgüt ilk yıllarında özerk Kürdistan devleti kurmak istiyordu. Zaman geçtikçe bu istekleri bitmemiş yalnız kılıf değiştirmişti. Günümüzde de bunu KCK/TM ile birlikte oluşturulan Demokratik Toplum Kongresi (DTK) ile birlikte gerçekleştirmek istemiştir. KCK/TM ile birlikte aktif hale getirilen bu yapıyla birlikte KCK içerisindeki idari ve merkezi yönetimlerde de kontrol ve düzenlemeler meydana getirilmiştir. Demokratik Toplum Kongresi ile birlikte özerklik kelimesi daha güzel gösterilmek için demokratik özerklik adını almıştır. Bu isteğin halklara ait olduğu vurgusu yapılmıştır. Asıl bu isteğin sahibi, özerklik hastası olan Pkk terör örgütünün kendisidir (Özcan, 2012:89-90).



## SONUÇ

Terör ve terörizm kavramları bünyesinde zor, baskı, şiddet gibi kavramları barındırmaktadır. Ülkemiz kırk yılı aşkın süredir terör ve terörizm kavramlarını kendisine amaç edinen Pkk terör örgütüyle mücadele içerisinde. Pkk terör örgütü, tabanını oluşturan Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde bulunan vatandaşlara karşı baskı ve şiddet kavramlarını kullanarak onlara karşı sindirme ve yıldırma politikaları uygulamış, kendi fikri yapısını rahatlıkla Kürt kökenlilerin benimsemelerini sağlamıştır. Pkk terör örgütünün silahlı mücadele ve şiddet kavramını kullanmasının amacı, silahlı eylemler sonrasında öldürülen kişiler üzerinden halka korku salarak kendilerine yardım etmelerini sağlamaktır.

Pkk terör örgütü Türkiye'nin kanayan bir yarası olmuştur. Uzun yıllar geçmesine rağmen örgüt ara ara şiddetini arttırmış kimi zaman da eylemlerini aza indirmiş. Örgüt ilk yıllarında eylemlerini kırsalda silahlı mücadeleyle başlatmış ve bunu siyasi faaliyetlerle devam ettirmiştir. Etnik ayrılıkçı bir yapıya sahip olan örgüt ülkemizde ayrışmalara yol açmaya çalışmıştır. Kürt vatandaşlarının ezildiği ve dışlandığı gibi söylemleri kullanarak etnik ayrılıkçı kimliğini sergilemiştir. Pkk terör örgütünün eylemlerinde genellikle yapılan askeri müdahaleler ve operasyonlar sonrasında azalma gözlemlenmiş ancak hapisane safhasında buraları eğitim alanına dönüştürmüşlerdir. İdeolojik ve askeri eğitimlerine hapisanelerde ağırlık vererek kendilerini daha da geliştirmişlerdir. Örgüt Öcalan'ın Kenya'da teslim olmasından ve Türkiye'ye getirilmesinden sonra Öcalan'ın direktifleri doğrultusunda silahlı mücadele kadar artık siyasi mücadeleye de önem vermesi gerektiğini öğrenmiştir.

Örgüt, siyasallaşma faaliyetleri ile birlikte kendine taban oluşturabilecek kitlenin bulunduğu alanlarda oluşum içine girmiştir. Kendisini artık sadece illegal faaliyet yürüten bir örgüt olarak tanımlatmamak ve siyasi arenada söz sahibi olabilmek için siyasi alan faaliyetlerine ağırlık vermiştir. Bunun neticesinde dernekler ve siyasi partiler kurmuşlardır. Örgüt bununla yetinmeyip Pkk terör örgütünü de kapsayacak ve tüm siyasi parti oluşumlarını içine alacak KCK yapısını oluşturmuştur. Siyasi alan denetimini KCK ile tek çatı altında kontrol altına almıştır.

Pkk terör örgütü siyasallaşma sürecine, ERNK'nın kurulmasıyla birlikte adımını atmıştır. Örgüt bu yapıyı siyasi aracı olarak kullanacaktır. Bu yapı sayesinde örgüt yurtiçinde ve yurtdışında siyasi çalışmalarını sürdürecektir. Örgüt siyasi alanda bu yapıyı kullanmasıyla birlikte gerçekleştirmiş olduğu silahlı eylemlerden daha çok ses getirebileceklerinin tecrübesini edinmişlerdir. Aynı ortamda bulunamayacakları birçok bürokrasi insanıyla siyasi faaliyetler sayesinde aynı masa da oturma fırsatı bulmuşlardır. Terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN siyasi faaliyetlerin yol ve haritasında da liderliği bırakmamıştır. İlk başlarda Pkk terör örgütü çatısı altında yapılanan HEP, DEHAP ve DEP gibi partiler günümüzde ise; KCK çatısı altında yapılacaktır. Örgüt desteği ile kurulan ve kurulacak partiler siyasi ideolojilerinde ve hedeflerinde de Pkk terör örgütünün ideolojisinden ve hedeflerinden kopamamışlardır. Siyasi Partilerin üst aklı daima Öcalan olmuştur. Günümüzde kurulmuş olan ve faaliyetlerini sürdüren HDP, KCK yapısının bir bileşenidir. HDP, faaliyetlerinde ve izleyeceği politikalarda Kandil ve Öcalan tarafından yönlendirilmektedir. HDP'de kimlerin yönetici ve milletvekili olacağı yine hiçbir zaman bağını koparamadığı KCK yöneticileri tarafından belirlenmektedir. Terör örgütünün desteği ile daha önce kurulan partiler ve günümüzde faaliyet sürdüren HDP'nin örgüt güdümünde hareket ettiğini gösteren en güzel örneklerden biri de günümüzde bu partilerin bulunduğu belediyelerin yol çalışması bahanesiyle örgüt militanlarınca ilçenin yollarına bombalı tuzakların döşenmesine belediyenin her türlü imkânlarını kullanarak yardımcı olmalarıdır. Bu tür faaliyetlerle bir siyasi parti gibi değil de kırsalda faaliyet yürüten örgüt mensuplarının temsilcisi gibi şehirlerde siyasi faaliyet yürütmektedirler.

Örgüt, siyasallaşma faaliyetleri ile gerçekten demokrasi ve özgürlük yolunda ilerlemek için değil, kendi ideolojilerini ülkede bulunan her kesime benimsetebilmek ve daha sonrasında temelinde bulunan şiddet eylemini ülkenin her yerinde gerçekleştirmeyi düşünmüştür. Örgüt KCK şehir yapılanmasıyla birlikte de kırsal alan faaliyetlerini şehirlere yaymak istemiştir. KCK ile kendine tali bir devlet oluşturma hayalinde olan örgüt bir nevi ülkemizde yer alan güvenlik güçlerinin planlanması gibi örgütte hem kırsalda hem de şehirlerde kendi militanlarını konuşlandırmaya çalışmıştır. Örgüt militanlarını konuşlandırarak, şehirlerde

yapılacak eylemlerin kolaylaşmasını sağlayacaktır. Bunun en iyi örneğini ve şehirde nasıl yapılandıklarını, 14 Aralık 2015 tarihinde Cizre ilçesinde güvenlik güçlerimizin şehre yerleşen teröristlere karşı başlattığı operasyonlarda bizzat tecrübe edindim.

Pkk terör örgütüyle yapılan mücadelenin artık ilk zamanlardaki gibi askeri kuvvetlerle ve emniyet güçleriyle yapılması örgüte fazla etki etmeyecektir. Yapılacak operasyonlar geniş alanlarda olmalıdır. Örgüt faaliyetlerini sadece kırsal alanla sınırlı tutmamış siyasi alana da yaymıştır. Devletimiz örgütle mücadelesinde ilk olarak istihbari kaynakları çok sağlam olmalıdır. Siyasi alan faaliyetlerinin kontrol altında tutmalıdır. Örgüt siyasallaşma ve KCK gibi yapıları oluşturarak devlet kademelerine sızma girişimlerini arttırmıştır. Bu tür sızmalarının engellenmesi gerekmektedir.

Örgüt ile mücadelede en önemli vazife öğretmenlerimize düşmektedir. Doğu Ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşayan insanların eğitim düzeylerinin düşük olması örgüte katılımın artmasını da beraberinde getirmektedir. Bu bölgelerimizde görev yapan öğretmenlerimizin vatanını, bayrağını canı gönülden sevecek nesilleri yetiştirmesi ve bu bilinci geleceğin bireyleri olacak çocuklara nakış gibi dokuyabilmesi terörle mücadelenin önemli ayaklarından birini oluşturmaktadır.

Bir diğer görev ise bu bölgelerde görev yapan polis ve askerimize düşmektedir. Polis ve askerimiz burada görev yaptığı esnada vatandaşlara karşı yaklaşımlarında duyarlı olmalıdır. Burada yaşayan Kürt vatandaşlarımızın gönlünü kazanmalı ki örgütün yapmış olduğu provakosyanlara vatandaş itibar etmemelidir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yaşayan halk, gücü kimde bulursa ona yaklaşımı daha da artıyor. Bundan dolayı devletimiz gerek polis ve askeriyle, kamu çalışanlarıyla bölge insanını yalnız bırakmamalıdır. Gücünü ve varlığını onların yanında sürekli hissettirmelidir.

Pkk terör örgütüne baktığımızda örgüt elemanları 1960,1980 gibi askeri müdahaleler sonrasında yapılan operasyonlarda ülkemize sınır olan ülkelere ve yurtdışına kaçarak burada faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Örgüt elemanlarının bu ülkelere gitmesi yabancı devletlere bir fırsat vermiştir. Pkk terör örgütü dış devletlerin bir maşası haline gelmiştir. Dış devletler Türkiye için planladıkları kirli

oyunlarını, Pkk terör örgütü ile gerçekleştirmektedir. Bundan dolayı ülkemizde terörle mücadele yapılırken örgütün dış ülkelerle bağlantısını kesmek ve örgütün yurtdışından lojistik ve ekonomik destek almasını engellemek gerekmektedir.



## KAYNAKÇA

Ahmet Yesevi Stratejik Araştırmalar Merkezi Dergisi, (2010), Sayı 7

Aydın, Nurullah, (2009), Küresel Terör ve Terörizm, İstanbul, Kumsaati Yayıncılık

Alkan, Necati, (2002), Gençlik Ve Terörizm, Ankara, TEMUH Dairesi Başkanlığı Yayınları

Alkan, Necati, (2004), Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları, Polis Dergisi, Ankara

Altıntop, Ömer, (2011), Pkk Gerçeği Ve Kürt Sorunu, İstanbul, MY Kitap

Aliza, Marcus, (2009), Kan ve İnanç, İstanbul, İletişim Yayınları

Aydın, Ahmet, (1992), Kürtler, PKK ve Abdullah Öcalan, Kitap Yayınları

Aydın, Taner, (2007), Türkiye'de Narkoterörizm ve PKK/KONGRA-GEL Terör Örgütünün Rolü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi

Akçora, Ergünöz, (1998). Tarihi Gelişimi İçinde Terör Örgütlerinin Türkiye Üzerindeki Emelleri ve İşbirlikleri, Doğu Anadolu'da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu, Elazığ

Aşiretler Raporu.(1998). İstanbul, Kaynak Yayınları, 1998, s. 9.

Akyol, Mustafa, (2006), Kürt Sorununu Yeniden Düşünmek, Yanlış Neydi? Bundan Sonra Nereye? İstanbul, Doğan Kitap

Akkurt, Mutlu, (2010), Pkk Terör Örgütünün Gençlik Yapılanması, IQ Kültür Sanat Yayıncılık

Aktay, Yasin, (2012), Pkk Kürt Siyasetini, Anayasa Mahkemesi DTP'yi Kapattı. Stratejik Düşünce Enstitüsü Analizi

Borum, Randy, (2004), Psychology of Terrorism, Erişim Tarihi:10.02.2016. <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/208552.PDF>

Bozkurt, İhsan, (2013), Terör, Pkk ve Dış Destek. Manisa. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Başeren, Sertaç, Hami, (2006), Terörizmin Ulaştığı Boyutlar, Bu Durumun Türkiye'nin Güvenliğine Etkileri ve Alınabilecek Tedbirler. Sempozyum Bildirisi Genelkurmay Başkanlığı Harp Akademileri Komutanlığı. İstanbul, Harp Akademileri Basımevi

Bal, İhsan, (1999). Prevention of Terrorism in Liberal Democracies, A Case Study of Turkey, Leicester, Yayımlanmamış Doktora Tezi, University of Leicester Scarman Centre for the Study of Public Order

Bal, İhsan, (ed), (2006), Terörizm, Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel Deneyimler, Ankara, USAK Yayınları

Bal, İhsan, (2000), Terörle Pro-aktif Mücadele ve Hizbullah Örneği, Polis Bilimleri Dergisi, Cilt 2 Sayı 5– 6, Ankara, Polis Akademisi Yayınları

Bal, İhsan, (2006), Alacakaranlıkta Terörle Mücadele ve Komplo Teorileri Ankara, USAK Yayınları

Bila, Fikret, (28 Kasım), MGK'da Neler Konuşuldu, Erişim Tarihi:26.04.2016 <http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/>

Buran, Ahmet, (1985), Doğu Anadolu Ağızları Üzerine Bir İnceleme, Ankara

Bila, Fikret, (2004), Hangi Pkk, 2. Basım, Ümit Yayıncılık

Bayık, Cemil, (1994), Pkk Tarihi, Şam

Birand, Mehmed, Ali, (1992), Apo ve Pkk, İstanbul, Milliyet Yayınları

Bozkurt, İhsan, (2013), Terör, Pkk ve Dış Destek. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi Manisa, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Bölügiray, Nevzat, (1992), Özal Döneminde Bölücü Terör Kürtçülük (1983–1991), Ankara, Tekin Yayınevi

Bildirici, Faruk, (2008), Yemin Gecesi, Leyla Zana'nın Yaşam Öyküsü, Doğan Kitap

Centre de Recherche sur les Menaces Criminelles, Sayı 5, (1992), Terrorisme & Violence Politique, Contemporaines Yayınları

Bruniessen, Martin, Van, (2005), Kürdistan Üzerine Yazılar, 5.bs. İstanbul, İletişim Yayınları

Çaşın, Mesut, Hakkı, (2004), Uluslararası Hukuk Açısından Terör Ve Organize Suçlar, 21.Yüzyılda Türk Dış Politikası, (ed. İdris Bal), Nobel Yayınevi, Ankara

Çitlioğlu, Ercan, (2006), Gri Tehdit Terörizm, Ankara, Ümit Yayıncılık

Çelik, Özden, (2012), Terrorism Overview. DUYAN, A. (Ed.), Defence Against Terrorism, Different Dimensions and Trends of an Emerging Threat, Amsterdam, IOS Press

Çağlar, Ali, (t.y), Türkiye’de Terör Örgütlerinin Yapısal Özellikleri, Strateji Dergisi, Sayı:9

Çay, Abdulhaluk, (1986), Doğu ve Güney Doğu Anadolu'nun Kültürel Yapısı, Ankara

Çay, Abdulhaluk, (1994) Her Yönüyle Kürt Dosyası, 2.bs, İstanbul, Turan Kültür Vakfı Yayınları

Çaycı, Sadi, (2007), Pkk Terörüyle Mücadelede Uygulanacak Hukuk, Stratejik Analiz Dergisi

Çeşme, Ahmet, (2005), Kansız Mücadelenin Kanlı Yüzü, Psikolojik Harekât ve PKK, İstanbul, IQ Kültür Sanat Yayıncılık

Yılmazçelik,İbrahim,(1999), Diyarbakır Eyaletinin Yeniden Teşkilatlandırılması (1848-1864), Osmanlı Ansiklopedisi, C.6. Ankara

Coşkun, Vahap, (MAYIS,2015), 7 Haziran Seçimine Doğru Halkların Demokratik Partisi, Analiz Dergisi, Sayı:124

Dilmaç, Sabri, (1997), Terörizm Sorunu ve Türkiye. Ankara, Emniyet Genel Müdürlüğü İDB Yayınları

Dersimi, Nuri, (1992), Kürdistan Tarihinde Dersim. Diyarbakır, Dilan Yayınları

Denker, Sami, (1997), Uluslararası Terör, Türkiye ve Pkk, İstanbul, Boğaziçi Yayınları

Demirel, E.(2005). Geçmişten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık



Demirel, Emin, (2011), Siyasi Yapılanmalar ve Terör Grupları, Renk Yayıncılık

Derdiman, Ramazan ,Cengiz, (2011), Uyuşturucuyla Mücadelede Ulusal ve Uluslararası Polisiye ve Hukuki Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Uluslararası Terörizm ve Sınır aşan Suçlar Sempozyumu Kitabı, Ankara, Polis Akademisi Yayınları

Doğan, Gürkan, (2007), İki Kutuplu Sistem Sonrasında Oluşan Uluslararası Sistem ve Terörizm - PKK Örneği, Yayımlanmamış Doktora Tezi

Eröz, Mehmet, (AĞUSTOS,1984), Kürt Adı Üzerine, Türk Kültürü Dergisi, Sayı: 256

Ergil, Doğu, (2009), Kürt Raporu. İstanbul, Timaş Yayınları

Emniyet Genel Müdürlüğü, (t.y), PKK, 4. Cilt 1990-1994 (Hizmete Özel Yayın), Ankara, İDB Yayınları

Emniyet Genel Müdürlüğü, (t.y), PKK, 2.Cilt

Emniyet Genel Müdürlüğü, (t.y), PKK Faaliyetleri -1999, Ankara

Emniyet Genel Müdürlüğü, (1993), İstihbarat Daire Başkanlığı Yayınları. Nu.28.

Ersever, Ahmet ,Cem, (1993), Kürtler PKK ve Öcalan, Ankara

Ergül, Erhan, (2007), Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Terör Örgütü, Etnik Terörün Fikri Yapısı Anatomisi Ve Şiddet Stratejileri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Güzel, Cemal, (2002), Korkunun Korkusu, Terörizm, Silinen Yüzler Karşısında Terör İçinde. Ankara, Ayraç Yayınevi

Gün, Rengin, (2000). Uluslararası Terörizm, Dünya Savaşının Yeni Boyutu. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

Güçlü, İdris, (2004), Etnik Kökenli ve Ayrılcı Terör Örgütlerinden PKK/Kongra-Gel'in Şiddet Yapılanması Üzerine Bir İnceleme, Ankara, EGM Polis Dergisi

Gezici, Aytekin, (2013), Kürt Tarihi, Ankara, Tutku Yayınları

Gürses, Emin, (1997), Ayrılcı Terörün Anatomisi/ IRA-ETA-PKK, Ankara

Gücenmez, Bekir, (2014), Terörizmin Finansmanı, Pkk, Eta Ve Ira Terör Örgütlerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Ankara

Günay, Tuncer, (2007), Şemdin Sakık'tan Mektuplar, İstanbul, Marduk Yayınevi

Güler, Nur, Mehmet, (2010), KCK Dosyası Küresel Devlet Devletsiz Kürtler, İstanbul, Belge Yayınları

Hocaoğlu, Mehmed, (1978), Tarihte Ermeni Mezalimi ve Ermeniler, İstanbul

Halfin, (1992), XIX.Yüzyılda Kürdistan Üzerine Mücadeleler, İstanbul, Komal Yayınları

Hudson, Rex A, (2000) . Who Becomes a Terrorist and Why, Connecticut The Lyons Press

İşık, Mehmet, (2009), Terör Örgütlerin Bir Propagandası Olarak İnterneti Kullanması Örnek Olay Pkk Terör Örgütü, Yüksek Lisans Tezi. Ankara

İlhan, Suat, (1998), Terör Neden Türkiye, Ankara, Nu Do Yayınları

İşeri, Reyhan, (2008), Türkiye’de Etnik Terör, Asala Ve Pkk Örneği. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

İmset, İsmet G, PKK, Ayrılıkçı Şiddetin 20.Yılı (1973-1992), İstanbul: Turkish Daily News Yayınları

İstanbul Emniyet Müdürlüğü, (2004), PKK/KONGRA-GEL (Hizmete Özel Yayın), İstanbul

Kotan, Mümtaz, (1975), Devrimci Doğu Kültür Ocakları Dosyası, İstanbul, Komal Yayınları

Kirişçi, Kemal ve Winrow, Gareth, (2007), Kürt Sorunu Kökeni ve Gelişimi, İstanbul, Tarihi Vakfı Yurt Yayınları

Kongar, Emre, (2002), Küresel Terör ve Türkiye, İstanbul, Remzi Kitabevi

Kurubaş, Erol, (1997), Başlangıçtan 1960’a Değın Kürt Sorununun Uluslararası Boyutu. Ankara, Sonyel Yayınları

Koca, Hüseyin, (1998), Yakın Tarihten Günümüze Hükümetlerin Doğu-Güneydoğu Anadolu Politikaları, Konya, Mikro Yayınları

Kutschera, Chris, (2001), Kürt Ulusal Hareketi, İstanbul, Avesta Yayınları

Kalkan, Duran, (1999), Silahlı Mücadele Tarihimiz Ve Komuta Sorunlarımız, Lübnan

Kısacık, Raşit, (2012), Minareden Kandil’e PKK Tarihi-Eylemleri-Stratejisi, İstanbul, Ozan Yayıncılık

Tağma, Korkmaz, (2008). Etnik Kürt Milliyetçiliğine Dayalı Terörizmin Nedenleri ve Çözüm Önerileri. Ankara: Kitap Neşriyat Dağıtım Yayınları

Kasımoğlu, Ömer, (2011), Düşük Yoğunluklu Çatışma Konseptinde Pkk'nın Siyasallaşma Hareketleri Ve Kent Faaliyetleri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

Katz, Samuel M, (2004), At Any Cost: National Liberation Terrorism, Minneapolis-Minnesota: Lerner Publications Company

Laçiner, Sedat, (2002), MED TV'nin Etki ve İşlevleri, Stratejik Analiz. Cilt 3.Sayı 27

Mango, Andrew, (2005), Türkiye'nin Terörle Savaşı, İstanbul, Doğan Kitapçılık

Mumcu, Uğur, (1993), Kürt Dosyası, Ankara, Tekin Yayıncılık

Miroğlu, Orhan, (2005), Çapraz Ateşte İki Halk Türkler ve Kürtler Yeni Jeopolitika ve Nasyonalizm. Ankara

Orkun, Hüseyin, Namık, (1940), Eski Türk Yazıtları, 3.Cilt, İstanbul

Öktem, Emre, (2007), Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları, İstanbul, Derin Yayınları

Özcan, Nihat, Ali, (1999), Pkk(Kürdistan işçi Partisi) Tarihi, İdeolojisi ve Yöntemi, Ankara, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi Yayınları

Özcan, Mehmet, (2003), Avrupa Birliği-Türkiye İlişkilerinde Terörün Etkisi, Türkiye'de Terörizm Dünü, Bugünü, Gelişimi ve Alınması Gerekli Tedbirler. Ankara

Özcan, Mehmet, Terörün Matruşkası Kck, İstanbul,2012,s.48-49.

Özdağ, Ümit, (1999), Türkiye, Kuzey Irak ve PKK, Ankara

Özdağ, Ümit, (2010), Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi? Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor?, Kripto Kitaplar Yayınevi

Özdağ, Ümit, (2005), Türkiye'de Düşük Yoğunluklu Çatışma ve PKK, Ankara, Üç Ok Yayınları

Öke, Mim, Kemal, (1992), Belgelerle Kürt-İngiliz İlişkilerinde Musul ve Kürdistan Sorunu, 1918-1926, Ankara, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları

Öcalan, Abdullah, (1998), Devrimin Dili ve Eylemi, Köln, Yayın Evi Belirtilmemiş

Öcalan, Abdullah, (1993), Kürdistan'da Zorun Rolü-Ulusal Kurtuluş Savaşı, Ulusal Kurtuluş Siyaseti, 2.bs. Köln, Weşanen Serxwebun

Öztürk, Saygı, (2002), Devletin Derinliklerinde, 5.bs, Ankara, Ümit Yayıncılık

Ökten, Tolga, (2013), Demografik Ve Sosya-Kültürel Ölçütler Bağlamında Pkk-Ira Mukayesesi, Ankara

PKK 5'nci Kongre Kararları, (1995), Şam

Pirim, Oktay ve Örtülü, Süha, (2000), Ömerli Köyünden İmralı'ya PKK'nın 20 yıllık Öyküsü, İstanbul, Boyut Yayınları

Polat, Elif, Çalışkan, (2013), Pkk Terör Örgütüne Dış Destek, Dönemsel Çerçeve Analizler, Ankara, Çatı Kitapları

Rasonyi, Laszlo, (1971), Tarihte Türklük. Ankara, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü

Süslü, Azmi, (1993), Mesud Fânî(Bilgili)'ye Göre Kürtler ve Sosyal Gelişimleri, Ankara, Tanmak Yayınevi

Semiz, Burhan, (2007), Çıkılmaz Sokak PKK, Ankara, Lalezar Yayıncılık

Şehirli, Atilla, (2000), Türkiye’de Bölücü Terör Hareketleri ve Devletin Aldığı Tedbirler, İstanbul, Burak Yayıncılık

Şafak, Mahsum, (1999), Kürdistan’da Önderliksel Gelişme ve Uluslararası Komplo, İstanbul, Mem Yayınları

Şimşek. Erdal, (2006), Abdullah Öcalan’ın Avukatlarına Verdiği Talimatlar, İmralı PKK’nın Yeni Karargahı mı? İstanbul, Neden Kitap

Türkçe Sözlük, Cilt. II, (1983), Ankara.

Taşdemir, Fatma, (2006), Uluslararası Terörizme Karşı Devletlerin Kuvvete Başvurma Yetkisi, Ankara, USAK Yayınları

Temizöz, Cemal, (2012), Siyasallaşan Pkk Terörü, Togan Yayıncılık

Tbb, (2006), Türkiye ve Terörizm – Rapor, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları

Törel, Türkmen, (2002), Pkk Terör Örgütü, Tarihsel ve Siyasal Gelişim Süreci Bakımından İncelenmesi, Isparta

Türk Demokrasi Vakfı, (1997), Terörizm ve Organize Suçlar, Demokrasi ve İnsan Haklarının Gelişim Sürecine Etkileri. Ankara, Demokrasi ve İnsan Hakları Serisi IV

Uyar, Tulga, (t.y). Terörle Mali ve Hukuki Mücadele, Ankara, Adalet Yayınevi

Ulutürk, Sami, (2007), Pkk Terör Örgütünün Siyasallaşma Girişiminde Ve Türkiye, İstanbul

Yavuz, Celalettin, ve Şahin, Muhittin, (2011), Terör ve Terörizm ile Mücadele, PKK Özeli ve Çözüm Arayışları, Ankara, Berikan Yayınevi

Yavuz, Turan, (1998), İkinci Dünya Savaşından Körfez Savaşına ABD'nin Kürt Kartı, 3.bs, İstanbul, Milliyet Yayınları

Yılmaz, Ömer, (1975-2006), PKK Terör Örgütünün Siyasal Alan ve Legalleşme Faaliyetleri, Yüksek Lisans Tezi

Yılmaz, Sait, (2011), Terör ve Türkiye - Düşünce, Strateji, Eylem, İstanbul, Kum Saati Yayınları

y.y.(1973). Lozan Barış Konferansı, Tutanaklar, Belgeler. (Seha L. Meray, Çev.). c.I, Kitap I. Ankara: AÜSBF Yayınları

Zedung, Mao, (2005), Seçme Eserler, Cilt 2, Eriş Yayınları

Wilkinson, Paul. "Terör Ve Terörizm: Kavramlar, Özellikler Ve Tipoloji", (Çev. Talip Kabadayı), Cemal Güzel (ed.), Silinen Yüzler Karşısında Terör, Ankara: Ayraç Yayınevi, 2002, s.142-162.

Wilkinson, Paul, (1974), Political Terrorism, London.

Wardlaw, Grand, (1989), Political Terrorism, Theory, Tactics and Counter-Measures, Cambridge, Cambridge University Press

## İNTERNET KAYNAKLARI

[http://acikerisim.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/726/Derya\\_Yaylal%C4%B1\\_Tez.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://acikerisim.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/726/Derya_Yaylal%C4%B1_Tez.pdf?sequence=1&isAllowed=y) Erişim Tarihi:10.03.2016

<http://www.terororgutleri.com/el-kaidenin-ortaya-cikisi/> Erişim Tarihi:02.04.2016

<http://www.terororgutleri.com/turk-solunun-tarihsel-gelisimi/>

Erişim Tarihi:15.03.2016

<http://tr.wikipedia.org/wiki/PKK> Erişim Tarihi:20.04.2016

<http://www.terororgutleri.com/pkknin-orgutsel-yapisi-ve-ozellikleri-2> Erişim

Tarihi:10.04.2016

y.y.(12 Aralık,2000). Serzenişe Gerek Yok. Erişim Tarihi:26.04.2016

<http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/>

y.y.(10 Şubat 2007).Hadep,Bizden Korkmayın,

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=-75627>. (10 Şubat 2007 tarihli çevrimiçi erişim).

y.y.(25Nisan1999).HADEP'e Baba nasihati

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=-95531>

y.y.(13 Kasım 2002).DEHAP, Seçim Sonuçlarının mesajını arıyor, Erişim

Tarihi:10.07.2007 <http://arama.hurriyet.com.tr/>

y.y.(28 Kasım 2002). HADEP imajını değiştirecek. Erişim Tarihi:20.03.2016

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=112323>.

y.y.(25 Nisan 2000). Suçlama: PKK'ya Destek. Erişim Tarihi:19.03.2016

<http://arama.hurriyet.com.tr/>



y.y.(25 Mart 2000). HADEP'e PKK Yardımı. Erişim Tarihi:26.04.2016

<http://www.turkiyegazetesi.com.tr/Genel/a51476.aspx>

y.y.(2008). DTP'nin yedeği BDP ilk kongresini yaptı. Erişim Tarihi:15.03.2016

<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=9841731>



